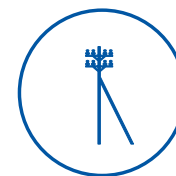
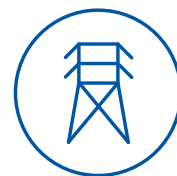

2016

KONSOLIDĒTAIS
GADA PĀRSKATS

SATURS

Darbības rādītāji	3
Vadības ziņojums	4–8
Konsolidētie finanšu pārskati*	
Konsolidētais peļņas vai zaudējumu aprēķins	9
Konsolidētais vispārējo ieņēmumu pārskats	9
Konsolidētais pārskats par finansiālo stāvokli	10
Konsolidētais pārskats par izmaiņām pašu kapitālā	11
Konsolidētais pārskats par naudas plūsmām	12
Konsolidēto finanšu pārskatu pielikums	13–52
Neatkarīgu revidentu ziņojums	53

FINANŠU KALENDĀRS

Starpperiodu saīsinātie finanšu pārskati:

par 2017. gada 3 mēnešiem (nerevidēti) – 31.05.2017.

par 2017. gada 6 mēnešiem (nerevidēti) – 31.08.2017.

par 2017. gada 9 mēnešiem (nerevidēti) – 30.11.2017.

* KONSOLIDĒTIE FINANŠU PĀRSKATI, KAS SAGATAVOTI SASKAŅĀ AR EIROPAS SAVIENĪBĀ APSTIPRINĀTAJIEM STARPTAUTISKAJIEM FINANŠU PĀRSKATU STANDARTIEM, UN NEATKARĪGU REVIDENTU ZIŅOJUMS

GALVENIE DARBĪBAS RĀDĪTĀJI

Finanšu rādītāji

	2016	2015	2014	2013	2012
	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000
Ieņēmumi	931 619	929 128	1 010 757	1 099 893	1 063 691
EBITDA ¹⁾	393 399	307 015	236 838	248 694	244 103
Saimnieciskās darbības peļņa ²⁾	160 773	108 188	49 243	61 091	70 234
Peļņa pirms nodokļiem ³⁾	148 945	92 535	31 510	48 841	59 859
Peļņa	130 593	85 039	29 790	46 149	50 856
Dividendes ¹⁷⁾	90 142	77 413	31 479	23 605	40 618
Aktīvi	3 901 231	3 517 372	3 486 576	3 575 358	3 517 752
Ilgtermiņa aktīvi	3 388 955	3 113 719	3 109 253	3 128 064	3 102 019
Pašu kapitāls	2 418 713	2 096 702	2 020 801	2 021 714	2 006 975
Aizņēmumi	791 566	797 483	827 222	944 675	846 961
Neto aizņēmumi ⁴⁾	607 586	692 940	706 211	689 252	604 468
Pamatdarbības neto naudas plūsma	341 186	246 278	135 329	146 540	214 526
Investīcijas	200 677	190 461	177 607	224 868	264 260

1) EBITDA – ieņēmumi pirms procentiem, uzņēmumu ienākuma nodokļa, asociēto sabiedrību peļņas vai zaudējumu daļas, nolietojuma un amortizācijas un nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu vērtības samazinājuma

2) Saimnieciskās darbības peļņa – peļņa pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa, finanšu izmaksām un ieņēmumiem

3) Peļņa pirms nodokļiem – peļņa pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa

4) Neto aizņēmumi = aizņēmumi gada beigās minūs nauda un naudas ekvivalenti gada beigās

17) Dividendes mātessabiedrības akcionāram, kuras apstiprina akcionāra sapulce. Vairāk informācijas atklāts konsolisēto finanšu pārskatu 20. b pielikumā

Finanšu koeficienti

	2016	2015	2014	2013	2012
EBITDA rentabilitāte ⁵⁾	42.2 %	33.0 %	23.4 %	22.6 %	22.9 %
Saimnieciskās darbības peļņas rentabilitāte ⁶⁾	17.3 %	11.6 %	4.9 %	5.6 %	6.6 %
Peļņas pirms nodokļiem rentabilitāte ⁷⁾	16.0 %	10.0 %	3.1 %	4.4 %	5.6 %
Peļņas rentabilitāte ⁸⁾	14.0 %	9.2 %	2.9 %	4.2 %	4.8 %
Kapitāla attiecības rādītājs ⁹⁾	62 %	60 %	58 %	57 %	57 %
Neto aizņēmumi / EBITDA ¹⁰⁾	1.7	2.3	2.9	2.6	2.4
Neto aizņēmumi / pašu kapitāls ¹¹⁾	0.25	0.33	0.35	0.34	0.30
Vispārējais apgrozāmo līdzekļu koeficients ¹²⁾	1.7	1.9	1.3	1.6	1.3
Aktīvu atdeve (ROA) ¹³⁾	3.5 %	2.4 %	0.8 %	1.3 %	1.5 %
Pašu kapitāla atdeve (ROE) ¹⁴⁾	5.8 %	4.1 %	1.5 %	2.3 %	2.6 %
Ieguldītā kapitāla atdeve (ROCE) ¹⁵⁾	5.3 %	3.8 %	1.7 %	2.1 %	2.6 %
Dividenžu izmaksas rādītājs ¹⁶⁾	66 %	82 %	90 %	90 %	90 %

Darbības rādītāji

		2016	2015	2014	2013	2012
Mazumtirdzniecībā pārdotā elektroenerģija	GWh	7 580	7 869	8 688	7 954	8 287
Elektrostaciju izstrāde	GWh	4 707	3 882	3 625	4 854	5 077
Siltumenerģijas izstrāde	GWh	2 675	2 408	2 560	2 566	2 712
Darbinieku skaits		4 131	4 177	4 563	4 512	4 457
Moody's kredītreitings		Baa2 (stabils)	Baa2 (stabils)	Baa3 (stabils)	Baa3 (stabils)	Baa3 (stabils)

5) EBITDA rentabilitāte = EBITDA / ieņēmumi

6) Saimnieciskās darbības peļņas rentabilitāte = saimnieciskās darbības peļņa / ieņēmumi

7) Peļņas pirms nodokļiem rentabilitāte = peļņa pirms nodokļiem / ieņēmumi

8) Peļņas rentabilitāte = peļņa / ieņēmumi

9) Kapitāla attiecības rādītājs = pašu kapitāls / aktīvi

10) Neto aizņēmumi / EBITDA = (neto aizņēmumi pārskata gada sākumā + neto aizņēmumi pārskata gada beigās) * 0,5 / EBITDA (12 mēnešu periodā)

11) Neto aizņēmumi / pašu kapitāls = neto aizņēmumi pārskata gada beigās / pašu kapitāls pārskata gada beigās

12) Vispārējais apgrozāmo līdzekļu koeficients = apgrozāmie līdzekļi / īstermiņa kreditori

13) Aktīvu atdeve (ROA) = peļņa / vidējais aktīvi ((aktīvi pārskata gada sākumā + aktīvi pārskata gada beigās) / 2)

14) Pašu kapitāla atdeve (ROE) = peļņa / vidējais pašu kapitāls ((pašu kapitāls pārskata gada sākumā + pašu kapitāls pārskata gada beigās) / 2)

15) Ieguldītā kapitāla atdeve (ROCE) = saimnieciskās darbības peļņa / vidējais pašu kapitāls ((pašu kapitāls pārskata gada sākumā + pašu kapitāls pārskata gada beigās) / 2) + aizņēmumu vidējā vērtība ((aizņēmumi pārskata gada sākumā + aizņēmumi pārskata gada beigās) / 2)

16) Dividenžu izmaksas rādītājs = dividendes / mātessabiedrības peļņa

VADĪBAS ZIŅOJUMS

Latvenergo koncerns – lielākais energoapgādes pakalpojumu sniedzējs Baltijā

Latvenergo koncerns (turpmāk tekstā arī – koncerns) ir lielākais energoapgādes pakalpojumu sniedzējs Baltijā, kas nodarbojas ar elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošanu un tirdzniecību, elektroenerģijas sadales pakalpojuma nodrošināšanu un pārvades aktīvu nomu.

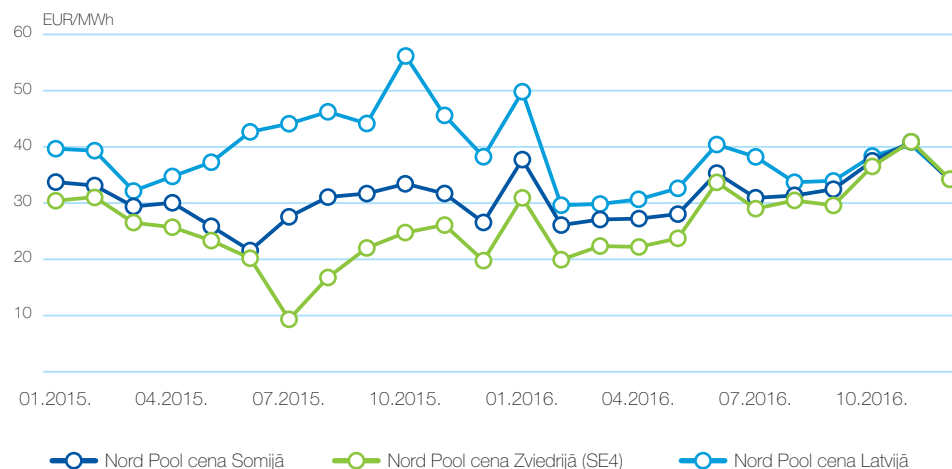
Darbības vides raksturojums

2016. gads Baltijas elektroenerģijas tirgū iezīmējās ar ciešāku Baltijas un Ziemeļvalstu reģionu enerģētisko integrāciju. Darbu uzsāka divi jaunie elektroenerģijas pārvades starpsavienojumi: *NordBalt* (700 MW) un *LitPol* (500 MW). Starpsavienojumu darbības uzsākšana veicināja likviditātes pieaugumu tirgū, kā arī cenu izlīdzināšanos starp reģioniem.

Jaunu starpsavienojumu darbība veicina elektroenerģijas cenu izlīdzināšanos Baltijā

2016. gadā elektroenerģijas vidējā spot cena Ziemeļvalstu reģionā un Igaunijā ir bijusi augstāka nekā gadu iepriekš. To veicināja vēsāki laika apstākļi janvārī, elektroenerģijas pārvades starpsavienojumu un lielāko atomelektrostaciju remontu vasaras mēnešos Ziemeļvalstīs, kā arī zemāks ūdens rezervuāru aizpildījuma līmenis gada pēdējā ceturksnī Skandināvijā. Vidējā spot cena Somijas tirdzniecības apgabalā palielinājās par 9 % un bija 32,4 EUR/MWh, bet Igaunijas tirdzniecības apgabalā – par 6 %, sasniedzot 33,1 EUR/MWh.

Elektroenerģijas vairumtirdzniecības cena Nord Pool biržā

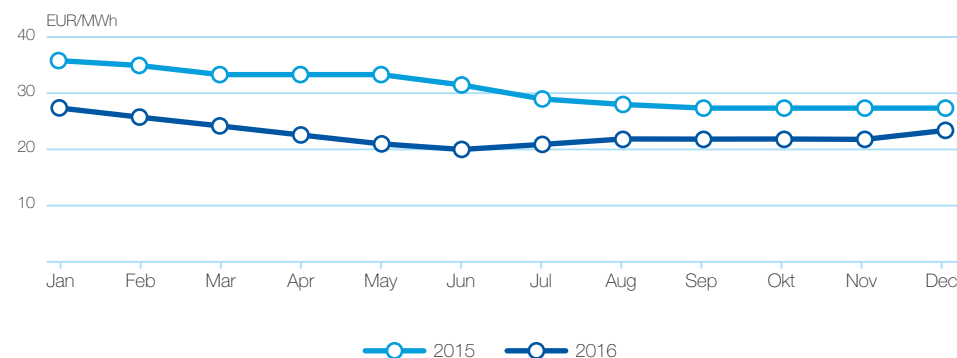
Savukārt elektroenerģijas cenas Latvijā un Lietuvā 2016. gadā ir samazinājušās. Vidējā elektroenerģijas spot cena Latvijā un Lietuvā, salīdzinot ar 2015. gadu, samazinājās attiecīgi par 14 % un 13 %, sasniedzot 36,1 EUR/MWh Latvijā un 36,5 EUR/MWh Lietuvā. Elektroenerģijas cenas kritumu Latvijā un Lietuvā galvenokārt noteica elektroenerģijas pārvades kabeļa *NordBalt* nodošana ekspluatācijā 2016. gada sākumā, tādējādi veicinot elektroenerģijas spot cenu tuvināšanos starp Ziemeļvalstīm un Baltijas valstīm. Tāpat elektroenerģijas cenas samazinājumu Latvijā un Lietuvā ietekmēja arī dabasgāzes cenas samazinājums Latvijā, palielinot konkurētspējīgas elektroenerģijas izstrādi Rīgas termoelektrostacijās (turpmāk tekstā – TEC), vienlaikus novēršot elektroenerģijas cenas pieauguma risku reģionā. Vidējā elektroenerģijas cena Latvijas tirdzniecības apgabalā 2016. gadā bija par 3,0 EUR/MWh augstāka nekā Igaunijā (2015. gadā – par 10,7 EUR/MWh). To veicināja nepietiekama pieejamā pārvades jauda uz Igaunijas un Latvijas robežas.

Zemāka dabasgāzes cena Latvijā

2016. gadā vidējā dabasgāzes cena (ietverot akcīzes nodokli un pārvades izmaksas) lietotāju grupai ar gāzes patēriņu virs 100 000 tūkstošiem nm^3 bija 23,0 EUR/MWh, kas ir par 24 % zemāka nekā 2015. gadā (30,4 EUR/MWh). Dabasgāzes cenas kritums ir saistīts ar naftas cenu lejupslīdi – *Brent* jēlnaftas vidējā cena 2016. gadā, salīdzinot ar 2015. gadu, samazinājās par 17 % un sasniedza 43,6 USD/bbl (2015. gadā – 52,4 USD/bbl).

Naftas cenu pazemināšanās 2016. gadā skaidrojama ar tās pārprodukciju pasaules naftas tirgū. Taču pēc OPEC un citu nozīmīgu naftas eksportētājvalstu vienošanās par ieguves apjoma samazināšanu naftas cenas gada nogalē paaugstinājās, decembrī sasniedzot vidēji 53,3 USD/bbl. Tādējādi ir sagaidāms, ka arī dabasgāzes cena 2017. gadā pieaugs, ko apstiprina AS „Latvijas Gāze” gāzes tarifu prognozes turpmākajiem mēnešiem.

Dabasgāzes cena Latvijā lietotāju grupai ar patēriņu virs 100 000 tūkstoši nm^3

Darbības rādītāji

2016. gadā *Latvenergo* koncerns ir saglabājis elektroenerģijas tirdzniecības līdera pozīciju Baltijā. *Latvenergo* koncerna tirgus daļa ir aptuveni 30 % (2015. gadā – aptuveni 32 %) no kopējā Baltijas elektroenerģijas tirgus.

[Elektrum elektroenerģijas produkti – visvairāk pirktie Baltijā

2016. gadā mazumtirdzniecības klientiem Baltijā kopumā esam pārdevuši 7 580 GWh elektroenerģijas (2015. gadā – 7 869 GWh). Pārdotās elektroenerģijas apjoma samazinājums ir primāri saistīts ar pastiprinātu cenu konkurenci lielo biznesa klientu segmentā. Ārpus Latvijas pārdotās elektroenerģijas apjoms veido gandrīz 1/3 no kopējā mazumtirdzniecībā pārdotā elektroenerģijas apjoma un sasniedz 2 376 GWh. Tas ir par 20 % lielāks apjoms nekā konkurējošo elektroenerģijas tirgotāju pārdošanas apjoms Latvijā.

Kopējais klientu skaits ārpus Latvijas ir aptuveni 34,7 tūkstoši. Pārdošanas aktivitātes Lietuvā un Igaunijā primāri tika vērstas uz maziem un vidējiem uzņēmumiem, kur mūsu kopējais klientu skaits ir pieaudzis par 3 %.

[Palielināta elektroenerģijas un siltumenerģijas izstrāde

Latvenergo koncerns 2016. gadā savās ražotnēs ir saražojis 4 707 GWh elektroenerģijas un 2 675 GWh siltumenerģijas. Kopumā izstrādātais elektroenerģijas apjoms salīdzinājumā ar 2015. gadu ir palielinājies par 21 %.

Rīgas TEC elektroenerģijas izstrāde 2016. gadā ir palielināta par 9 %, sasniedzot 2 206 GWh. Labvēlīgus apstākļus Rīgas TEC elektroenerģijas izstrādei radīja dabasgāzes vidējās cenas samazinājums par 24 %, salīdzinot ar 2015. gadu. Rīgas TEC spēja efektīvi un operatīvi nodrošināt elektroenerģijas ražošanu, novēršot elektroenerģijas cenas pieauguma risku reģionā. Rīgas TEC loma bija īpaši nozīmīga periodos, kad tika novēroti traucējumi starpsavienojumu darbībā un svārstības kaimiņvalstu ražošanas piegādēs un pieprasījumā.

Elektroenerģijas izstrādes apjoms Daugavas hidroelektrostacijās (turpmāk tekstā – HES) 2016. gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, ir palielināts par 36 % un ir 2 449 GWh. To veicinājusi lielāka ūdens pietece Daugavā 2016. gada otrajā pusē.

Optimāli kombinējot *Latvenergo* koncerna Rīgas TEC un Daugavas HES izstrādi ar reģiona importa iespējām, lietotāji Baltijā iegūst gan cenas tuvināšanos Ziemeļvalstu līmenim, gan tās stabilitāti ilgtermiņā.

Saražotās siltumenerģijas apjoms 2016. gadā ir palielināts par 11 %, to noteica salīdzinoši vēsāki laika apstākļi janvārī un novembrī.

Finanšu rezultāti

Latvenergo koncerna ieņēmumi 2016. gadā būtiski nemainījās un ir 931,6 miljoni EUR. *Latvenergo* koncerna EBITDA pārskata periodā ir palielinājies par 28 % un sasniedz 393,4 miljonus EUR. EBITDA ir palielinājies visos darbības segmentos. Tāpat ir uzlabojies EBITDA rentabilitātes rādītājs, kas ir pieaudzis līdz 42 % (2015. gadā – 33 %). Savukārt *Latvenergo* koncerna peļņa 2016. gadā ir 130,6 miljoni EUR (2015. gadā – 85,0 miljoni EUR).

[Pieaug koncerna EBITDA un peļņa

Latvenergo koncerna rezultātus pozitīvi galvenokārt ietekmēja:

- par 36 % lielāka Daugavas HES izstrāde;
- zemākas dabasgāzes un elektroenerģijas cenas Latvijā. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, dabasgāzes cena Latvijā bija par 24 %, bet elektroenerģijas cena – par 14 % zemāka;
- par 22,9 miljoniem EUR lielāki sadales pakalpojumu ieņēmumi. To pieaugumu sekmēja 2016. gada 1. augustā spēkā stājušies līdzsvarotie sadales tarifi, kā arī par 3 % lielāks sadalītās elektroenerģijas daudzums.

Līdz ar peļņas pieaugumu ir augusi arī pašu kapitāla atdeve, kas ir 5,8 %, savukārt attiecīgajā periodā pērn tā bija 4,1 %.

Investīcijas

Kopējais investīciju apjoms ilgtermiņa aktīvos 2016. gadā ir par 5 % lielāks salīdzinājumā ar 2015. gadu un ir 200,7 miljoni EUR. Lielākā daļa jeb 64 % ir ieguldīti tīklu aktīvos, tādējādi mērķtiecīgi uzlabojot to pakalpojumu kvalitāti, tehniskos rādītājus un darbības drošumu.

[Investīcijas tīklu aktīvos – 2/3 no kopējā apjoma

Savukārt investējot videi draudzīgos un apkārtējo vidi uzlabojošos projektos, 2016. gadā Daugavas HES hidroagregātu rekonstrukcijā ieguldīti 35,2 miljoni EUR. Līdz 2022. gadam ir plānota 11 nerekonstruēto hidroagregātu pakāpeniska nomaiņa, nodrošinot to darbību nākamajos 40 gados. Kopējās rekonstrukcijas izmaksas pārsniegs 200 miljonus EUR, no kuriem šobrīd ir ieguldīti 86,7 miljoni EUR.

2016. gadā turpinās arī ievērojami elektroenerģijas pārvades infrastruktūras uzlabošanas investīciju projekti: *Kurzemes loks* un *Trešais elektropārvades tīkla starpsavienojums starp Igauniju un Latviju*.

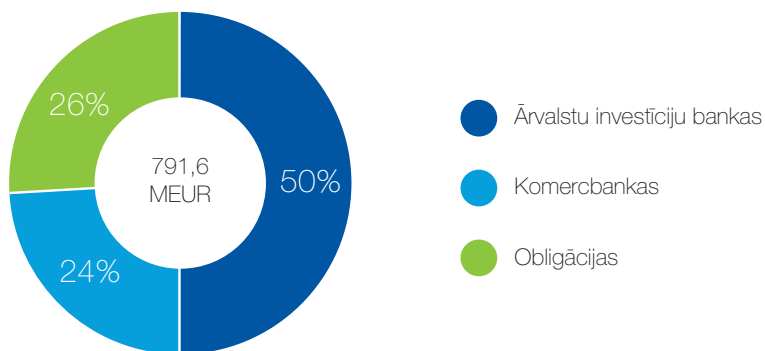
Finansēšana

Investīciju projektu finansēšanu *Latvenergo* koncerns veic no pašu līdzekļiem un ārējā aizņemtā ilgtermiņa finansējuma, kas tiek regulāri un savlaicīgi piesaistīts finanšu un kapitāla tirgos.

Diversificēti finansējuma piesaistes avoti

2016. gada aprīlī AS „Latvenergo” emitē papildu zaļās obligācijas 25 miljonu EUR apmērā, tādējādi noslēdzot otro obligāciju piedāvājuma programmu 100 miljonu EUR apmērā. 2016. gada oktobrī starptautiskā kredītreitingu aģentūra *Moody's zaļajām* obligācijām piešķīra augstāko novērtējumu – GB1 (izcili). *Moody's zaļajām* obligācijām ir piešķīrusi arī kredītreitingu Baa2 līmenī ar stabili nākotnes vērtējumu, kas atbilst AS „Latvenergo” kredītreitingam.

Aizņēmumi

2016. gada 31. decembrī koncerna aizņēmumi ir 791,6 miljoni EUR (2015. gada 31. decembrī – 797,5 miljoni EUR). Tie ietver aizņēmumus no starptautiskām investīciju bankām (50 % no aizņēmumiem), komercbankām (24 %), kā arī obligācijas 205 miljonu EUR apmērā (26 %), no kurām 100 miljonu EUR apmērā tās emitētas kā zaļās obligācijas.

Latvenergo koncerna neto aizņēmumi (aizņēmumi mīnus nauda un naudas ekvivalenti) 2016. gada 31. decembrī ir EUR 607,6 miljoni (2015. gada 31. decembrī – EUR 692,9 miljoni), savukārt neto aizņēmumu / EBITDA attiecības rādītājs līdz ar rentabilitātes uzlabošanu ir samazinājies līdz 1,7 (2015. gadā – 2,3).

Pēc pārskata perioda beigām 2017. gada 16. februārī *Moody's* pārpastiprināja AS „Latvenergo” kredītreitingu Baa2 līmenī ar stabili nākotnes vērtējumu.

Korporatīvā pārvaldība

Ievēlēta AS „Latvenergo” padome

Atbilstoši Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likumā noteiktajām prasībām, kā arī īstenojot OECD rekomendācijas, AS „Latvenergo” akcionāru sapulcē 2016. gada 16. decembrī ir ievēlēta AS „Latvenergo” padome. Tās galvenais darbības mērķis ir paaugstināt sabiedrībai piederošo aktīvu pārraudzības efektivitāti. Tās sastāvā ir pieci neatkarīgi padomes locekļi – Andris Ozoliņš, Andris Liepiņš, Baiba Anda Rubesa, Mārtiņš Bičevskis un Martins Sedlackis (*Martin Sedlacky*). Padomes priekšsēdētājs ir Andris Ozoliņš, priekšsēdētāja vietnieks – Andris Liepiņš. Padomes locekļu pilnvaru termiņš ir pieci gadi.

Izpildīti Latvenergo koncerna stratēģijā 2013–2016 noteiktie mērķi

Latvenergo koncerns ir sekmīgi izpildījis 2013.–2016. gada stratēģijā nospraustos mērķus. Baltijas elektroenerģijas mazumtirdzniecības tirgū *Latvenergo* koncerns ir lielākais elektroenerģijas tirgotājs ar ekonomiski pamatotu tirgus daļu – aptuveni 30 %. Koncerns veiksmīgi darbojas liberalizēta elektroenerģijas tirgus apstākļos. Pabeigts pēdējo desmitgažu lielākais enerģētikas projekts Baltijā – Rīgas TEC–2 rekonstrukcija. Tāpat sekmīgi turpināta Daugavas HES hidroagregātu atjaunošanas programma, ko plānots pabeikt līdz 2022. gadam. Mērķtiecīgi īstenojot stratēģijas periodā izstrādāto visaptverošo sadales tīkla ilgtermiņa attīstības plānu, panākts būtisks elektroenerģijas piegādes nepārtrauktības rādītāju uzlabojums.

Turpmākā attīstība

2016. gada 19. oktobrī akcionāru sapulcē tika apstiprināta *Latvenergo* koncerna stratēģija laika periodam no 2017. līdz 2022. gadam.

Apstiprināta vidēja termiņa stratēģija

Ņemot vērā sagaidāmos izaicinājumus nozarē un biznesa vidē, stratēģijā ir definēti trīs galvenie darbības mērķi:

- nostiprināt ilgtspējīgu un ekonomiski pamatotu tirgus pozīciju mājas tirgos (Baltijā), vienlaikus apsverot ģeogrāfisku un/vai produktu/pakalpojumu ekspansiju;
- attīstīt sinerģijai ar tirdzniecību adekvātu un koncerna vērtību palielinošu ģenerācijas portfeli;
- attīstīt klientu vajadzībām atbilstošu, funkcionālu, drošu un efektīvu tīklu.

Līdz ar stratēģijas apstiprināšanu ir noteikti arī *Latvenergo* koncerna finanšu mērķi. Finanšu mērķi ir iedalīti trīs mērķu grupās – rentabilitāte, kapitāla struktūra un dividendu politika.

Izvirzītie finanšu mērķi ir noteikti, lai nodrošinātu:

- ambiciozu, bet reizē sasniedzamu rentabilitāti, kas ir samērojama ar Eiropas enerģētikas nozares salīdzināmo uzņēmumu vidējiem rādītājiem un nodrošina biznesa riskam atbilstošu atdevi;
- optimālu, nozarei atbilstošu kapitāla struktūru, kas ierobežo iespējamus finanšu riskus;
- adekvātu dividendu politiku, kas ir atbilstoša plānotajai investīciju politikai un izvirzītajam kapitāla struktūras mērķim.

Mērķa grupa	Rādītājs	2022. gads
Rentabilitāte	Pašu kapitāla atdeve (ROE)	> 6 %
	Neto aizņēmumi pret pašu kapitālu	< 50 %
Kapitāla struktūra	Neto aizņēmumi pret peļņu pirms nolietojuma	< 3
Dividenžu politika	Dividendēs izmaksājamā peļņas daļa	> 80 %

Stratēģijas izstrādes ievaros tika veikta detalizēta nozares un darbības vides analīze, izvērtētas biznesa iespējas, kā arī veiktas diskusijas ar nozares ekspertiem un iesaistītajām pusēm.

Stratēģijas sagatavošanas procesā ir ievērotas gan Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) vadlīnijas valsts kapitālsabiedrību pārvaldībai, gan Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma un Pārresoru koordinācijas centra apstiprinātās Valsts kapitālsabiedrību vidēja termiņa darbības stratēģijas izstrādes vadlīniju prasības.

Finanšu risku vadība

Latvenergo koncerna darbība ir pakļauta dažādiem finanšu riskiem: tirgus riskiem, kredīriskam un likviditātes un naudas plūsmas riskam. *Latvenergo* koncerna risku vadības politika koncentrēta uz finanšu tirgus nenoteiktības potenciāli negatīvā efekta uz *Latvenergo* koncerna finanšu rezultātiem samazināšanu. Finansiālās stabilitātes nodrošināšanai *Latvenergo* koncerns izmanto dažādus finanšu risku kontroles un to ierobežošanas pasākumus, tai skaitā, lieto atvasinātos finanšu instrumentus, lai samazinātu risku atvērtajās pozīcijās.

Finanšu riski tiek pārvaldīti saskaņā ar *Latvenergo* koncerna *Finanšu risku vadības politikas* principiem.

a) tirgus riski

I) Valūtas risks

Valūtas risks rodas, ja nākotnes transakcija vai aktīvi, vai saistības ir izteikti citā valūtā nekā *Latvenergo* koncerna funkcionālā valūta.

2016. gada 31. decembrī visi *Latvenergo* koncerna aizņēmumi ir eiro.

2016. gadā *Latvenergo* koncernam nebija investīciju, kuras būtu pakļautas vērā ņemamam valūtas riskam.

AS „*Latvenergo*” valde ir apstiprinājusi *Finanšu risku vadības politiku*, kas cita starpā nosaka *Latvenergo* koncerna valūtas riska vadības principus. Lai ierobežotu valūtas risku, kas rodas no nākotnes transakcijām vai aktīviem un saistībām citā valūtā, *Finanšu risku vadības politika* nosaka valūtas nākotnes maiņas darījumu slēgšanu.

II) Procentu likmju risks

Procentu likmju risks *Latvenergo* koncernā galvenokārt rodas no aizņēmumiem, kuriem ir noteikta mainīga procentu likme, radot risku, ka finanšu izmaksas koncernā nozīmīgi pieaug situācijās, kad procentu likme palielinās. Aizņēmumiem no kredītiestādēm galvenokārt ir mainīgā procentu likme, kas veidojas no 3, 6 vai 12 mēnešu EURIBOR un finansēšanas likmes. *Latvenergo* koncerna politika nosaka vairāk nekā 35 % aizņēmumu nodrošināt fiksētās procentu likmes (ņemot vērā atvasināto finanšu instrumentu efektu) un uzturēt vidējo fiksētās likmes periodu robežās no 2 līdz 4 gadiem.

Lai mazinātu naudas plūsmas risku, *Latvenergo* koncerns ir noslēdzis procentu likmju mijmaiņas līgumus par kopējo nosacīto apjomu 174,2 miljoni EUR (2015. gadā: 221,5 miljoni EUR) (21. c, II pielikums). 2016. gada 31. decembrī 62 % (31/12/2015: 55 %) no kopējiem *Latvenergo* koncerna aizņēmumiem bija fiksēta procentu likme (ņemot vērā procentu likmju mijmaiņas līgumu efektu) un vidējais fiksētās procentu likmes periods bija 2,1 gadi (2015. gadā: 2,4 gadi).

Latvenergo koncernā regulāri tiek analizētas procentu likmju pozīcijas. Dažādi scenāriji tiek modelēti, ņemot vērā iespējamo aizņēmumu refinansēšanu, esošo pozīciju atjaunošanu un risku ierobežošanas aktivitātes. Balstoties uz šiem scenārijiem, koncernā tiek aprēķināta procentu likmju izmaiņu ietekme uz peļņu vai zaudējumiem un naudas plūsmu.

III) Cenas risks

Cenas risks ir risks, kas var rasties, ja finanšu instrumentu patiesās vērtības un naudas plūsmas nākotnē svārstīsies citu iemeslu dēļ, kas nav saistīti ar no procentu likmju vai valūtas riska izrietošām tirgus cenas izmaiņām. Koncernā saražoto preču un sniegto pakalpojumu pirkšanu un pārdošanu brīvā tirgus apstākļos, kā arī ražošanā izmantoto resursu pirkšanu ietekmē cenas risks.

Latvenergo koncernā būtiskākais cenas risks ir elektroenerģijas cenas risks, kas var negatīvi ietekmēt koncerna finanšu rezultātus gan ražošanas ieņēmumu samazināšanās dēļ, gan arī dēļ nesaskaņotības starp mainīgajām tirgus cenām un fiksētajām mazumtirdzniecības cenām.

Elektroenerģijas cenas riska ierobežošanai *Latvenergo* koncerns izmanto ilgtermiņa fiksētas cenas piegāžu kontraktus ar klientiem un elektroenerģijas atvasinātos finanšu instrumentus. Izstrādes cenas risks tiek aizvērts pakāpeniski, 80–90 % no plānotā ražošanas apjoma tiek realizēti pirms kārtējā gada. Līdz 2015. gada 31. decembrim 100 % no plānotās TEC izstrādes un 75 % no plānotās HES izstrādes 2016. gadā bija realizēti par fiksētu cenu. Ražošanas apjoma realizācijas par fiksētu cenu pakāpi ierobežo HES darbības sezonālās svārstības, kas atkarīgas no laika apstākļiem. Tā kā mazumtirdzniecības realizācijas apjoms pārsniedz izstrādes apjomu, tad riska ierobežošanai koncerns izmanto elektroenerģijas finanšu kontraktus.

2016. gada 31. decembrī koncernam ir noslēgti elektroenerģijas cenu nākotnes darījumi par kopējo apjomu 2 195 685 MWh (31/12/2015: 2 880 436 MWh) un nosacīto vērtību 36,0 miljoni EUR (31/12/2015: 64,1 miljoni EUR) apmērā.

b) Kredīriski

Kredītrisks tiek vadīts *Latvenergo* koncerna līmenī. To galvenokārt rada nauda un naudas ekvivalenti, atvasinātie finanšu instrumenti un noguldījumi bankās, būtiski pircēju un pasūtītāju parādi. Kredītrisks saistībā ar pircēju un pasūtītāju parādiem ir ierobežots plašā *Latvenergo* koncerna klientu skaita dēļ. Koncernam nav nozīmīgas kredītriska koncentrācijas attiecībā uz kādu vienu darījumu partneri vai līdzīgu darījumu partneru grupu.

Kredītrisks saistībā ar naudu un īstermiņa noguldījumiem bankās tiek pārvaldīts, sabalansējot finanšu aktīvu un instrumentu izvietojumu, lai vienlaikus saglabātu iespēju izvēlēties izdevīgākos piedāvājumus un samazinātu iespējamību zaudēt finanšu līdzekļus. Pārskata periodā noteiktie kredītlīmi nav pārsniegti, un *Latvenergo* koncerns nesagaida zaudējumus kredītriska iestāšanās rezultātā.

c) Likviditātes un naudas plūsmas risks

Latvenergo koncerna likviditātes un naudas plūsmas riska ierobežošanas mērķis ir uzturēt atbilstošu naudas un naudas ekvivalentu daudzumu vai nodrošināt atbilstošu finansējumu, izmantojot banku piešķirtās kredītlinijas, lai pildītu savas saistības saskaņā ar *Latvenergo* koncerna stratēģiskajiem plāniem, kā arī lai kompensētu naudas plūsmas svārstības, kas radušās dažādu finanšu risku ietekmē.

Latvenergo koncerns nepārtraukti uztur koncerna naudas plūsmas un likviditātes rezervju prognozes, kas sastāv no pieejamo aizņēmumu un naudas un naudas ekvivalentu kopējā apjoma izvērtējuma.

Apstākļi un notikumi pēc pārskata gada beigām

Būtiski notikumi un apstākļi pēc pārskata gada beigām ir atklāti *Latvenergo* koncerna finanšu pārskatu pielikumā (skatīt konsolidēto finanšu pārskatu 27. pielikumu).

Ziņojums par vadības atbildību

Pamatojoties uz AS „Latvenergo” valdes rīcībā esošo informāciju, *Latvenergo* konsolidētais 2016. gada pārskats ir sagatavots atbilstoši spēkā esošo normatīvo aktu prasībām un visos būtiskos aspektos sniedz patiesu un skaidru priekšstatu par *Latvenergo* koncerna aktīviem, pasīviem, finansiālo stāvokli, peļņu vai zaudējumiem, pašu kapitālu un naudas plūsmām. Vadības ziņojumā ir ietverta patiesa informācija.

AS „Latvenergo” valde:

Aris Žīgurs
valdes priekšsēdētājs

Guntars Bajčūns
valdes loceklis

Uldis Bariss
valdes loceklis

Māris Kuņickis
valdes loceklis

Guntis Stafeckis
valdes loceklis

Rīgā 2017. gada 18. aprīlī

Priekšlikumi par peļņas sadali

AS „Latvenergo” valde, izpildot likuma „Par valsts budžetu 2017. gadam” 41. pantā noteikto par 2017. gadā izmaksājamo dividenžu apmēru, ierosina valstij dividendēs izmaksāt 90,1 miljonu EUR, tai skaitā 73,0 miljonus EUR no AS „Latvenergo” 2016. gada peļņas un 17,1 miljonu EUR – no AS „Latvenergo” 2015. gada peļņas, bet pārējo AS „Latvenergo” 2016. gada peļņu 64,4 miljonu EUR apmērā nesadalīt un ieskaitīt AS „Latvenergo” rezervēs ar mērķi lemt par to izmaksu valstij dividendēs, lēmumu par to izmaksu pieņemot vienlaicīgi ar lēmumu par AS „Latvenergo” 2017. gada peļņas sadalīšanu.

Par 2016. gada peļņas sadali lemj AS „Latvenergo” akcionāra sapulce.

Konsolidētie finanšu pārskati

Konsolidētais peļņas vai zaudējumu aprēķins

	Pielikums	2016	2015
		EUR'000	EUR'000
Ieņēmumi	6	931 619	929 128
Pārējie ieņēmumi	7	6 656	4 880
Izlietotās izejvielas un materiāli	8	(385 808)	(470 444)
Personāla izmaksas	9	(96 019)	(94 609)
Nolietojums, amortizācija un nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu vērtības samazinājums	13 a, 14 a	(232 626)	(198 827)
Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas	10	(63 049)	(61 940)
Saimnieciskās darbības peļņa		160 773	108 188
Finanšu ieņēmumi	11 a	2 328	2 926
Finanšu izmaksas	11 b	(14 156)	(18 579)
Peļņa pirms nodokļa		148 945	92 535
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	12	(18 352)	(7 496)
Pārskata gada peļņa		130 593	85 039
Attiecināma uz:			
– Mātes sabiedrības akcionāru		129 045	83 509
– Mazākuma daļu		1 548	1 530
Pamatpeļņa uz vienu akciju (eiro)	20 c	0,100	0,065
Samazinātā peļņa uz vienu akciju (eiro)	20 c	0,100	0,065

Pielikumi no 13. līdz 52. lapai ir šo konsolidēto finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

 Āris Žīgurs
 valdes priekšsēdētājs

 Guntars Baļčūns
 valdes loceklis

 Uldis Bariss
 valdes loceklis

 Māris Kuņickis
 valdes loceklis

 Guntis Stafeckis
 valdes loceklis

 Liāna Keldere
 AS „Latvenergo” Grāmatvedības direktore

Rīgā 2017. gada 18. aprīlī

Konsolidētais vispārējo ieņēmumu pārskats

	Pielikums	2016	2015
		EUR'000	EUR'000
Pārskata gada peļņa		130 593	85,039
<i>Vispārējie ieņēmumi, kas pārklasificējami uz peļņu vai zaudējumiem nākamajos periodos (atskaitot nodokļus):</i>			
Ieņēmumi no naudas plūsmas riska ierobežošanas rezerves izmaiņām	20 a, 21 c	2 847	4 077
Neto vispārējie ieņēmumi, kas pārklasificējami uz peļņu vai zaudējumiem nākamajos periodos		2 847	4 077
<i>Vispārējie ieņēmumi / (zaudējumi), kas nav jāpārklasificē uz peļņu vai zaudējumiem nākamajos periodos (atskaitot nodokļus):</i>			
Ieņēmumi no pamatlīdzekļu pārvērtēšanas	20 a	269 485	20 485
Zaudējumi no pēcnodarbinātības pabalstu novērtēšanas	22 a	(2 308)	(1 158)
Neto vispārējie ieņēmumi, kas nav jāpārklasificē uz peļņu vai zaudējumiem nākamajos periodos		267 177	19 327
Kopā vispārējie ieņēmumi pārskata gadā, atskaitot nodokļus		270 024	23 404
Kopā pārskata gadā atzītie vispārējie ieņēmumi		400 617	108 443
Attiecināmi uz:			
– Mātes sabiedrības akcionāriem		399 069	106 913
– Mazākuma daļu		1 548	1 530

Pielikumi no 13. līdz 52. lapai ir šo konsolidēto finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

Konsolidētais pārskats par finansiālo stāvokli

	Pielikums	31/12/2016	31/12/2015
		EUR'000	EUR'000
AKTĪVI			
Ilgtermiņa aktīvi			
Nemateriālie ieguldījumi	13a	14 534	14 405
Pamatlīdzekļi	14a	3 355 797	3 076 256
Ieguldījuma īpašumi	14b	563	696
Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi	15	41	41
Citi ilgtermiņa debitori		986	1 712
Līdz termiņa beigām turēti finanšu aktīvi	21a	17 034	20 609
Ilgtermiņa aktīvi kopā		3 388 955	3 113 719
Aprozāmie līdzekļi			
Krājumi	16	41 458	24 791
Pircēju un pasūtītāju parādi un pārējie debitori	17a,b	273 957	263 452
Nākamo periodu izmaksas		3 227	3 008
Atvasinātie finanšu instrumenti	21c	6 134	-
Līdz termiņa beigām turēti finanšu aktīvi	21a	3 520	7 859
Nauda un naudas ekvivalenti	18	183 980	104 543
Aprozāmie līdzekļi kopā		512 276	403 653
AKTĪVU KOPSUMMA		3 901 231	3 517 372

	Pielikums	31/12/2016	31/12/2015
		EUR'000	EUR'000
PAŠU KAPITĀLS			
Akciju kapitāls	19	1 288 715	1 288 531
Rezerves	20a	937 074	669 596
Nesadalītā peļņa		185 840	131 662
Mātesabiedrības akcionāra kapitāla līdzdalības daļa		2 411 629	2 089 789
Mazākumakcionāru kapitāla līdzdalības daļa		7 084	6 913
Pašu kapitāls kopā		2 418 713	2 096 702
KREDITORI			
Ilgtermiņa kreditori			
Aizņēmumi	21b	635 620	714 291
Atliktā uzņēmumu ienākuma nodokļa saistības	12	315 759	273 987
Uzkrājumi	22	18 643	15 984
Atvasinātie finanšu instrumenti	21c	7 946	8 291
Pārējie kreditori un nākamo periodu ieņēmumi	23	195 407	196 386
Ilgtermiņa kreditori kopā		1 173 375	1 208 939
Īstermiņa kreditori			
Parādi piegādātājiem un pārējiem kreditoriem	24	117 817	103 774
Nākamo periodu ieņēmumi		14 022	13 475
Uzņēmumu ienākuma nodokļa saistības		17 718	4 007
Aizņēmumi	21b	155 946	83 192
Atvasinātie finanšu instrumenti	21c	3 640	7 283
Īstermiņa kreditori kopā		309 143	211 731
PASĪVU KOPSUMMA		3 901 231	3 517 372

Pielikumi no 13. līdz 52. lapai ir šo konsolidēto finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa

Āris Žigurs
 valdes priekšsēdētājs

Guntars Bajčuns
 valdes loceklis

Uldis Bariss
 valdes loceklis

Māris Kuņickis
 valdes loceklis

Guntis Stafeckis
 valdes loceklis

Liāna Keldere
 AS „Latvenergo” Grāmatvedības direktore

Rīgā 2017. gada 18. aprīlī

Konsolidētais pārskats par izmaiņām pašu kapitālā

	Pielikums	Attiecināms uz mātesabiedrības akcionāriem				Mazākuma daļa	KOPĀ
		Akciju kapitāls	Rezerves	Nesadalī- tā peļņa	Kopā		
		EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000		
2014. gada 31. decembrī		1 288 446	645 829	79 995	2 014 270	6 531	2 020 801
Akciju kapitāla palielinājums	14 a,19	85	-	-	85	-	85
Dividendes par 2014. gadu	20 b	-	-	(31 479)	(31 479)	(1 148)	(32 627)
Kopā pašu kapitālā atzītās iemaksas un peļņas sadalīšana		85	-	(31 479)	(31 394)	(1 148)	(32 542)
Pārskata gada peļņa		-	-	83 509	83 509	1 530	85 039
Vispārējie ieņēmumi / (zaudējumi)	20 a	-	23 767	(363)	23 404	-	23 404
Kopā pārskata gadā atzītie vispārējie ieņēmumi		-	23 767	83 146	106 913	1 530	108 443
2015. gada 31. decembrī		1 288 531	669 596	131 662	2 089 789	6 913	2 096 702
Akciju kapitāla palielinājums	14 a,19	184	-	-	184	-	184
Dividendes par 2015. gadu	20 b	-	-	(77 413)	(77 413)	(1 377)	(78 790)
Pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerves norakstīšana, atskaitot atlikto uzņēmumu ienākuma nodokli		-	(4 854)	4 854	-	-	-
Kopā pašu kapitālā atzītās iemaksas un peļņas sadalīšana		184	(4 854)	(72 559)	(77 229)	(1 377)	(78 606)
Pārskata gada peļņa		-	-	129 045	129 045	1 548	130 593
Vispārējie ieņēmumi / (zaudējumi)	20 a	-	272 332	(2 308)	270 024	-	270 024
Kopā pārskata gadā atzītie vispārējie ieņēmumi		-	272 332	126 737	399 069	1 548	400 617
2016. gada 31. decembrī		1 288 715	937 074	185 840	2 411 629	7 084	2 418 713

Pielikumi no 13. līdz 52. lapai ir šo konsolidēto finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

Konsolidētais pārskats par naudas plūsmām

	Pielikums	2016	2015
		EUR'000	EUR'000
Pamatdarbības naudas plūsma			
Peļņa pirms nodokļa		148 945	92 535
Korekcijas :			
– amortizācija un nolietojums, nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu vērtības samazinājums	13 a, 14 a	232 626	198 828
– zaudējumi no ilgtermiņa aktīvu norakstīšanas		4 143	4 075
– procentu izmaksas	11 b	14 156	18 693
– procentu ieņēmumi	11 a	(2 302)	(1 578)
– peļņa no finanšu instrumentu patiesās vērtības izmaiņām	8, 11	(7 275)	(902)
– uzkrājumu samazinājums	22	(287)	(762)
– nerealizētie (ieņēmumi) / zaudējumi no valūtas kursu svārstībām	11 b	(26)	27
Saimnieciskās darbības peļņa pirms apgrozāmā kapitāla izmaiņām		389 980	310 916
Krājumu pieaugums		(16 667)	(2 231)
Pircēju un pasūtītāju parādu un pārējo debitoru pieaugums		(10 170)	(27 626)
Parādu piegādātājiem un pārējo kreditoru samazinājums		(844)	(20 825)
Nauda pamatdarbības rezultātā		362 299	260 234
Izdevumi procentu maksājumiem		(15 529)	(19 189)
Ieņēmumi no procentu maksājumiem		2 457	1 606
(Samaksātais) / atmaksātais uzņēmumu ienākuma nodoklis un nekustamā īpašuma nodoklis		(8 041)	3 627
Pamatdarbības neto naudas plūsma		341 186	246 278
Ieguldīšanas darbības naudas plūsma			
Nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu iegāde		(185 674)	(188 915)
Saņemtais Eiropas Savienības fondu finansējums un citi finansējumi		242	17 972
Ieņēmumi no līdz termiņa beigām turēto finanšu aktīvu atsavināšanas		7 914	70
Ieguldīšanas darbības neto naudas plūsma		(177 518)	(170 873)
Finansēšanas darbības naudas plūsma			
Ieņēmumi no parāda vērtspapīru (obligāciju) emisijas	21 b	26 267	74 893
Saņemtie aizņēmumi no kredītiestādēm	21 b	55 744	30 000
Izdevumi aizņēmumu atmaksai	21 b	(87 452)	(134 875)
Mazākumdaļai izmaksātās dividendes		(1 377)	(1 148)
Mātessabiedrības akcionāriem izmaksātās dividendes		(77 413)	(31 479)
Finansēšanas darbības neto naudas plūsma		(84 231)	(62 609)
Neto naudas un tās ekvivalentu pieaugums		79 437	12 796
Nauda un tās ekvivalenti pārskata gada sākumā	18	104 543	91 747
Nauda un tās ekvivalenti pārskata gada beigās	18	183 980	104 543

Pielikumi no 13. līdz 52. lapai ir šo konsolidēto finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

Konsolidēto finanšu pārskatu pielikums

1. Vispārīga informācija par koncernu

Visas akciju sabiedrības „Latvenergo” (turpmāk tekstā – mātessabiedrība jeb Sabiedrība) akcijas pieder valstij, un to turētāja ir Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija. AS „Latvenergo” juridiskā adrese ir Pulkveža Brieža iela 12, Rīga, LV-1230, Latvija. Atbilstoši Latvijas Republikas Enerģētikas likumam AS „Latvenergo” ir atzīta par valstiski svarīgu tautsaimniecības objektu un nav privatizējama.

Akciju sabiedrība „Latvenergo” ir energoapgādes pakalpojumu sniedzēja, kas nodarbojas ar elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošanu, kā arī elektroenerģijas pārdošanu. AS „Latvenergo” ir viena no lielākajām sabiedrībām Baltijā.

Latvenergo koncernā (turpmāk tekstā – arī koncerns) ietilpst šādas meitassabiedrības:

- AS „Sadales tīkls” (kopš 18/09/2006) ar 100 % līdzdalības daļu;
- *Elektrum Eesti*, OÜ (kopš 27/06/2007) un tās meitassabiedrība SIA „Elektrum Latvija” (kopš 18/09/2012) ar 100 % līdzdalības daļu;
- *Elektrum Lietuva*, UAB (kopš 07/01/2008) ar 100 % līdzdalības daļu;
- AS „Latvijas elektriskie tīkli” (kopš 10/02/2011) ar 100 % līdzdalības daļu;
- SIA „Liepājas enerģija” (kopš 06/07/2005) ar 51 % līdzdalības daļu;
- AS „Enerģijas publiskais tirgotājs” (kopš 25/02/2014) ar 100 % līdzdalības daļu.

AS „Latvenergo” un tās meitassabiedrības – AS „Sadales tīkls”, AS „Latvijas elektriskie tīkli” un AS „Enerģijas publiskais tirgotājs” ar kopējo 48,15 % līdzdalības daļu ir akcionāri arī AS „Pirmais Slēgtais Pensiju Fonds”, kas veic fiksēto iemaksu pensiju plānu pārvaldīšanu Latvijā.

Līdzdalības daļas meitassabiedrībās, asociētajās sabiedrībās un pārējie ilgtermiņa finanšu ieguldījumi ir atklāti 15. pielikumā.

No 2015. gada 16. novembra līdz *Latvenergo* konsolidēto 2016. gada finanšu pārskatu parakstīšanas dienai AS „Latvenergo” valde strādāja šādā sastāvā: Āris Žīgurs (valdes priekšsēdētājs), Uldis Bariss, Māris Kuņickis, Guntars Baļčūns un Guntis Stafeckis.

Sākot no 2016. gada 16. decembra, darbu uzsākusi AS „Latvenergo” padome šādā sastāvā: Andris Ozoliņš (padomes priekšsēdētājs), Andris Liepiņš (padomes priekšsēdētāja vietnieks), Baiba Anda Rubesa, Mārtiņš Bičevskis un Martins Sedlackis (*Martin Sedlacky*).

Uzraudzības institūcija – Revīzijas komiteja no 2015. gada 4. decembra līdz *Latvenergo* konsolidēto 2016. gada finanšu pārskatu apstiprināšanai strādāja šādā sastāvā: Torbens Pedersens (*Torben Pedersen*) (priekšsēdētājs), Svens Dinsdorfs un Marita Salgrāve, un sākot ar 2017. gada 3. martu līdz *Latvenergo* konsolidēto 2016. gada finanšu pārskatu apstiprināšanai Revīzijas komitejā strādāja arī Andris Ozoliņš un Andris Liepiņš.

Konsolidētie 2016. gada finanšu pārskati iekļauj finanšu informāciju par AS „Latvenergo” un visām tās meitassabiedrībām par gadu, kas beidzas 2016. gada 31. decembrī, iekļaujot salīdzinošos rādītājus par 2015. gadu. Kur nepieciešams, salīdzinošie rādītāji par 2015. gadu ir pārklasificēti atbilstoši *Latvenergo* konsolidēto 2016. gada finanšu pārskatu sastādīšanas principiem un ir salīdzināmi.

Latvenergo konsolidētos 2016. gada finanšu pārskatus AS „Latvenergo” valde ir apstiprinājusi 2017. gada 18. aprīlī. Lēmumu par konsolidēto finanšu pārskatu apstiprināšanu pieņems akcionāra sapulce.

2. Nozīmīgi grāmatvedības uzskaites principi

Šajā pielikuma sadaļā tiek atklāti galvenie grāmatvedības uzskaites pamatprincipi jeb politikas, kas ir izmantotas, sagatavojot konsolidētos finanšu pārskatus. Šīs politikas ir konsekventi piemērotas, atspoguļojot datus par visiem pārskatos ietvertajiem periodiem, ja atsevišķos gadījumos nav noteikts citādi. Kur nepieciešams, salīdzinošie rādītāji ir pārklasificēti.

2.1. Uzskaites principi

Šie konsolidētie finanšu pārskati ir sagatavoti saskaņā ar Eiropas Savienībā (ES) apstiprinātajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem (SFPS). Ņemot vērā Eiropas Savienības apstiprināšanas procedūru, šajā pielikumā ir atspoguļoti arī standarti un interpretācijas, kas nav apstiprinātas piemērošanai Eiropas Savienībā, jo šiem standartiem un interpretācijām var būt ietekme uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem nākamajos periodos, ja tie tiek apstiprināti.

Konsolidētie finanšu pārskati ir sagatavoti saskaņā ar sākotnējo izmaksu uzskaites principu, kas modificēts, izmantojot pārvērtēšanu patiesajā vērtībā finanšu aktīviem un finanšu saistībām (ieskaitot atvasinātos finanšu instrumentus), kā arī pamatlīdzekļu atzīšanu pārvērtētajā vērtībā, kā atklāts zemāk aprakstītajās grāmatvedības politikās.

Visi rādītāji konsolidētajos finanšu pārskatos ir norādīti tūkstošos eiro (EUR).

Konsolidēto finanšu pārskatu sagatavošana, izmantojot SFPS, prasa izmantot aplēses un pieņēmumus, kas ietekmē finanšu pārskatā uzrādīto aktīvu un saistību vērtības un iespējamo aktīvu un saistību atspoguļošanu, kā arī pārskata gada ieņēmumus un izdevumus. Lai arī šādas aplēses pamatojas uz koncerna vadībai pieejamo ticamāko informāciju par attiecīgajiem notikumiem un darbībām, faktiskie rezultāti var atšķirties no šīm aplēsēm. 2.2 un 4. pielikumā ir aprakstītas tās jomas, kas pakļautas augstākai sprieduma vai sarežģītības pakāpei, vai jomas, attiecībā uz kurām piemērotie pieņēmumi un aplēses ir būtiskas konsolidēto finanšu pārskatu sagatavošanā.

Jaunu un/vai grozītu SFPS un Starptautisko finanšu pārskatu interpretācijas komitejas (SFPIK) interpretāciju piemērošana

Pārskata gadā ir publicēti vai pārskatīti šādi starptautisko finanšu pārskatu standarti vai to interpretācijas, kas ir obligāti piemērojamas pārskata periodam, kas sākas 2016. gada 1. janvārī un ko koncerns ir piemērojis pārskata gadā:

- Grozījumi SGS Nr. 1 „Finanšu pārskatu sniegšana”: Informācijas atklāšana. Grozījumu mērķis ir precizēt SGS Nr. 1, vēršot uzmanību uz grūtībām, ar kādām finanšu pārskatu sagatavotājiem var nākties saskarties, izmantojot profesionālus spriedumus saistībā ar finanšu pārskatu sniegšanu. Grozījumi ir spēkā attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2016. gada 1. janvārī vai vēlāk. Koncerna vadība nav izmantojusi šos grozījumus, jo koncernā šie grozījumi ir jau iepriekš pārskatīti.
- Grozījumi SGS Nr. 16 „Pamatlīdzekļi” un SGS Nr. 38 „Nemateriālie aktīvi”: Pieņemamo nolietojuma un amortizācijas metožu precizēšana. Grozījumi ir spēkā attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas

2016. gada 1. janvārī vai vēlāk un sniedz papildu norādes tam, kā aprēķināms pamatlīdzekļu un nemateriālo aktīvu nolietojums un amortizācija. Paskaidrots, ka ieņēmumu metode nav uzskatāma par atbilstošu patēriņa atspoguļošanai. Koncerna vadība nav izmantojusi šos grozījumus.

- Grozījumi SGS Nr.19 „Darbinieku pabalsti”. Grozījumi ir spēkā attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2015. gada 1. februārī vai vēlāk. Grozījumi nosaka, kā uzskaitāmas darbinieku iemaksas noteiktu iemaksu pabalstu plānos. Grozījumu mērķis ir vienkāršot to iemaksu uzskaiti, kas nav atkarīgas no darbinieka nostrādātajiem gadiem, piemēram, darbinieku iemaksas, kas tiek aprēķinātas atbilstoši noteiktam darbinieka algas procentam. Koncernam nav nekādu darbinieku pabalstu plānu, uz kuriem varētu attiekties šie grozījumi.
- Grozījumi SFPS Nr. 11 „Kopīgas vienošanās”: Līdzdalības kopīgās darbībās iegādes uzskaitē. Grozījumi ir spēkā attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2016. gada 1. janvārī vai vēlāk. SFPS Nr. 11 skaidro līdzdalības kopīgi kontrolētajās sabiedrībās un kopīgās darbībās uzskaiti. Grozījumi sniedz jaunas norādes, kā uzskaitīt līdzdalības iegādi kopīgā darbībā, kas veido biznesu saskaņā ar SFPS, un nosaka atbilstošas šādas iegādes uzskaites pamatnostādnes. Koncernam nav nekādu darījumu, kam būtu piemērojami šie grozījumi.
- SGSP izdevusi ikgadējos SFPS uzlabojumus 2010. – 2012. gada ciklam, kas ietver SFPS grozījumu apkopojumu. Minētie grozījumi ir spēkā attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2015. gada 1. februārī vai vēlāk. Neviens no šiem grozījumiem nav ietekmējis koncerna finanšu pārskatus: SFPS Nr. 2 „Maksājums ar akcijām”, SFPS Nr. 3 „Uzņēmējdarbības apvienošana”, SFPS Nr. 8 „Darbības segmenti”, SFPS Nr. 13 „Patiesās vērtības noteikšana”, SGS Nr. 16 „Pamatlīdzekļi”, SGS Nr. 24 „Informācijas atklāšana par saistītām personām” un SGS Nr. 38 „Nemateriālie aktīvi”.
- SGSP izdevusi ikgadējos SFPS uzlabojumus 2012. – 2014. gada ciklam, kas ietver SFPS grozījumu apkopojumu. Minētie grozījumi ir spēkā attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2016. gada 1. janvārī vai vēlāk. Neviens no šiem grozījumiem nav ietekmējis koncerna finanšu pārskatus: SFPS Nr. 5 „Pārdošanai turēti ilgtermiņa aktīvi un pārtrauktas darbības”, SFPS Nr. 7 “Finanšu instrumenti: informācijas atklāšana”, SGS Nr. 19 „Darbinieku pabalsti” un SGS Nr. 34 „Starpposma finanšu pārskati”.

Standarti, kas ir izdoti, bet vēl nav stājušies spēkā

Koncerns nav piemērojis šādus grozījumus SGS, SFPS un to grozījumus, kas izdoti līdz finanšu pārskata apstiprināšanas dienai, bet stāsies spēkā attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2017. gada 1. janvārī vai vēlāk. Patlaban koncerna vadība izvērtē iespējamo ietekmi vai izmaiņas, kas sagaidāmas no šo standartu vai to izmaiņu ieviešanas, bet uzskata, ka neviena no šīm izmaiņām neatstās būtisku ietekmi uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem, izņemot SFPS Nr. 9 „Finanšu instrumenti”, SFPS Nr. 15 „Ieņēmumi no līgumiem, kas noslēgti ar klientiem” un SFPS Nr. 16 „Noma”.

- SFPS Nr. 9 „Finanšu instrumenti” (spēkā pēc pieņemšanas ES attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2018. gada 1. janvārī vai vēlāk). SFPS Nr. 9 aizstāj SGS Nr. 39 un ievieš jaunas finanšu instrumentu klasifikācijas un novērtēšanas prasības, kā arī principus, kas piemērojami vērtības samazināšanās noteikšanai un riska ierobežošanai. Koncerns sāks piemērot SFPS Nr. 9 finanšu gadam, kas sāksies 2018. gada 1. janvārī un šobrīd izvērtē šī standarta pieņemšanas ietekmi uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem. Pēc vadības veiktā sākotnējā novērtējuma šī standarta pieņemšanai būs ierobežota ietekme vai tādas nebūs vispār, jo koncernam ir tikai tādi finanšu instrumenti, kuru novērtēšana un klasifikācija nemainīsies; tie galvenokārt ir pircēju un pasūtītāju parādi, parādi piegādātājiem un darbuzņēmējiem, atvasinātie finanšu instrumenti un aizņēmumi no bankām. Tā kā ir bijis ļoti maz debitoru parādu vērtības samazināšanās gadījumu, sagaidāms,

ka pārejai no radušos kredītu zaudējumu modeļa uz paredzamo kredītu zaudējumu modeli būs ierobežota ietekme vai vispār nebūs ietekmes uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem. Detalizētāks novērtējums tiks veikts 2017. gadā.

- SFPS Nr. 15 „Ieņēmumi no līgumiem, kas noslēgti ar klientiem” (spēkā pēc pieņemšanas ES attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2018. gada 1. janvārī vai vēlāk). SFPS Nr. 15 nosaka piecu soļu modeli, kas tiks piemērots ieņēmumiem, kas gūti no līguma, kas noslēgts ar klientu, neatkarīgi no darījuma veida vai nozares, kurā gūti attiecīgie ieņēmumi. Būs jāsniedz visaptveroša informācija, tajā skaitā kopējo ieņēmumu sadalījums, informācija par līguma izpildes pienākumiem, izmaiņām līguma aktīvu un saistību atlikumos starp periodiem un galvenajiem vērtējumiem un aplēsēm. Koncerns plāno šo standartu piemērot finanšu gadam, kas sāksies 2018. gada 1. janvārī, ar atpakaļejošu datumu, proti, salīdzināmā perioda dati tiks sniegti saskaņā ar SFPS Nr. 15. Šobrīd sagaidāms, ka izmaiņas kopējos atzīstamos ieņēmumos no klientu līgumiem un ieņēmumu atzīšanas laikā būs minimālas. Pamatojoties uz sākotnēji veikto novērtējumu, Koncerns uzskata, ka šī standarta pieņemšana būtiski neietekmēs konsolidētos finanšu pārskatus, jo koncernam nav vairākus elementus ietverošu ilgtermiņa līgumu. 2017. gadā koncerna vadība veiks šī standarta ieviešanas detalizētu analīzi.
- SFPS Nr. 15 „Ieņēmumi no līgumiem, kas noslēgti ar klientiem” (Precizējumi) (spēkā pēc pieņemšanas ES attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2018. gada 1. janvārī vai vēlāk). Precizējumu mērķis ir paskaidrot SGSP nolūkus, izstrādājot SFPS Nr. 15 „Ieņēmumi no līgumiem, kas noslēgti ar klientiem” ietvertās prasības, īpaši, attiecībā uz identificējošo izpildes pienākumu uzskaiti, mainot „atsevišķi identificējama pienākuma” principa formulējumu, apsvērumus par pilnvarotāju un pilnvarnieku, tajā skaitā, izvērtējot, vai sabiedrība ir pilnvarotājs vai pilnvarnieks, kā arī kontroles principa un licencēšanas piemērošanu, sniedzot papildu norādījumus intelektuālā īpašuma un autortiesību uzskaitē. Precizējumi arī sniedz papildu praktiskus ieteikumus sabiedrībām, kas vai nu pilnībā piemēro SFPS Nr. 15 ar atpakaļejošu datumu, vai izvēlas piemērot modificēto retrospektīvo pieeju. Koncerna vadība šobrīd izvērtē precizējumu ietekmi uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem.
- SFPS Nr. 16 „Noma” (spēkā pēc pieņemšanas ES attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2019. gada 1. janvārī vai vēlāk). SFPS Nr. 16 aizstāj SGS Nr. 17 un nosaka, kā atzīt, novērtēt un uzraudīt nomas darījumus, kā arī kāda informācija par šiem darījumiem jāatklāj finanšu pārskatos. Šis standarts sniedz vienotu nomnieka grāmatvedības uzskaites modeli, kura ietvaros nomniekam jāatzīst ar visiem nomas darījumiem saistītie aktīvi un saistības, izņemot gadījumus, kad nomas termiņš ir 12 mēneši vai īsāks vai ja attiecīgajam aktīvam ir zema vērtība. Iznomātāja uzskaitē pēc būtības nemainās. Koncerns sāks piemērot SFPS Nr. 16 finanšu gadam, kas sāksies 2019. gada 1. janvārī, pēc tā pieņemšanas ES, un šobrīd izvērtē šīs standarta pieņemšanas ietekmi uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem. Ieviešot SFPS Nr. 16, koncerns līdz ar citiem apsvērumiem novērtēs arī identificētos nomas aktīvus, neatceļamās nomas nosacījumus (tajā skaitā nomas pagarināšanas vai izbeigšanas iespējas) un nomas maksājumus (tajā skaitā fiksētos un mainīgos maksājumus, soda naudu par nomas attiecību pirmstermiņa izbeigšanu utt.). Detalizēta SFPS Nr. 16 ieviešanas analīze tiks veikta 2017. un 2018. gadā.
- Grozījumi SGS Nr. 7 „Naudas plūsmas pārskats”: Informācijas atklāšana (spēkā pēc pieņemšanas ES attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2017. gada 1. janvārī vai vēlāk). Grozījumi paredz uzlabot finanšu pārskatu lietotājiem sniegto informāciju par sabiedrības finansēšanas darbību. Sabiedrībām jāsniedz finanšu pārskatu lietotājiem informācija par izmaiņām tās saistībās, kas izriet no finansēšanas darbības, tajā skaitā gan izmaiņām, kas izriet no naudas plūsmām, gan izmaiņām, kas nav saistītas ar naudas līdzekļiem, piemēram, saskaņojot no finansēšanas darbības izrietošo saistību sākuma un beigu atlikumus finanšu stāvokļa pārskatā. Šo grozījumu ieviešana neietekmēs koncerna finanšu stāvokli vai darbības rezultātus, tomēr var noteikt zināmas izmaiņas informācijas atklāšanā.

- Grozījumi SGS Nr. 12 „Ienākuma nodokļi”: Atliktā nodokļa aktīva atzīšana par neizmantotiem nodokļu zaudējumiem (spēkā pēc pieņemšanas ES attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2017. gada 1. janvārī vai vēlāk). Grozījumi paskaidro, kā uzskaitīt atliktā nodokļa aktīvu par neizmantotiem nodokļu zaudējumiem saistībā ar patiesajā vērtībā novērtētiem parāda instrumentiem. Koncerns vēl nav izvērtējis šo grozījumu ieviešanas ietekmi, bet uzskata, ka šīs izmaiņas būtiski neietekmēs konsolidētos finanšu pārskatus.
- Grozījumi SGS Nr. 40: Pārņemšana uz ieguldījuma īpašumu posteni (spēkā pēc pieņemšanas ES attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2018. gada 1. janvārī vai vēlāk). Grozījumi paskaidro, kad sabiedrībai būtu jāpārņemas īpašums, tajā skaitā īpašums, kura būvniecība vai izveide vēl nav pabeigta, uz ieguldījuma īpašumu posteni vai jāizslēdz no šī posteņa. Atbilstoši jaunajiem grozījumiem izmantošanas veida maiņa notiek, kad īpašums atbilst ieguldījuma īpašumu definīcijai vai vairs tai neatbilst un ja šādai izmantošanas veida maiņai ir pietiekami pierādījumi. Tikai vadības plānu maiņa attiecībā uz īpašumu izmantošanu nav pietiekams pierādījums izmantošanas veida maiņai. Koncerns vēl nav izvērtējis šo grozījumu ieviešanas ietekmi, bet uzskata, ka šīs izmaiņas būtiski neietekmēs konsolidētos finanšu pārskatus.
- SFPIK 22. interpretācija: Darījumi ārvalstu valūtās un priekšapmaksas (spēkā pēc pieņemšanas ES attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2018. gada 1. janvārī vai vēlāk). Interpretācijā precizēta uzskaitē, kas piemērojama darījumiem, kas ietver priekšapmaksu ārvalstu valūtā. Interpretācija attiecas uz darījumiem ārvalstu valūtās, ja sabiedrība atzīst nemonētāru aktīvu vai nemonētāras saistības, kas izriet no priekšapmaksas veikšanas vai saņemšanas, pirms tā atzīst attiecīgo aktīvu, izmaksas vai ieņēmumus. Interpretācija paredz, ka valūtas kursa noteikšanas nolūkā par darījuma datumu tiek pieņemts nemonētārā priekšapmaksas aktīva vai nākamo periodu ieņēmumu saistību sākotnējās atzīšanas datums. Ja tiek veikti vai saņemti daudzi avansa maksājumi, tad sabiedrībai jānosaka katras priekšapmaksas veikšanas vai saņemšanas darījuma datums. Koncerna vadība vēl nav izvērtējusi SFPIK interpretācijas grozījumu ieviešanas ietekmi, bet uzskata, ka šīs izmaiņas būtiski neietekmēs konsolidētos finanšu pārskatus.

Koncerna vadība plāno ieviest iepriekš minētos standartus un to grozījumus, kas attiecas uz koncernu, to spēkā stāšanās datumā.

Standarti, kas ir izdoti, bet vēl nav stājušies spēkā un nav piemērojami koncernā

- Grozījumi SFPS Nr.10 un SGS Nr. 28: Aktīvu pārdošana vai ieguldīšana darījumos starp ieguldītāju un tā asociēto sabiedrību vai kopuzņēmumu (2015. gada decembrī SGSP atlika šo grozījumu spēkā stāšanās datumu uz nenoteiktu laiku atkarībā no SGSP veiktā pētījuma par pašu kapitāla metodes izmantošanu grāmatvedībā rezultātiem). Grozījumi novērš atzīto pretrunu starp SFPS Nr. 10 un SGS Nr. 28 prasībām attiecībā uz aktīvu pārdošanu vai ieguldīšanu darījumos starp ieguldītāju un tā asociēto sabiedrību vai kopuzņēmumu. Šo grozījumu galvenā ietekme ir tāda: ja darījums saistīts ar uzņēmējdarbību, peļņa vai zaudējumi tiek atzīti pilnā apmērā, bet ja darījumā iesaistīti aktīvi, kas neveido uzņēmējdarbību, peļņa vai zaudējumi tiek atzīti tikai daļēji. Šiem grozījumiem nebūs ietekmes uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem, jo koncernam nav ieguldījumu asociētās sabiedrībās vai kopuzņēmumos.
- SFPS Nr. 2: Darījumu klasifikācija un novērtēšana, kuros norēķini tiek veikti ar akcijām (Grozījumi) (spēkā pēc pieņemšanas ES attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2018. gada 1. janvārī vai vēlāk). Grozījumos ietvertas uzskaites prasības attiecībā uz garantēto un negarantēto nosacījumu ietekmi uz tādu darījumu novērtēšanu, kuros maksājumi veikti ar akcijām, norēķinoties naudā, prasības darījumu uzskaitē, kuros neto norēķini tiek veikti ar akcijām, un ieturējuma nodokļa

saistību uzskaitē, kā arī tādu maksājumu ar akcijām nosacījumu grozīšanai, kas maina darījumu klasifikāciju no naudas darījumiem un darījumiem, kuros maksājumi tiek veikti ar akcijām.

Koncerna vadība nepiemēros šos grozījumus, jo tie neattiecas uz Koncerna darbību.

Atsevišķi SFPS uzlabojumi

Starptautisko grāmatvedības standartu padome (SGSP) ir izdevusi ikgadējos SFPS uzlabojumus 2014.–2016. gada ciklam, kas ietver SFPS grozījumu apkopojumu. Minētie grozījumi ir spēkā attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2017. gada 1. janvārī vai vēlāk, un piemērojami SFPS Nr. 12 „Informācijas atklāšana par līdzdalību citās sabiedrībās”, kā arī attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2018. gada 1. janvārī vai vēlāk, un piemērojami SFPS Nr. 1 „Starptautisko finanšu pārskatu standartu pirmreizēja pieņemšana” un SGS Nr. 28 „Līdzdalība asociētajās sabiedrībās un kopuzņēmumos”. Šie ikgadējie uzlabojumi Eiropas Savienībā vēl nav apstiprināti.

- SFPS Nr. 1 „Starptautisko finanšu pārskatu standartu pirmreizēja pieņemšana”. Šie uzlabojumi atceļ pirmreizējiem šo standartu pieņēmējiem piemērojamās īstermiņa atbrīvojumus no informācijas atklāšanas par finanšu instrumentiem, darbinieku pabalstiem un ieguldījuma sabiedrībām.
- SGS Nr. 28 „Līdzdalība asociētajās sabiedrībās un kopuzņēmumos”. Grozījumi precizē, ka iespēja izvēlēties sākotnējās atzīšanas brīdī līdzdalību asociētajā sabiedrībā vai kopuzņēmumā, kas pieder sabiedrībai, kas ir riska kapitāla fonds vai kāda cita kritērijiem atbilstoša sabiedrība, novērtēt patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanas atzīšanu peļņas vai zaudējumu aprēķinā ir pieejama attiecībā uz katru ieguldījumu asociētajā sabiedrībā vai kopuzņēmumā, izvērtējot katru ieguldījumu atsevišķi.
- SFPS Nr. 12 „Informācijas atklāšana par līdzdalību citās sabiedrībās”. Grozījumi precizē, ka SFPS Nr. 12 noteiktās informācijas atklāšanas prasības, izņemot prasības attiecībā uz apkopoto informāciju par meitas sabiedrībām, kopuzņēmumiem un asociētajām sabiedrībām, piemērojamas sabiedrības līdzdalībai meitas sabiedrībā, kopuzņēmumā vai asociētajā sabiedrībā, kas klasificēta kā turēta pārdošanai, turēta sadalei vai kā pārtraucamā darbība saskaņā ar SFPS Nr. 5.

Šo grozījumu pieņemšanas ietekmē var tikt mainītas grāmatvedības politikas vai informācijas atklāšanas prasības, taču tie neietekmēs koncerna finansiālo stāvokli vai darbības rezultātus.

2.2. Konsolidācija

a) Meitassabiedrības

Meitassabiedrību, kurās kādai no koncerna sabiedrībām ir finanšu vai operatīvās darbības kontrole, finanšu pārskati ir konsolidēti. Kontrole tiek uzskatīta par esošu, ja koncernam ir iespēja panākt vai iegūt kontroles tiesības pār atsevišķu labumu gūšanu no savas līdzdalības ieguldījumā, un ja tam ir iespēja gūt atdevi, izmantojot savu ietekmi pār ieguldījumu (spēkā esošas tiesības, kas dod pašreizēju iespēju ar ieguldījumu noteikt kontroli pār sabiedrību).

Koncerna meitassabiedrību finanšu pārskati tiek konsolidēti, sākot ar brīdi, kad mātessabiedrība ir ieguvusi kontroli pār meitassabiedrību, un konsolidācija tiek pārtraukta, kad šī kontrole beidzas. Vispārēja informācija par konsolidācijā iekļautajām sabiedrībām un to primāro saimnieciskās darbības veidu ir atklāta 15. pielikumā.

Ieguldījumi meitassabiedrību kapitālos tiek uzskaitīti, izmantojot iegādes metodi. Iegādes izmaksas tiek noteiktas iegūto aktīvu, izdoto pašu kapitāla instrumentu un radušos vai maiņas datumā pieņemto saistību patiesajā vērtībā. Iegādes izmaksas tiek attiecinātas uz konsolidēto peļņas vai zaudējumu aprēķinu periodā, kurā tās radušās. Iegādātie identificējamie aktīvi un saistības un pakārtotās saistības, kas radušās meitassabiedrības iegādes rezultātā, tiek sākotnēji novērtētas patiesajā vērtībā iegādes datumā.

Visi darījumi starp koncerna sabiedrībām, savstarpējie atlikumi un nerealizētā peļņa no darījumiem starp koncerna sabiedrībām tiek izslēgti. Nerealizētie zaudējumi arī tiek izslēgti, bet tiek uzskatīti par nodotā aktīva vērtības samazināšanās indikatoru. Nepieciešamības gadījumā koncerna meitassabiedrību uzskaites un novērtēšanas metodes ir mainītas, lai nodrošinātu atbilstību koncernā lietotajām uzskaites un novērtēšanas metodēm.

b) Darījumi ar mazākumakcionāriem un īpašniekiem

Koncerna darījumi ar mazākumakcionāriem tiek uzskatīti kā darījumi ar koncerna mātesabiedrības īpašniekiem. Izmāiņas mātesabiedrības līdzdalības daļā meitassabiedrībā, kas netiek atspoguļotas mātesabiedrībā, tai zaudējot kontroli pār meitassabiedrību ir pašu kapitāla transakcijas (t.i. transakcijas, kas tiek uzskatītas par darījumiem īpašniekiem). Darījumos ar mazākumakcionāriem radusies peļņa vai zaudējumi tiek atzīti konsolidētajā pašu kapitālā.

c) Asociētās sabiedrības

Asociētās sabiedrības ir tādas sabiedrības, kurās koncernam ir būtiska ietekme, bet ne kontrole, parasti no 20 % līdz 50 % balsstiesībām. Ieguldījumi asociētajās sabiedrībās sākotnēji tiek atzīti to iegādes vērtībā. Pašreizējā brīdī koncernam nav ieguldījumu asociētajās sabiedrībās (skatīt 15. pielikumu).

2.3. Informācijas atklāšana par darbības segmentiem

Informācijas atklāšanas par koncerna darbības segmentiem nolūkos koncerns veic tā darbības segmentu sadalījumu atbilstoši koncerna iekšējās pārvaldības struktūrai, kas ir pamats ziņojumu sistēmai, darbības rezultātu analīzei un novērtēšanai un resursu sadalīšanai pēc galvenā darbības lēmumu pieņēmēja.

Koncerns iedala tā uzņēmējdarbību trīs galvenajos segmentos – ražošana un tirdzniecība, sadale un pārvades aktīvu noma. Papildus tiek izdalītas korporatīvās funkcijas, kas koncernā nodrošina un sniedz atbalsta pakalpojumus.

2.4. Ārvalstu valūtu pārvērtēšana

a) Funkcionālā un uzrādīšanas valūta

Konsolidēto finanšu pārskatu posteņi tiek mērīti tās ekonomiskās vides valūtā, kurā koncerna uzņēmums darbojas (funkcionālā valūta). Konsolidēto finanšu pārskatu posteņi ir izteikti eiro (EUR), kas ir mātesabiedrības funkcionālā valūta, un uzrādīti tūkstošos EUR. Visi rādītāji ir noapaļoti līdz tuvākajam tūkstošim, ja nav norādīts citādi.

b) Darījumi un atlikumi

Visi darījumi ārvalstu valūtās ir pārvērtēti funkcionālajā valūtā pēc attiecīgo darījumu veikšanas dienā noteiktajiem valūtas kursiem. Monetārie aktīvi un saistības, kas izteiktas ārvalstu valūtās, tiek pārvērtētas funkcionālajā valūtā pēc valūtas kursa pārskata gada pēdējā dienā. Gūtie ienākumi vai zaudējumi tiek iekļauti attiecīgā perioda konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

2.5. Nemateriālie ieguldījumi

Nemateriālie ieguldījumi tiek uzskaitīti to sākotnējā vērtībā. Turpmāk pēc sākotnējās atzīšanas nemateriālie ieguldījumi tiek atzīti iegādes vērtībā, atskaitot uzkrāto amortizāciju un uzkrātos zaudējumus vērtības samazinājumam.

a) Lietošanas tiesības, licences un datorprogrammas

Lietošanas tiesības, licences un datorprogrammas tiek uzskaitītas iegādes vērtībā, atskaitot uzkrāto amortizāciju un uzkrāto vērtības samazinājumu. Amortizācija tiek aprēķināta pēc lineārās metodes, lai norakstītu lietošanas tiesību, licenču un datorprogrammu iegādes vērtību to lietderīgās izmantošanas periodā. Datorprogrammu izstrādes izmaksas, kas atzītas kā aktīvi, tiek amortizētas to lietderīgās izmantošanas laikā, kas nepārsniedz līgumā noteikto lietošanas termiņu vai 5 gadus.

b) CO₂ emisijas kvotas

CO₂ emisijas kvotas (vai tiesības) tiek atzītas iegādes vērtībā. No valdības bez maksas saņemtās emisijas tiesības tiek atzītas nulles vērtībā kā ārpusbilances aktīvi. CO₂ emisijas tiesības tiek uzskaitītas iegādes vērtībā, kad koncerns ir ieguvis kontroli pār tām. Tajos gadījumos, ja no valdības bez maksas saņemto CO₂ emisijas kvotu skaits ir mazāks par izmantošanai nepieciešamo emisijas kvotu skaitu, koncerns veic papildu kvotu iegādi, kuru bilances vērtība tiek noteikta pēc CO₂ emisijas kvotu tirgus cenas to iegādes brīdī. Emisijas tiesības tiek uzskaitītas nemateriālo ieguldījumu sastāvā (skatīt 13.b pielikumu).

2.6. Pamatlīdzekļi

Pamatlīdzekļi ir uzrādīti sākotnējā vērtībā vai pārvērtēšanas vērtībā (skatīt 2.8. punktu), atskaitot uzkrāto nolietojumu un uzkrāto vērtības samazinājumu.

Pamatlīdzekļu iegādes izmaksas veido iegādes cena, transportēšanas izmaksas, uzstādīšanas un citas tiešās izmaksas, kas attiecināmas uz iegādi vai ieviešanu. Pašu izveidotu pamatlīdzekļu izmaksas ietver materiālu izmaksas, pakalpojumu un darbaspēka izmaksas. Turpmākajos periodos radušās izmaksas tiek iekļautas aktīva uzskaites vērtībā vai arī atzītas kā atsevišķs aktīvs tikai tad, ja no tām ir sagaidāmi nākotnes ekonomiskie labumi koncernam un aktīva izmaksas var ticami noteikt. Visas pārējās remonta un uzturēšanas izmaksas tiek iekļautas konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā to rašanās brīdī. Aizņēmumu izmaksas tiek kapitalizētas proporcionāli pamatlīdzekļu nepabeigtās celtniecības izmaksu summai pamatlīdzekļa izbūves laikā. Kapitalizēta tiek arī valūtas kursu riska ierobežošanas līgumu efektīvā daļa ar mērķi ierobežot naudas plūsmas risku, kam valūtas kursu svārstību gadījumā pakļauti pamatlīdzekļi, un tā tiek iekļauta konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā pakāpeniski kopā ar nolietojumu vai arī brīdī, kad noraksta pamatlīdzekļi.

Ja pamatlīdzekļa komponentēm (sastāvdaļām) ir atšķirīgi lietderīgās izmantošanas laiki un šo komponentu (sastāvdaļu) iegādes vērtības ir būtiskas attiecībā pret pamatlīdzekļa vērtību, tad tās uzskaita pa pamatlīdzekļa komponentēm (sastāvdaļām).

Zeme netiek pakļauta nolietojuma aprēķinam. Pārējiem aktīviem nolietojums tiek aprēķināts pēc lineārās metodes, lai norakstītu katra pamatlīdzekļa sākotnējo vērtību līdz tā atlikušajai vērtībai visā tā lietderīgās izmantošanas laikā šādā veidā:

Aplēstais lietderīgās izmantošanas periods gados	
Pamatlīdzekļu veidi	
Ēkas un inženierbūves:	
hidroelektrostacijas, termoelektrostacijas	15 – 100
elektroenerģijas pārvades tīkli	30 – 50
elektroenerģijas sadales tīkli	30 – 40
Tehnoloģiskās iekārtas un ierīces:	
hidroelektrostacijās	10 – 40
termoelektrostacijās	3 – 25
pārvades un sadales tehnoloģiskās iekārtas un aprīkojums	10 – 40
Pārējie pamatlīdzekļi	2 – 25

Aktīvu atlikušās vērtības un lietderīgās izmantošanas laiki tiek pārskatīti un nepieciešamības gadījumā koriģēti katra pārskata gada beigās. Gadījumos, kad kāda pamatlīdzekļa bilances vērtība ir augstāka par tā atgūstamo vērtību, attiecīgā pamatlīdzekļa vērtība tiek nekavējoties norakstīta līdz tā atgūstamajai vērtībai (skatīt 2.9. punktu).

Peļņa vai zaudējumi no pamatlīdzekļu izslēgšanas tiek aprēķināti kā starpība starp pamatlīdzekļa bilances vērtību un pārdošanas rezultātā gūtajiem ieņēmumiem un iekļauti attiecīgā perioda konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Ja tiek pārdoti pārvērtētie pamatlīdzekļi, attiecīgās summas no pārvērtēšanas rezerves tiek pārklasificētas uz iepriekšējo periodu nesadalīto peļņu.

Nepabeigtā celtniecība tiek uzskaitīta sākotnējā vērtībā, un tā atspoguļo pamatlīdzekļu izveidošanas un nepabeigto celtniecības objektu izmaksas. Sākotnējā vērtībā ietilpst celtniecības un montāžas izmaksas un citas ar pamatlīdzekļa izveidi saistītās tiešās izmaksas. Nepabeigtajai celtniecībai nolietojums netiek aprēķināts, iekams attiecīgie aktīvi nav pabeigti un nodoti ekspluatācijā, toties vērtības samazināšanās tests tiek veikts reizi gadā, individuāli vai naudu ienesošās vienības līmenī. Jebkuri identificētie zaudējumi no vērtības samazināšanās ir novērtēti kā starpība starp uzskaites vērtību un prognozēto nākotnes naudas plūsmu veidojošo pašreizējo vērtību. Prognozēto nākotnes naudas plūsmu pašreizējā vērtība tiek diskontēta, izmantojot finanšu aktīva sākotnējo efektīvo procentu likmi.

2.7. Ieguldījuma īpašumi

Ieguldījuma īpašumi ir zeme vai ēkas vai ēku daļas, kas ir koncerna īpašumā un drīzāk tiek izmantotas, lai iegūtu ieņēmumus no to iznomāšanas vai vērtības pieauguma, nevis piegādājamo preču vai pakalpojumu ražošanai vai administratīviem mērķiem vai arī pārdošanai komercdarbībā pieņemtajā kārtībā. Sākotnēji

ieguldījuma īpašumi tiek atzīti un pēc tam uzskaitīti iegādes vērtībā, no kuras atskaitīts uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājuma zaudējumi. Izmantotās nolietojuma normas ir atbilstošas attiecīgo pamatlīdzekļu kategoriju aplēstajam lietderīgās izmantošanas periodam – no 15 līdz 80 gadiem.

2.8. Pamatlīdzekļu pārvērtēšana

Pamatlīdzekļu pārvērtēšana tiek veikta ar pietiekamu regularitāti, lai nodrošinātu, ka pārvērtēšanai pakļauto pamatlīdzekļu uzskaites vērtība būtiski neatšķiras no vērtības, kāda tiktu noteikta, novērtējot tos patiesajā vērtībā.

Regulāri, bet ne retāk kā reizi 5 gados tiek pārvērtētas Daugavas hidroelektrostaciju, pārvades sistēmas un sadales sistēmas pamatlīdzekļu grupas:

- a) pārvērtētās ēkas un inženierbūves:
  - Daugavas hidroelektrostaciju ēkas un inženierbūves,
  - pārvades sistēmas ēkas un inženierbūves,
  - sadales sistēmas ēkas un inženierbūves;
- b) pārvērtētās tehnoloģiskās iekārtas un ierīces:
  - Daugavas hidroelektrostaciju tehnoloģiskās iekārtas un ierīces,
  - pārvades sistēmas tehnoloģiskās iekārtas un ierīces,
  - sadales sistēmas tehnoloģiskās iekārtas un ierīces;
- c) pārvērtētās pārējās iekārtas:
  - pārējās Daugavas hidroelektrostaciju iekārtas,
  - pārējās pārvades sistēmas iekārtas,
  - pārējās sadales sistēmas iekārtas.

Pārvērtēšanas rezultātā radies vērtības pieaugums, atskaitot atlikto nodokli, tiek uzrādīts konsolidētajā vispārējo ieņēmumu pārskatā caur pašu kapitālu kā „Pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerves” izmaiņas. Vērtības samazinājums savukārt tiek norakstīts no iepriekšējos gados vispārējos ieņēmumos ieskaitītā attiecīgā pamatlīdzekļa vērtības pieauguma, pārsniegumu iekļaujot pārskata gada konsolidētajā vispārējo ieņēmumu pārskatā, savukārt pārējais samazinājums tiek atzīts pārskata gada konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Pārvērtēšanas datumā sākotnējo uzskaites vērtību un uzkrāto nolietojumu palielina vai samazina proporcionāli aktīva uzskaites vērtības izmaiņām tā, lai aktīva uzskaites vērtība pēc pārvērtēšanas būtu vienāda ar tā pārvērtēto vērtību.

Pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezervi samazina brīdī, kad pārvērtētais pamatlīdzeklis tiek likvidēts vai atsavināts.

Pārvērtēšanas rezervi nedrīkst sadalīt dividendēs, izlietot zaudējumu segšanai, ieskaitīt citās rezervēs, ne arī izmantot citiem mērķiem.

2.9. Aktīvu vērtības samazināšana

Aktīvu, kas tiek pakļauti nolietojumam vai amortizācijai, kā arī zemes vērtība tiek pārskatīta ikreiz, kad notikumi un apstākļi liecina par iespējamu to bilances vērtības neatgūstamību. Zaudējumi no vērtības samazināšanās tiek atzīti vērtībā, kas ir starpība starp aktīva bilances vērtību un tā atgūstamo vērtību. Atgūstamā vērtība ir augstākā no attiecīgā aktīva patiesās vērtības, atskaitot pārdošanas izmaksas un tā lietošanas vērtības. Lai noteiktu lietošanas vērtību, novērtētā nākotnes naudas plūsmas

tiek diskontēta līdz tās tagadnes vērtībai, izmantojot pirmsnodokļa diskonta likmi, kas atspoguļo tirgus īstermiņa sagaidāmo naudas vērtību un aktīvam atbilstošos riskus. Ja aktīvs nerada būtisku neatkarīgu naudas plūsmu, atgūstamā vērtība tiek noteikta tai naudas plūsmu radošajai vienībai, kuras sastāvā attiecīgais aktīvs iekļauts. Zaudējumi no vērtības samazināšanās aktīviem, kas uzskaitīti pārvērtētajā vērtībā, tiek atzīti kā vispārējie ieņēmumi pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerves ietvaros, bet vērtības samazināšanās aktīviem, kas uzskaitīti iegādes vērtībā, atskaitot nolietojumu un vērtības samazinājumu, vai aktīviem, kas uzskaitīti pārvērtētajā vērtībā gadījumā, ja zaudējumi no šo aktīvu vērtības samazināšanās pārsniedz iepriekš atzīto atlikušo pārvērtēto vērtību, – konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā pamatlīdzekļu nolietojuma, nemateriālo ieguldījumu aprēķinātās amortizācijas izmaksu un aktīvu vērtības samazinājuma pozīcijās.

Pamatpieņēmumi, kurus izmanto, nosakot aktīvu atgūstamo vērtību, pamatojas uz koncerna uzņēmumu vai mātesabiedrības vadības iespējami precīzāko aplēsi par to saimniecisko apstākļu kopumu, kuri pastāvēs aktīva atlikušajā lietderīgās izmantošanas laikā uz jaunākajiem apstiprinātajiem finanšu budžetiem un koncerna sabiedrību vadības apstiprinātajām prognozēm, kas aptver maksimāli 10 gadu periodu. Aktīvi, kuru vērtība ir tikusi samazināta, katra pārskata gada beigās tiek izvērtēti, lai noteiktu, vai ir bijuši notikumi vai apstākļu izmaiņas, kuru ietekmē uzkrājumi zaudējumiem no vērtības samazināšanās būtu jāpārskata. Apvērsts uzkrājumu samazinājums aktīviem, kas tiek uzskaitīti iegādes vērtībā, atskaitot nolietojumu un vērtības samazinājumu, tiek atzīts konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Apvērsts pārvērtēto pamatlīdzekļu vērtības samazinājums tiek atzīts konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā atbilstoši iepriekš konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā atzītajiem zaudējumiem no vērtības samazināšanās šiem pašiem pārvērtētajiem pamatlīdzekļiem. Atlikušais apvērsts pārvērtēto pamatlīdzekļu vērtības samazinājums tiek atzīts vispārējos ieņēmumos.

2.10. Noma

a) Koncerns ir nomnieks

Noma, kurā iznomātājs patur nozīmīgu daļu no īpašumtiesībām raksturīgajiem riskiem un atbildības, tiek klasificēta kā operatīvā noma. Nomas maksājumi un priekšapmaksas maksājumi par nomu (atskaitot no iznomātāja saņemtos finansiālos stimulus) tiek iekļauti konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā pēc lineārās metodes nomas perioda laikā (14. e pielikums).

b) Koncerns ir iznomātājs

Aktīvi, kas tiek iznomāti operatīvajā nomā, tiek uzrādīti ieguldījuma īpašumu sastāvā iegādes vērtībā, atskaitot nolietojumu un uzkrāto vērtības samazinājumu. Nolietojumu aprēķina pēc lineārās metodes attiecīgo pamatlīdzekļu lietderīgās lietošanas perioda garumā, lai norakstītu pamatlīdzekļa vērtību līdz tā aplēstajai atlikušajai vērtībai lietderīgās izmantošanas perioda beigās. Nomas ieņēmumi no operatīvās nomas un no klientiem saņemtās priekšapmaksas (izņemot nomniekam sniegtos finansiālos stimulus) tiek ietvertas konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā pēc lineārās metodes nomas perioda laikā (14. e pielikums).

2.11. Krājumi

Krājumi ir norādīti zemākajā no pašizmaksas vai neto pārdošanas vērtībām. Neto pārdošanas vērtība ir normālas koncerna sabiedrības darbības gaitā noteiktā krājumu pārdošanas cena, atskaitot mainīgās pārdošanas izmaksas. Pašizmaksa aprēķināta, izmantojot vidējo svērtu metodi.

Krājumu pirkšanas izmaksas ietver pirkšanas cenu, ievadmuitu un citus nodokļus un nodevas, transportēšanas un ar to saistītās izmaksas, kā arī citas izmaksas, kas tieši saistītas ar materiālu un preču piegādi. Nosakot krājumu vērtību, tiek atskaitītas tirdzniecības atlaides, rabati un tiem līdzīgas atlaides.

Esošo krājumu apjoms gada beigās tiek pārbaudīts, veicot inventarizācijas uzskaiti.

Katra pārskata gada beigās krājumi tiek pārskatīti, lai identificētu to novecošanas pazīmes. Uzkrājumi tiek atzīti gadījumos, kad tiek atklāti novecojuši un bojāti krājumi. Pārskata gadā ne retāk kā reizi mēnesī tiek veikta krājumu vērtības pārskatīšana, lai identificētu morāli un fiziski novecojušus, bojātus krājumus. Šāda veida krājumiem tiek veidoti uzkrājumi vērtības samazināšanai.

Lēnas kustības un novecojušu krājumu uzkrājumu veidošanai ir šādi pamatprincipi:

- lēnas aprites krājumiem un sīkām rezerves daļām, hidroelektrostaciju un termoelektrostaciju iekārtām, kuras nav apgrozījušas 12 mēnešu laikā, uzkrājumi tiek veidoti 90 % apmērā,
- lēnas aprites krājumiem un sīkām rezerves daļām, hidroelektrostaciju un termoelektrostaciju iekārtām, kuras nav apgrozījušas 6 mēnešu laikā, uzkrājumi tiek veidoti 45 % apmērā,
- pārējiem krājumiem, kuri nav apgrozījušies pēdējo 6 mēnešu laikā, uzkrājumi tiek veidoti 50 % apmērā,
- uzkrājumi netiek veidoti hidroelektrostaciju un termoelektrostaciju nepārtrauktās darbības nodrošināšanai nepieciešamajiem kurināmā un avārijas rezerves krājumiem, dabasgāzei un lūžņiem,
- pārējiem krājumiem, kuri nav apgrozījušies pēdējo 12 mēnešu laikā, uzkrājumi tiek veidoti 100 % apmērā.

2.12. Pircēju un pasūtītāju parādi

Debitoru parādi sākotnēji tiek atzīti patiesajā vērtībā un turpmāk uzskaitīti amortizētajā vērtībā. Uzkrājumi vērtības samazinājumam tiek veidoti gadījumos, kad pastāv objektīvi pierādījumi, ka koncerns nevarēs saņemt parādu pilnā vērtībā atbilstoši sākotnēji noteiktiem atmaksas termiņiem. Ievērojami debitora finanšu sarežģījumi, iespēja, ka debitors varētu bankrotēt vai nonākt līdz finanšu reorganizācijai, kā arī novēloti maksājumi vai rēķinu neapmaksāšana (vairāk nekā 30 dienu virs termiņa) ir uzskatāmas pazīmes tam, ka pircēju un pasūtītāju parādu vērtība samazinās.

Pircēju un pasūtītāju parādi tiek iedalīti šādās grupās:

- elektroenerģijas un elektroenerģijas pakalpojumu debitoru parādi, ieskaitot sadales sistēmas pakalpojumu debitorus,
- siltumenerģijas debitoru parādi,
- pārējie pircēju un pasūtītāju parādi (informācijas tehnoloģiju un telekomunikāciju pakalpojumu parādi, pieslēgumu maksas parādi, pārvades sistēmas aktīvu nomas parādi un citi debitoru parādi).

Uzkrājums vērtības samazinājumam (šaubīgajiem parādiem) tiek aprēķināts, pamatojoties uz debitoru parāda vecuma analīzi un uz koncerna uzņēmumu un mātesabiedrības vadības noteiktajām aplēsēm, kas tiek pārskatītas ne retāk kā vienreiz gadā. Elektroenerģijas un elektroenerģijas pakalpojumu debitoru parādu uzkrājumi tiek aprēķināti parādiem, kas ir vecāki par 45 dienām, un, ja parāda samaksas termiņš tiek kavēts vairāk par 181 dienu, uzkrājumi tiek veidoti 100 % apmērā. Pārējiem pircēju un pasūtītāju parādiem uzkrājumi tiek aprēķināti, sākot ar 31. kavējuma dienu, un, ja parāda samaksas termiņš tiek kavēts vairāk par 91 dienu, uzkrājumi tiek veidoti 100 % apmērā (skatīt 17.a pielikumu).

Pircēju un pasūtītāju parādiem tiek veikta atsevišķa vērtības samazinājuma izvērtēšana šādos gadījumos:

- Latvijā – ja debitora parāds ir lielāks par EUR 700 tūkstošiem vai arī, ja tam ir radušies finanšu sarežģījumi un ar to ir noslēgta atsevišķa vienošanās par pakāpenisku parāda atmaksas grafiku, uzkrājumi tiek veidoti individuāli,
- Igaunijā un Lietuvā – ja debitora parāds ir lielāks par EUR 200 tūkstošiem vai arī, ja tam ir radušies finanšu sarežģījumi un ar to ir noslēgta atsevišķa vienošanās par pakāpenisku parāda atmaksas grafiku, uzkrājumi tiek veidoti individuāli,
- ja debitoram ir izsludināta maksātnespēja, uzkrājumi tiek veidoti 100 % apmērā.

Aktīva bilances vērtība tiek samazināta, izmantojot vērtības samazināšanās kontus, kā arī atzīstot zaudējumu daļu kā pārdošanas un klientu apkalpošanas izmaksas konsolidētā peļņas vai zaudējumu aprēķina pozīcijā „Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas”. Gadījumā, ja debitora parādi nav atgūstami, tos noraksta pircēju un pasūtītāju parādiem paredzētajos vērtības samazinājuma kontos. Ja iepriekš norakstītās summas tiek atgūtas, tad par šo daļu samazinās pārdošanas un klientu apkalpošanas izmaksas konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

2.13. Nauda un naudas ekvivalenti

Nauda un naudas ekvivalenti sastāv no naudas atlikuma banku kontos, pieprasījuma depozītiem bankās un citiem īstermiņa depozītiem ar sākotnējo termiņu līdz 3 mēnešiem. Nauda un naudas ekvivalenti sastāv arī no naudas ar ierobežojumu, kas netiek iekļauta naudas un naudas ekvivalentu sastāvā konsolidētajā pārskatā par naudas plūsmām (18. pielikums).

2.14. Dividenžu sadale

Mātesabiedrības akcionāriem izmaksājamās dividendes tiek atspoguļotas kā saistības konsolidētajos finanšu pārskatos periodā, kurā mātesabiedrības akcionāri dividendes ir apstiprinājuši.

2.15. Pensijas un pēcnodarbinātības pabalsti

a) Pensiju saistības

Koncerns darbinieku vārdā veic ikmēneša iemaksas slēgtā fiksētu iemaksu pensiju plānā. Plānu pārvalda akciju sabiedrība „Pirmais Slēgtais Pensiju Fonds”, kurā koncernam ir 48,15 % līdzdalība. Fiksētu iemaksu plāns ir plāns, saskaņā ar kuru koncernam ir jāveic iemaksas plānā un tam nerodas papildu juridiskas vai prakses radītas saistības veikt papildu maksājumus, ja plānam nav pietiekamu līdzekļu, lai izmaksātu visus darbinieku pabalstus par darbinieku sniegtajiem pakalpojumiem esošajā vai iepriekšējos periodos. Iemaksas tiek veiktas 5 % apmērā no katra pensiju plāna dalībnieka algas. Koncerns atzīst iemaksas fiksētu iemaksu plānā to izmaksas brīdī, kad darbinieks ir sniedzis pakalpojumus apmaiņā pret šīm iemaksām.

b) Uzkrājumi Koplīgumā noteiktajām pēcnodarbinātības pabalstu saistībām

Līdztekus iepriekšminētajam pensiju plānam koncerns nodrošina noteiktus labumus darba attiecību izbeigšanas gadījumā tiem darbiniekiem, kuru nodarbinātības nosacījumi atbilst noteiktiem kritērijiem. Pabalstu saistības tiek aprēķinātas, ņemot vērā esošo algas līmeni un to darbinieku, kuriem ir jāsaņem maksājumi, skaitu, vēsturisko darba attiecību izbeigšanas gadījumu skaitu, kā arī aktuāra pieņēmumus.

Neatkarīgi aktuāri katru gadu pārrēķina noteiktās pabalstu saistības, izmantojot plānotās vienības kredītmēteri.

Konsolidētajā pārskatā par finansiālo stāvokli atzītas saistības attiecībā uz pēcnodarbinātības pabalstiem tiek atspoguļotas to pašreizējā vērtībā konkrētā pārskata par finansiālo stāvokli datumā. Pabalstu saistību pašreizējā vērtība tiek noteikta pietiekami regulāri, diskontējot paredzamos nākotnes naudas plūsmas izejošos maksājumus, izmantojot valsts vērtspapīru procentu likmes. Koncerns izmanto plānoto vienību kredītmēteri, lai novērtētu savu fiksētu pabalstu saistību pašreizējo vērtību un ar tiem saistītās pašreizējās un iepriekšējās darba izmaksas. Atbilstoši šai metodei tiek uzskatīts, ka katrs nostrādātais periods rada pabalsta saņemšanas tiesību papildvienību un visu šādu vienību summa veido kopējās koncerna pēcnodarbinātības pabalstu saistības. Koncerns izmanto objektīvus un savstarpēji savietojamus aktuāra pieņēmumus par mainīgajiem demogrāfiskajiem faktoriem un finanšu faktoriem (tajā skaitā par paredzamo darba atbildības pieaugumu un noteiktām izmaiņām pabalstu apmēros).

Aktuāra ieguvumi vai zaudējumi, kas radušies no pieredzē balstītiem aprēķiniem un izmaiņām aktuāra pieņēmumos, tiek iekļauti konsolidētajā vispārējo ieņēmumu pārskatā, atskaitot atlikto uzņēmumu ienākuma nodokli, tajā pārskata periodā, kad tie radušies. Iepriekšējās darba izmaksas nekavējoties tiek atzītas konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

2.16. Ienākuma nodoklis

a) Uzņēmumu ienākuma nodoklis

Latvija un Lietuva

Uzņēmumu ienākuma nodokli veido par pārskata gadu aprēķinātais un atliktais uzņēmumu ienākuma nodoklis. Uzņēmumu ienākuma nodokļa maksājumi par pārskata gadu tiek aprēķināti par peļņu pirms nodokļiem, kas koriģēta par noteiktiem neatskaitāmiem izdevumiem / neapliekamajiem ieņēmumiem, atbilstoši attiecīgajai likumdošanai piemērojot ar nodokli apliekamajam attiecīgajā taksācijas periodā gūtajam ienākumam nodokļa likmi 15 % apmērā.

Igaunija

Atbilstoši ienākuma nodokļa likumdošanai attiecīgā pārskata gada peļņa Igaunijā netiek aplikta ar uzņēmumu ienākuma nodokli. Uzņēmumu ienākuma nodoklis tiek aprēķināts izmaksātām dividendēm, papildus gūtiem labumiem, dāvanām, ziedojumiem, reprezentācijas izmaksām, tieši ar saimniecisko darbību nesaistītām izmaksām un transfertcentu korekcijām. Neto dividendēm, kas izmaksātas no nesadalītās peļņas, tiek piemērota nodokļa likme 20/80 apmērā. Atsevišķos gadījumos ir iespējams izmaksāt dividendes, neapliekot tās ar papildu ienākuma nodokli. Par dividendēm aprēķinātais uzņēmumu ienākuma nodoklis tiek uzskaitīts kā saistības un izmaksas tajā pārskata periodā, kad tiek deklarētas izmaksātās dividendes, neatkarīgi no faktiskā izmaksas datuma vai perioda, par kuru tiek izmaksātas dividendes.

b) Atliktais ienākuma nodoklis

Latvija un Lietuva

Atliktais ienākuma nodoklis tiek uzkrāts pilnā apmērā saskaņā ar saistību metodi attiecībā uz visām pagaidu atšķirībām starp aktīvu un saistību vērtībām finanšu pārskatos un to vērtībām nodokļu aprēķinu mērķiem. Atliktais nodoklis, kas ir attiecināms uz pozīcijām, kuras netiek iekļautas peļņā vai zaudējumos, netiek atzīts peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Atliktā nodokļa pozīcijas tiek atzītas korelācijā ar atbilstošo transakciju vai nu kā vispārējie ieņēmumi, vai nu tieši pašu kapitālā. Ja atliktais nodoklis rodas no sākotnējās aktīvu

vai saistību atzīšanas darījuma rezultātā, kas nav uzņēmējdarbības apvienošana un kas darījuma brīdī neietekmē peļņu vai zaudējumus ne finanšu pārskatos, ne nodokļu mērķiem, atliktais nodoklis netiek atzīts. Atliktais nodokļa aprēķinos tiek izmantota nodokļa likme (un likumdošana), kas sagaidāma periodos, kad pagaidu atšķirības izlīdzināsies, pamatojoties uz bilances datumā noteiktajām nodokļu likmēm.

Gadījumos, kad kopējais atliktais nodokļa aprēķina rezultāts būtu atspoguļojams bilances aktīvā, to iekļauj finanšu pārskatā tikai tad, kad ir ticams, ka attiecīgajam koncerna uzņēmumam būs pietiekams ar nodokli aplikams ienākums, pret kuru varēs segt pagaidu atšķirības.

Aprēķinot atlikto ienākuma nodokli netiek ņemti vērā nodokļa atvieglojumi jaunajām tehnoloģiskajām iekārtām.

Atliktais nodoklis tiek attiecināts uz pagaidu atšķirībām, kas rodas no ieguldījumiem meitassabiedrībās un asociētajās sabiedrībās, izņemot gadījumus, kad koncerns kontrolē pagaidu atšķirības izlīdzināšanās periodu un ir sagaidāms, ka paredzamā nākotnē pagaidu atšķirības netiks izlīdzinātas.

Igaunija

Atbilstoši vietējās nodokļu sistēmas specifikai Igaunijā reģistrētiem uzņēmumiem nav nekādu atšķirību starp aktīvu vērtību finanšu pārskatos un to vērtību nodokļu aprēķinu mērķiem, tādēļ atliktais ienākuma nodokļa aktīvi un saistības netiek atzītas finanšu pārskatos.

2.17. Subsidētās elektroenerģijas nodoklis

Lai ierobežotu obligātā iepirkuma komponentes pieaugumu elektroenerģijas lietotājiem Latvijā, no 2014. gada 1. janvāra uz turpmākajiem četriem gadiem ir ieviests subsidētās elektroenerģijas nodoklis (SEN), ar kuru tiek aplikts valsts sniegtais atbalsts subsidētās elektroenerģijas ražotājiem. Ar SEN aplik gan ienākumus no obligātā iepirkuma (OI) ietvaros pārdotās elektroenerģijas, gan garantētos jaudas maksājumus koģenerācijas stacijās. Nodokļa likme tiek piemērota atbilstoši elektroenerģijas ražošanā izmantotajiem energoresursiem. Koģenerācijas stacijām, kuras elektroenerģijas ražošanā izmanto fosilos energoresursus, piemēro nodokli 15 % apmērā no sniegtā atbalsta (apliekamiem ienākumiem), 10 % nodokļa likmi piemēro stacijām, kuras izmanto atjaunīgos energoresursus, 5% nodokļa likmi – koģenerācijas stacijām, kuras elektroenerģijas ražošanā izmanto gāzes, biogāzes un biomasas energoresursus un kurās uzstādītā elektriskā jauda nepārsniedz 4 megavatus. SEN maksātāji ir visi subsidētās elektroenerģijas ražotāji. Ieņēmumi no SEN kā finansējuma avots tiek izmantoti valsts budžeta programmas „Elektroenerģijas lietotāju atbalsts” ietvaros paredzētai valsts dotācijai ar mērķi ierobežot obligātā iepirkuma komponentes pieaugumu. SEN par koncernā saražoto subsidēto elektroenerģiju tiek atzīts bruto vērtībā konsolidētā peļņas vai zaudējumu aprēķinā kā „Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas” (10. pielikums), bet par pārējo subsidētās elektroenerģijas ražotāju saražoto elektroenerģiju – kā pārējās istermiņa finanšu saistības konsolidētajā pārskatā par finansiālo stāvokli (24. pielikums).

2.18. Aizņēmumu izmaksas

Vispārējās un specifiskās aizņēmumu izmaksas, kas tieši attiecas uz atbilstošu aktīvu, t. i., aktīvu, līdz kuru paredzamajam izmantošanas vai pārdošanas brīdim jāpaiet ievērojamam laika periodam, iegādi vai izveidošanu, tiek pievienotas šo aktīvu izveidošanas vai iegādes izmaksām līdz brīdim, kad šie aktīvi faktiski būs gatavi paredzamai izmantošanai. Visas pārējās aizņēmumu izmaksas tiek atzītas konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā tajā periodā, kurā tās ir radušās. Aizņēmumu izmaksas veido procenti un citas izmaksas, kas koncernam rodas saistībā ar aizņēmumu saņemšanu.

2.19. Uzkrājumi

Uzkrājumi tiek atzīti, kad koncernam ir juridiskas vai cita veida pamatotas saistības kāda pagātnes notikuma dēļ un pastāv varbūtība, ka šo saistību izpildei būs nepieciešama ekonomiskos labumus ietverošu resursu aizplūšana no koncerna, un kad saistību apjomu iespējams pietiekami ticami novērtēt. Nākotnes saimnieciskās darbības zaudējumiem uzkrājumi netiek paredzēti.

Konsolidētajā pārskatā par finansiālo stāvokli uzkrājumi tiek uzrādīti, iespējami precīzi nosakot to izdevumu summu, kas būtu nepieciešama, lai dzēstu saistības pārskata par finansiālo stāvokli beigu datumā. Uzkrājumi tiek izmantoti tikai tiem izdevumiem, attiecībā uz kuriem uzkrājumi tika sākotnēji atzīti, un uzkrājumi tiek samazināti gadījumā, ja iespējamā resursu aizplūde vairs nav paredzama.

Uzkrājumi tiek novērtēti, ņemot vērā to izdevumu pašreizējo vērtību, kas ir sagaidāma, lai nokārtotu pastāvošās saistības, diskontēšanai izmantojot pirmsnodokļu procentu likmi, kas ietver sevi pašreizējo naudas vērtības tirgus novērtējumu un konkrētām saistībām piemēros riskus. Uzkrājumu pašreizējās vērtības pieaugums noteiktā laika periodā tiek atzīts kā procentu izmaksas.

Uzkrājumi apkārtējās vides aizsardzībai tiek atzīti, lai segtu nodarīto kaitējumu apkārtējai videi, kas radies pirms pārskata perioda beigām, gadījumā, ja to nosaka likumdošana vai arī koncernā lietotā vides aizsardzības politika, kas nosaka to, ka koncernam ir noteikts pienākums novērst apkārtējai videi radīto kaitējumu. Uzkrājumi tiek atzīti, ņemot vērā vides aizsardzības ekspertu atzinumus un iepriekšējo pieredzi, veicot ar apkārtējās vides aizsardzību saistītu darbu (skatīt 22.b pielikumu).

2.20. Dotācijas

Valsts dotācijas sistemātiski atzīst par ienākumiem tajos periodos, kuros tās nepieciešams saskaņot ar attiecīgajām izmaksām, kuras paredzēts kompensēt. Valsts dotācijas neatzīst līdz tam brīdim, iekams nav pamatotas pārliecības, ka koncernā tiks ievēroti ar to saņemšanu saistītie nosacījumi un ka dotācija tiks saņemta. Dotācijas saņemšana pati par sevi nesniedz pārliecinošus pierādījumus tam, ka ar dotāciju saistītie nosacījumi varētu būt izpildīti. Valsts dotācijas tiek saņemtas ar mērķi ierobežot elektroenerģijas obligātā iepirkuma komponentu kāpumu, sedzot daļu no obligātā iepirkuma izmaksu pieauguma.

Pamatlīdzekļi, kas saņemti no citām sabiedrībām bez atlīdzības, tiek atspoguļoti kā dotācijas. Šīs dotācijas tiek novērtētas patiesajā vērtībā kā nākamā perioda ieņēmumi, kas tiek atzīti konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā pēc lineārās metodes atbilstošu aktīvu lietderīgās izmantošanas laikā.

Eiropas Savienības finansējums

Koncerns, saņemot Eiropas Savienības (ES) fondu finansējumu, nodrošina attiecīgā projekta vadību, iekšējo kontroli un grāmatvedības uzskaiti atbilstoši Eiropas Savienības vadlīnijām un Latvijas Republikas normatīvajiem dokumentiem.

Ar ES finansējumu saistīto darījumu uzskaitē tiek veikta, izmantojot identificējamus un atšķiramus kontus. Koncerna grāmatvedība nodrošina finansējuma atsevišķu uzskaiti, iekļaujot ar projektu realizāciju saistītos ieņēmumus un izdevumus, ilgtermiņa ieguldījumus un pievienotās vērtības nodokli attiecīgajās koncerna pārskata par finansiālo stāvokli un peļņas vai zaudējumu aprēķina pozīcijās.

2.21. Finanšu instrumenti – sākotnējā atzīšana, turpmākā novērtēšana un atzīšanas pārtraukšana

a) Finanšu aktīvi

I) Sākotnējā atzīšana un novērtēšana

Par finanšu aktīviem atbilstoši SGS Nr. 39 tiek atzīti finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar ietekmi uz peļņas vai zaudējumu aprēķinu, aizdevumi un debitoru parādi, līdz termiņa beigām turēti ieguldījumi, pārdošanai pieejamie finanšu aktīvi, kā arī atvasinātie finanšu instrumenti atbilstoši riska ierobežošanas uzskaitē. Koncerns nosaka savu finanšu aktīvu klasifikāciju to sākotnējās atzīšanas brīdī.

Visi finanšu aktīvi sākotnēji tiek atzīti to patiesajā vērtībā, pieskaitot darījumu izmaksas, izņemot tos finanšu aktīvus, kas atzīti patiesajā vērtībā peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

Finanšu aktīvu iegāde vai pārdošana, kas paredz aktīvu piegādi noteiktā laika posmā, kuru nosaka ar konkrētiem tirgus noteikumiem vai vienošanos (regulāri tirdzniecības darījumi), tiek atzīta iegādes/pārdošanas brīdī, t.i., datumā, kad koncerns ir apņēmies iegādāties vai pārdot aktīvu.

II) Turpmākā novērtēšana

Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar atzīšanu peļņā vai zaudējumos

Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar atzīšanu peļņā vai zaudējumos sastāv no pārdošanai turētiem finanšu aktīviem un finanšu aktīviem, kas pēc sākotnējās atzīšanas iekļaujami peļņā vai zaudējumos to patiesajā vērtībā. Finanšu aktīvi ir klasificējami kā pārdošanai turēti, ja tie ir iegūti, lai tos pārdotu vai atpirktu tuvākajā laikā. Atvasinātie finanšu instrumenti tiek klasificēti kā pārdošanai turēti finanšu aktīvi, ja vien tie nav atbilstoši riska ierobežošanas uzskaites prasībām. Aktīvi šajā kategorijā tiek uzskaitīti īstermiņa aktīvu sastāvā, ja ir sagaidāms, ka tie tiks realizēti 12 mēnešu periodā, citādi tie tiek uzskaitīti ilgtermiņa aktīvos. Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar atzīšanu peļņā vai zaudējumos tiek atspoguļoti pārskatā par finansiālo stāvokli patiesajā vērtībā, ieskaitot vērtības neto izmaiņas, kas atklātas kā finanšu izmaksas (patiesās vērtības neto samazinājums) vai finanšu ieņēmumi (patiesās vērtības neto pieaugums) konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Finanšu aktīvi, kas pēc sākotnējās atzīšanas iekļaujami peļņā vai zaudējumos to patiesajā vērtībā, tiek atspoguļoti to sākotnējās atzīšanas datumā un tikai gadījumā, ja atbilst SGS Nr. 39 ietvertajām prasībām. Koncerns nav atzinis jebkādus finanšu aktīvus to patiesajā vērtībā peļņā vai zaudējumos.

Atvasinātie finanšu instrumenti, kas iekļauti darījumu līgumos, tiek uzskaitīti kā atsevišķi atvasinātie finanšu instrumenti un atklāti to patiesajā vērtībā, ja to ekonomiskais raksturojums un iespējamie riski nav cieši saistīti ar šiem noslēgtajiem darījumu līgumiem un darījumus nav paredzēts pārdot vai atzīt patiesajā vērtībā peļņā vai zaudējumos. Šādi iekļautie atvasinātie finanšu instrumenti tiek uzskaitīti patiesajā vērtībā, atzīstot patiesās vērtības izmaiņas peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

Aizdevumi un debitori

Aizdevumi un debitori ir neatvasinātie finanšu aktīvi ar fiksētu vai noteiktu apmaksu laiku, un tie netiek kotēti aktīvu tirgū. Pēc sākotnējās atzīšanas šie finanšu aktīvi turpmāk tiek novērtēti to amortizētajā vērtībā, atskaitot vērtības samazinājumu, izmantojot EIR jeb efektīvās procentu likmes metodi. Vērtības samazināšanās rezultātā radušies zaudējumi tiek atzīti peļņas vai zaudējumu aprēķinā kā finanšu izmaksas aizdevumiem un kā pārējās saimnieciskās darbības izmaksas – debitoriem.

Ieguldījumi līdz termiņa beigām turētos finanšu aktīvos

Neatvasinātie finanšu aktīvi ar fiksētu un noteiktu apmaksu un fiksētu termiņu klasificējas kā līdz termiņa beigām turētie finanšu aktīvi, ja koncernam ir skaidrs nodoms un iespējas tos turēt līdz termiņa beigām. Pēc sākotnējās atzīšanas ieguldījumi līdz termiņa beigām turētos finanšu aktīvos turpmāk tiek uzskaitīti amortizētajā vērtībā, atskaitot vērtības samazinājumu atbilstoši efektīvās procentu likmes metodei. Ja koncerns pārdo tu lielāku nekā nenozīmīgu daļu no līdz termiņa beigām turētiem finanšu aktīviem, tad šo finanšu instrumentu kategorija tiktu pārklasificēta par tirdzniecībai turētiem finanšu aktīviem. Līdz termiņa beigām turēti finanšu aktīvi ar beigu termiņu lielāku par 12 mēnešiem tiek atzīti ilgtermiņa aktīvos, bet, ja beigu termiņš ir mazāks par 12 mēnešiem no pārskata datuma, tad tos atzīst īstermiņa aktīvos.

Koncerns ievēro SGS Nr. 39 vadlīnijas finanšu aktīvu ar fiksētu vai aprēķināmu ienākumu un beigu termiņu, kas paredzēti turēšanai līdz termiņa beigām un kas nav atvasināti finanšu instrumenti, klasificēšanā. Šāda klasifikācija ir saistīta ar aplēšu veikšanu. Veicot aplēses, koncerns izvērtē savas iespējas un nodomu minētos finanšu aktīvus turēt līdz to termiņa beigām (skatīt 4. g pielikumu).

Ja koncerns neturēs šos ieguldījumus līdz to termiņa beigām citu iemeslu dēļ, nekā atļauts atbilstoši SGS Nr. 39, tad visa finanšu aktīvu kategorija tiks pārklasificēta kā pārdošanai turēti aktīvi. Līdz ar to ieguldījumi vairs netiks novērtēti to amortizētajā vērtībā, bet gan to patiesajā vērtībā.

Līdz termiņa beigām turētu ieguldījumu iegāde tiek atzīta darījuma dienā, kas ir datums, kad koncerns apņemas iegādāties finanšu aktīvu. Finanšu aktīvus beidz atzīt, kad tiesības saņemt naudu no finanšu aktīviem ir beigušās. Līdz termiņa beigām turēti finanšu aktīvi tiek uzskaitīti amortizētajā iegādes vērtībā, izmantojot efektīvās procentu likmes metodi, atskaitot zaudējumus no aktīva vērtības samazināšanās. Guvumi vai zaudējumi no finanšu instrumentu amortizētās vērtības izmaiņām tiek iekļauti konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā tajā periodā, kurā tie radušies.

Pārdošanai pieejamie finanšu aktīvi

Pārdošanai pieejamie finanšu aktīvi sastāv no pašu kapitāla instrumentiem un parāda vērtspapīriem. Pēc sākotnējās novērtēšanas pārdošanai pieejamie finanšu aktīvi turpmāk tiek novērtēti patiesajā vērtībā, nerealizēto peļņu vai zaudējumus atzīstot vispārējos ieņēmumos un palielinot pārdošanai pieejamo finanšu aktīvu rezervi līdz brīdim, kad ieguldījumu atzīšana tiek pārtraukta. Koncernam nav šāda veida aktīvu.

III) Atzīšanas pārtraukšana

Finanšu aktīva (vai arī, ja iespējams, finanšu aktīva daļas vai līdzīgu finanšu aktīva posteru gupas daļas) atzīšanas pārtraukšana notiek, kad:

- 1) izbeidzas līgumā paredzētās tiesības uz naudas plūsmu no attiecīgā finanšu aktīva,
- 2) koncerns nodod līgumā paredzētās tiesības uz naudas plūsmu no attiecīgā finanšu aktīva vai uzņemas pārskaitīt saņemtos naudas līdzekļus trešajām personām pilnā apmērā bez būtiskas kavēšanās atbilstoši starpniecības līgumam; vai arī, ja (a) koncerns būtībā ir nodevis visus finanšu aktīva riskus un ieguvumus un ja (b) koncerns būtībā nav ne nodevis, ne saglabājis visus finanšu aktīva riskus un ieguvumus, bet ir nodevis kontroli pār finanšu aktīvu.

b) Finanšu saistības

I) Sākotnējā atzīšana un novērtēšana

Par finanšu saistībām atbilstoši SGS Nr. 39 tiek atzītas finanšu saistības patiesajā vērtībā ar ietekmi uz peļņas vai zaudējumu aprēķinu, aizdevumi un aizņēmumi, kā arī atvasinātie finanšu instrumenti

atbilstoši riska ierobežošanas uzskaitēi. Koncerns nosaka savu finanšu saistību klasifikāciju to sākotnējās atzišanas brīdī.

Visas finanšu saistības sākotnēji tiek atzītas to patiesajā vērtībā, izņemot aizdevumus un aizņēmumus, no kuriem tiek atskaitītas uz tiem tieši attiecināmās darījumu izmaksas.

Koncerna finanšu saistības sastāv no parādiem piegādātājiem un pārējiem kreditoriem, banku overdraftiem, aizdevumiem un aizņēmumiem, finanšu garantiju līgumsaistībām un atvasinātajiem finanšu instrumentiem.

II) Turpmākā novērtēšana

Finanšu saistības patiesajā vērtībā ar atzišanu peļņā vai zaudējumos

Finanšu saistības patiesajā vērtībā ar atzišanu peļņā vai zaudējumos sastāv no pārdošanai turētām finanšu saistībām un finanšu saistībām, kas pēc sākotnējās atzišanas iekļaujamas peļņā vai zaudējumos to patiesajā vērtībā. Šī saistību kategorija iekļauj sevī koncernā izmantotos atvasinātos finanšu instrumentus, kas atbilstoši SGS Nr. 39 neklasificējas kā risku ierobežošanas instrumenti. Atsevišķi iegultie atvasinātie finanšu instrumenti arī tiek klasificēti kā pārdošanai turēti līdz tam brīdim, kad tos paredzēts izmantot kā efektīvus riska ierobežošanas instrumentus.

Aizdevumi un aizņēmumi

Aizdevumi un aizņēmumi sākotnēji tiek atzīti to patiesajā vērtībā. Pēc sākotnējās atzišanas bezprocentu aizdevumi un aizņēmumi turpmāk tiek atzīti amortizētajā vērtībā, izmantojot efektīvās procentu likmes metodi. Ieņēmumi un zaudējumi tiek atzīti peļņas vai zaudējumu aprēķina brīdī, kad tiek pārtraukta saistību atzišana, kā arī amortizācijas laikā atbilstoši efektīvās procentu likmes metodei. Amortizētā vērtība tiek aprēķināta, ņemot vērā jebkādas atlaides vai bonusus pie iegūšanas, kā arī izdevumus vai izmaksas, kas ir ņemtas par pamatu efektīvās procentu likmes aprēķinā. Efektīvās procentu likmes amortizācija kā finanšu izmaksas tiek iekļauta peļņas vai zaudējumu aprēķinā, atskaitot kapitalizēto daļu. Aizņēmumi tiek uzrādīti kā īstermiņa saistības, ja vien koncernam nav neapstrīdamu tiesību atlikt šo saistību izpildi vismaz uz 12 mēnešiem pēc pārskata par finansiālo stāvokli beigū datuma.

Parādi piegādātājiem un pārējie kreditori

Koncerna kreditoru parādi sākotnēji tiek atzīti patiesajā vērtībā un turpmāk uzrādīti amortizētajā iegādes vērtībā, izmantojot efektīvās procentu likmes metodi.

III) Atzišanas pārtraukšana

Finanšu saistības tiek izslēgtas brīdī, kad tās tiek dzēstas vai arī kad līgumā minētās saistības tiek izpildītas vai atceltas, vai tām ir beidzies termiņš. Gadījumā, ja esošās finanšu saistības tiek aizstātas ar citām saistībām pret to pašu aizdevēju ar savādākiem nosacījumiem vai arī esošo saistību nosacījumi būtiski mainās, šāda veida izmaiņas vai uzlabojumus var uzskatīt par esošo saistību izslēgšanu un jaunu saistību atzišanu. Attiecīgo saistību bilances vērtību starpības tiek atzītas peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

2.22. Atvasinātie finanšu instrumenti un riska ierobežošanas aktivitātes

Koncerns izmanto tādus atvasinātos finanšu instrumentus kā procentu likmju mijmaiņas līgumus un elektroenerģijas cenu nākotnes līgumus, lai ierobežotu riskus, kas saistīti ar procentu likmju un elektroenerģijas iepirkuma cenu svārstībām.

Atvasinātie finanšu instrumenti sākotnēji tiek atzīti to patiesajā vērtībā atvasinātā instrumenta līguma noslēgšanas brīdī, un turpmāk tie tiek pārvērtēti to patiesajā vērtībā. Patiesā vērtība tiek noteikta pēc kotētām tirgus cenām vai diskontētās naudas plūsmas modeļiem (skatīt 2.23. punktu).

Ieņēmumu vai izmaksu atzišana ir atkarīga no tā, vai atvasinātais finanšu instruments ir izveidots kā atbilstošs riska ierobežošanas uzskaites prasībām, un ja tā, tad no attiecīgā aktīva vai saistības, kurai risks tiek ierobežots, veida / būtības. Pārējie finanšu instrumenti, kas neatbilst šīm prasībām tiek uzskaitīti patiesajā vērtībā peļņā un zaudējumos.

Koncerns lieto ar konkrētām saistībām, droši paredzamiem nākotnes darījumiem un atsevišķiem aizņēmumiem ar mainīgajām likmēm saistītus noteikta riska ierobežošanas atvasinātos finanšu instrumentus (naudas plūsmas riska ierobežošana). Citi atvasinātie finanšu instrumenti tiek atzīti patiesajā vērtībā konsolidētajā peļņā vai zaudējumos.

Koncerns pirms riska ierobežošanas darījuma noslēgšanas dokumentē saistību starp riska ierobežošanas instrumentu un aktīvu vai saistību, kurai risks tiek ierobežots, kā arī riska vadības mērķus un stratēģiju. Gan uzsākot riska ierobežošanas darījumu, gan vēlāk regulāri tiek dokumentēta arī riska ierobežošanas darījuma efektivitāte (spēja kompensēt izmaiņas riska ierobežošanai pakļautās saistības vai aktīva naudas plūsmā).

Atvasināto finanšu instrumentu patiesā vērtība tiek uzrādīta kā īstermiņa vai ilgtermiņa atkarībā no atvasināto instrumentu līgumsaistību izpildes dienas. Atvasināto finanšu instrumentu līgumi, kuru izpildes termiņš ir garāks par divpadsmit mēnešiem un ir sagaidāms, ka tie būs spēkā vēl divpadsmit mēnešus pēc pārskata gada beigām, tiek atzīti kā ilgtermiņa aktīvi vai saistības. Šie atvasinātie finanšu instrumenti tiek uzskaitīti kā aktīvi, kad to patiesā vērtība ir pozitīva, un kā saistības, kad to patiesā vērtība ir negatīva.

a) Naudas plūsmas riska ierobežošana

Atvasināto finanšu instrumentu, kuri atbilst riska ierobežošanas uzskaites prasībām, patieso vērtību izmaiņu efektīvā daļa tiek atzīta vispārējos ieņēmumos un uzkrāta pašu kapitāla posteņi „Risku ierobežošanas rezerve”. Izmaksas vai ieņēmumi, kas attiecas uz neefektīvo daļu, ja tādi rodas, tiek nekavējoties atzīti konsolidētā peļņas vai zaudējumu aprēķina posteņos.

Summas, kuras uzkrājas pašu kapitālā, tiek pārgrāmatotas uz konsolidēto peļņas vai zaudējumu aprēķinu periodos, kad riska ierobežošanai pakļautais aktīvs vai saistība ietekmē peļņu vai zaudējumus.

Aizņēmumu mainīgo procentu likmju risku ierobežojošo procentu likmju mijmaiņas darījumu ieņēmumu vai izmaksu neefektīvā daļa tiek atzīta konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

Kad riska ierobežošanas finanšu instrumentam beidzas termiņš vai tas tiek pārdots, vai arī vairs neatbilst riska ierobežošanas uzskaites kritērijiem, tad jebkādas pašu kapitālā uzkrātos zaudējumus vai peļņu turpina uzskaitīt pašu kapitālā līdz brīdim, kad darījums, kuram veikta riska ierobežošana, tiek atzīts konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

b) Atvasināto finanšu instrumentu patiesās vērtības izmaiņu atspoguļojums peļņas vai zaudējumu aprēķinā

Izmaiņas finanšu instrumentu patiesajā vērtībā, kas atzītas peļņā vai zaudējumos, naudas plūsmas riska ierobežošanas finanšu instrumentu patiesās vērtības izmaiņu neefektīvo daļu un pašu kapitālā uzkrāto

vērtību, kas tiek iekļauta konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā, klasificē atbilstoši finanšu instrumentu izmantošanas mērķiem – ieņēmumi vai zaudējumi no elektroenerģijas cenu nākotnes darījumu līgumiem tiek atzīti *Izlietoto izejvielu un materiālu* sastāvā, bet ieņēmumi vai zaudējumi no procentu likmju mijmaiņas darījumu līgumiem un valūtas nākotnes maiņas darījumu līgumiem tiek atzīti *Finanšu izmaksās* vai *Finanšu ieņēmumos*.

2.23. Patiesās vērtības novērtējums

Koncerns finanšu instrumentus novērtē to patiesajā vērtībā katra finanšu perioda bilances datumā, piemēram, atvasinātos finanšu instrumentus. Tādi nefinanšu aktīvi kā ieguldījuma īpašumi tiek novērtēti amortizētajā bilances vērtībā, savukārt atsevišķas pamatlīdzekļu pozīcijas – pārvērtētajās vērtībās. Arī to finanšu instrumentu, kas tiek novērtēti amortizētajā bilances vērtībā, patiesās vērtības ir atklātas 21.d pielikumā.

Patiesā vērtība ir cena, par kādu ir iespējams pārdot aktīvu vai kuru var samaksāt par saistību nodošanu, pamatojoties uz noteiktu darījumu starp tirgus dalībniekiem to novērtēšanas datumā. Patiesā vērtība tiek aplēsta, pamatojoties uz tirgus cenām vai diskontēto naudas plūsmu modeļiem (4.c pielikums).

Tādu finanšu instrumentu, kuri tiek kotēti aktīvos finanšu tirgos, patiesās vērtības tiek aprēķinātas, pamatojoties uz to kotētām tirgus cenām finanšu pārskatu beigu datumos. Kotētās tirgus cenas, kas izmantotas attiecībā uz koncerna finanšu aktīviem, ir to pārdošanas cenas.

Finanšu instrumentu, kas nav kotēti aktīvajā tirgū, patiesā vērtība tiek noteikta, izmantojot novērtēšanas metodes. Koncerns lieto dažādas metodes un modeļus, kā arī izdara pieņēmumus, kas izriet no tirgus apstākļiem un nosacījumiem, kādi ir spēkā katrā pārskata perioda beigu datumā. Diskontētās naudas plūsmas tiek izmantotas, lai noteiktu pārējo finanšu instrumentu patieso vērtību.

Procentu likmju mijmaiņas darījumu patiesās vērtības tiek aprēķinātas kā to nākotnes naudas plūsmu tagadnes vērtības, diskontējot to līgumiskās nākotnes naudas plūsmas pēc līdzīgu finanšu instrumentu tirgus procentu likmēm.

Elektroenerģijas cenu nākotnes darījumu patiesā vērtība tiek noteikta kā diskontētā starpība starp aktuālo attiecīgo finanšu instrumentu tirgus cenu un noslēgto nākotnes darījumu cenu nākotnes līgumos noteiktajam darījumu apjomam.

Ja darījuma partneris ir banka, tad finanšu instrumentu patiesās vērtības tiek iegūtas no attiecīgo banku finanšu instrumentu pārvērtēšanas paziņojumiem un finanšu pārskatos tiek izmantotas banku norādītās finanšu instrumentu patiesās vērtības. Elektroenerģijas cenu nākotnes darījumu gadījumā, kad darījumi tiek slēgti ar citiem darījuma partneriem, kas nav bankas, konsolidētajos finanšu pārskatos tiek atklātas koncernā aprēķinātās patiesās vērtības.

2.24. Ieņēmumu atzīšana

Ieņēmumi ir koncerna pamatdarbības rezultātā pārdotās produkcijas un sniegto pakalpojumu vērtība. Latvijas Republikas Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija nosaka obligātās iepirkuma komponentes, sadales sistēmas pakalpojumu un siltumenerģijas tarifus. Ieņēmumi tiek uzskaitīti saņemamo ienākumu vai parādu patiesajā vērtībā, atskaitot pievienotās vērtības nodokli, sagaidāmo atgrieztās produkcijas daudzumu, rabatuzus un atlaides. Ieņēmumu atzīšanas veidi ir šādi:

a) Elektroenerģijas pārdošana

Ieņēmumi no elektroenerģijas realizācijas iedzīvotājiem tiek atzīti, pamatojoties uz klientu ziņotajiem skaitītāju rādījumiem. Ja nepieciešams, ieņēmumos iekļauj arī ienākumus par piegādāto elektroenerģiju laika posmā no pēdējā skaitītāja lasījuma datuma līdz gada beigām. Ieņēmumi no elektroenerģijas realizācijas uzņēmumiem tiek atzīti, pamatojoties uz rēķiniem, kas katru mēnesi tiek izrakstīti uzņēmumiem par attiecīgajā mēnesī piegādāto elektroenerģiju, pamatojoties uz skaitītāju rādījumiem. Ieņēmumi no elektroenerģijas tirgus dalībniekiem realizētās elektroenerģijas tiek atzīti pēc elektroenerģijas tirdzniecības līgumos ietvertajām līgumcenām. Ieņēmumi no elektroenerģijas pārdošanas *Nord Pool* elektroenerģijas biržā tiek atzīti, pamatojoties uz tirgus cenām.

b) Siltumenerģijas pārdošana

Koncerns atzīst ieņēmumus no siltumenerģijas realizācijas katra mēneša beigās, pamatojoties uz skaitītāju rādījumiem.

c) Maksa par pieslēgumiem

Klienti veic maksājumus par pieslēgumu elektrotīklam, kas daļēji sedz tās infrastruktūras izmaksas, kas nepieciešamas, lai pieslēgtu attiecīgo klientu tīklam. Maksa par pieslēgumiem konsolidētajā pārskatā par finansiālo stāvokli tiek atspoguļota nākamo periodu ieņēmumu sastāvā un atzīta konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā, izmantojot lineāro metodi visā aplēstajā komerciālo attiecību ar klientu perioda laikā.

d) Sadales sistēmas pakalpojumi

Ieņēmumi no elektroenerģijas sadales sistēmas pakalpojumiem tiek atzīti, pamatojoties uz Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas apstiprinātajiem tarifiem. Koncernā ieņēmumi no sniegtajiem sadales sistēmas pakalpojumiem tiek atzīti katra mēneša beigās, pamatojoties uz automātiski nolasītajiem vai klientu ziņotajiem skaitītāju rādījumiem.

e) Pārvades sistēmas aktīvu nomas pakalpojumi

Ieņēmumi no pārvades sistēmas aktīvu nomas pakalpojumiem tiek atzīti, pamatojoties uz pārvades sistēmas operatoram izrakstītajiem rēķiniem atbilstoši noslēgtajam nomas līgumam. Ieņēmumi no nomas pakalpojumiem tiek atzīti koncerna pamatdarbības rezultātā.

f) Informācijas tehnoloģiju un telekomunikāciju pakalpojumi

Ieņēmumi, kas veidojas no klientiem sniegtajiem informācijas tehnoloģiju pakalpojumiem (interneta pieslēguma pakalpojumi, datu plūsmas pakalpojumi), elektronisko sakaru tīkla un telekomunikāciju pakalpojumiem tiek atzīti, pamatojoties uz klientiem izrakstītajiem rēķiniem, ņemot vērā telekomunikāciju norēķinu sistēmā uzskaitīto pakalpojumu apjomu.

g) Procentu ienākumi

Procentu ienākumus atzīst, izmantojot efektīvās procentu likmes metodi. Procentu ienākumi tiek iekļauti konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā kā finanšu ienākumi.

h) Dividenžu ienākumi

Ieņēmumi tiek atzīti, kad rodas dalībnieku (akcionāru) tiesības saņemt dividendes.

i) Obligātā iepirkuma komponentes ieņēmumi

Ieņēmumus no obligātā iepirkuma komponentēm atzīst kā aktīvus vai saistības konsolidētajā pārskatā par finansiālo stāvokli, piemērojot aģenta uzskaites principu, jo meitassabiedrība AS „Energijas publiskais tirgotājs” (turpmāk – EPT), pildot obligātā iepirkuma administrēšanas funkcijas, darbojas kā aģents. Pazīmes, kas norāda, ka EPT darbojas kā aģents, ir šādas:

- EPT nav galvenās atbildības par obligātā iepirkuma komponentes daļas iekļaušanu klientiem izrakstītos rēķinos,
- EPT nav tiesību pašai tieši vai netieši noteikt cenas,
- EPT neuzņemas kredītrisku, kas rodas no pircēju debitoru parādiem.

Piemērojot aģenta uzskaites principu, ieņēmumi no subsidētās elektroenerģijas ražotāju saražotās elektroenerģijas pārdošanas *Nord Pool Spot* elektroenerģijas biržā par tirgus cenu, ieņēmumi no saņemtajām obligātā iepirkuma komponentēm, saņemta valsts budžeta dotācija, kas paredzēta obligātā iepirkuma komponentu izmaksu pieauguma kompensēšanai, kā arī izmaksas par obligātā iepirkuma ietvaros iepirkto elektroenerģiju no subsidētās elektroenerģijas ražotājiem un maksa par garantēto elektrostacijās uzstādīto elektrisko jaudu (virs 4 MW) tiek atzīta neto vērtībā aktīvos kā nesaņemtie obligātā iepirkuma komponentes ieņēmumi vai neto vērtībā saistības. Ieņēmumi no obligātā iepirkuma administrēšanas pakalpojumiem (aģenta maksa) tiek atzīti konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā kā „Pārējie ieņēmumi” (6. pielikums).

2.25. Saistītās puses

Puses tiek uzskatītas par saistītām tādā gadījumā, kad vienai no pusēm ir iespēja kontrolēt otru pusi vai arī tai ir būtiska ietekme pār otru pusi, pieņemot lēmumus par finanšu un saimniecisko darbību. Koncerna saistītās puses ir asociētie uzņēmumi, mātesabiedrības akcionārs, kas var kontrolēt vai kuriem ir būtiska ietekme uz koncerna sabiedrībām, pieņemot ar pamatdarbību saistītus lēmumus, koncerna sabiedrību valdes locekļi, padomes locekļi, kā arī koncerna uzraudzības institūcijas – Revīzijas komitejas amatpersonas, un jebkurai no iepriekš minētajām personām tuvi ģimenes locekļi, kā arī sabiedrības, kuras šīs personas kontrolē vai kurām ir būtiska ietekme uz tām. Tā kā visas AS „Latvenergo” akcijas 100 % pieder Latvijas Republikai par saistītajām pusēm tiek uzskatītas arī valsts kontrolētās kapitālsabiedrības (25. pielikums).

2.26. Pārdošanai turētie ilgtermiņa aktīvi

Koncerns tādus ilgtermiņa aktīvus, kuru uzskaites vērtība tiks atgūta no pārdošanas darījuma drīzāk nekā no aktīva lietošanas, klasificē kā pārdošanai turētus ilgtermiņa aktīvus. Pārdošanai turētie ilgtermiņa aktīvi tiek novērtēti zemākajā vērtībā no uzskaites vērtības un patiesās vērtības, kas samazināta par pārdošanas izmaksām.

2.27. Akciju kapitāls

Koncerna akciju kapitālu veido mātesabiedrības parastās vārda akcijas. Visas akcijas ir pilnībā apmaksātas.

2.28. Notikumi pēc bilances datuma

Notikumi pēc bilances datuma, kas sniedz papildu informāciju par koncerna finanšu stāvokli bilances sagatavošanas datumā (korigējošie notikumi) ir atklāti finanšu pārskatos. Notikumi pēc bilances datuma, kas nav koriģējoši, tiek atspoguļoti finanšu pārskatu pielikumos tikai tad, ja tie ir būtiski.

3. Finanšu risku vadība

3.1. Finanšu risku faktori

Koncerna darbība pakļauj to dažādiem finanšu riskiem: tirgus riskam (ieskaitot valūtas risku, patiesās vērtības procentu likmju risku un naudas plūsmas procentu likmju risku), kredītriskam, cenu riskam un likviditātes riskam. Koncerna vispārējā risku vadības politika koncentrējas uz finanšu tirgus nenoteiktību un cenšas mazināt tās potenciāli negatīvo efektu uz koncerna finanšu rezultātiem. Koncerns lieto atvasinātos finanšu instrumentus, lai samazinātu risku atklātās pozīcijas.

Finanšu risku, izņemot cenu risku, vadību veic mātesabiedrības Finanšu un kredītu vadības funkcija (koncerna finanšu vadība) atbilstoši mātesabiedrības valdes apstiprinātai *Finanšu risku vadības politikai*. Koncerna finanšu vadība identificē, novērtē un veic finanšu risku ierobežošanas pasākumus, cieši sadarbojoties ar biznesa vienībām/meitassabiedrībām. Mātesabiedrības valde, apstiprinot *Finanšu risku vadības politiku*, ir noteikusi principus vispārējai finanšu risku vadībai, kā arī noteiktas rīcības politikas attiecībā uz procentu likmju risku, valūtas risku, likviditātes risku un kredītrisku, turklāt nosaka procedūras, definē pieņemamos finanšu instrumentus un principus finanšu resursu izvietojšanai. Cenu riska vadību savukārt veic mātesabiedrības Elektroenerģijas vairumtirdzniecības funkcija atbilstoši mātesabiedrības valdes apstiprinātai Elektroenerģijas vairumtirdzniecības kārtībai.

Finanšu aktīvi sadalījumā pa kategorijām:

	Pielikums	Aizdevumi un debitori	Riska ierobežošanas	Aktīvi patiesajā vērtībā	Līdz termiņa beigām turēti finanšu aktīvi
			atvasinātie finanšu instrumenti	ar ietekmi uz peļņas vai zaudējumu aprēķinu	
		EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000
Finanšu aktīvi 2016. gada 31. decembrī					
Pircēju un pasūtītāju parādi, neto	17 a	122 832	-	-	-
Citi ilgtermiņa debitori		986	-	-	-
Uzkrātie ieņēmumi un citi īstermiņa finanšu debitori	17 b	145 953	-	-	-
Atvasinātie finanšu instrumenti	21 c, l	-	2 154	3 980	-
Līdz termiņa beigām turēti finanšu aktīvi	21 a	-	-	-	20 554
Nauda un naudas ekvivalenti	18	183 980	-	-	-
		453 751	2 154	3 980	20 554
Finanšu aktīvi 2015. gada 31. decembrī					
Pircēju un pasūtītāju parādi, neto	17 a	112 163	-	-	-
Citi ilgtermiņa debitori		1 712	-	-	-
Uzkrātie ieņēmumi un citi īstermiņa finanšu debitori	17 b	144 182	-	-	-
Līdz termiņa beigām turēti finanšu aktīvi	21 a	-	-	-	28 468
Nauda un naudas ekvivalenti	18	104 543	-	-	-
		362 600	-	-	28 468

Finanšu saistības sadalījumā pa kategorijām:

	Pielikums	Riska ierobežošanas	Pārējās finanšu saistības	Saistības patiesajā vērtībā
		atvasinātie finanšu instrumenti	amortizētajā iegādes vērtībā	ar ietekmi uz peļņas vai zaudējumu aprēķinu
		EUR'000	EUR'000	EUR'000
Finanšu saistības 2016. gada 31. decembrī				
Aizņēmumi	21 b	-	791,566	-
Atvasinātie finanšu instrumenti	21 c, l	11 563	-	23
Parādi piegādātājiem un pārējiem kreditoriem	24	-	88 555	-
		11 563	880 121	23
Finanšu saistības 2015. gada 31. decembrī				
Aizņēmumi	21 b	-	797 483	-
Atvasinātie finanšu instrumenti	21 c, l	12 256	-	3 318
Parādi piegādātājiem un pārējiem kreditoriem	24	-	80 948	-
		12 256	878 431	3 318

a) Tirgus risks

I) valūtas risks

Eiro ieviešana Latvijā 2014. gada 1. janvārī novērsa eiro valūtas risku, kas galvenokārt bija saistīts ar norēķinu veikšanu par aizņēmumiem, investīcijām pamatlīdzekļos un importēto elektroenerģiju. 2016. gada 31. decembrī koncernam ir aizņēmumi tikai eiro (skatīt 21. b pielikumu).

Vadība ir apstiprinājusi Finanšu risku vadības politiku, kas cita starpā nosaka koncerna valūtas riska vadības principus. Lai ierobežotu valūtas risku, kas rodas no nākotnes transakcijām vai aktīviem un saistībām, Finanšu risku vadības politika nosaka valūtas nākotnes maiņas darījumu slēgšanu. Valūtas risks rodas, ja nākotnes transakcija vai aktīvi, vai saistības ir izteikti citā valūtā nekā koncerna funkcionālā valūta.

Koncerna Finanšu risku vadības politikas mērķis ir ierobežot valūtas risku visām sagaidāmajām naudas plūsmām ārvalstu valūtās (kapitālieguldījumiem vai materiālu, izejvielu iegādei), kas var radīt nozīmīgu valūtas risku. 2016. gadā koncernam nebija kapitālieguldījumu projektu, kuru sagaidāmie darījumi radītu nozīmīgu valūtas risku.

2016. gadā mātessabiedrībai nebija investīciju, kuras būtu pakļautas valūtas riskam. Euro ieviešana Lietuvā 2015. gada 1. janvārī novērsa valūtas risku, kas bija saistīts ar augstāk minētajām investīcijām meitassabiedrībā Lietuvā.

II) naudas plūsmas un patiesās vērtības procentu likmju risks

Tā kā koncernam ir nozīmīga apjoma aktīvi un saistības, kas pakļauti procentu likmju izmaiņām, tad koncerna ieņēmumi un operatīvās naudas plūsmas ir atkarīgas no izmaiņām tirgus procentu likmēs.

2016. gadā, ja eiro procentu likmes būtu bijušas par 50 bāzes punktiem augstākas / zemākas, pārējiem nosacījumiem paliekot nemainīgiem, koncerna procentu ieņēmumi no bankās uzturēto norēķinu kontu atlikumiem būtu par 906 tūkstošiem EUR lielāki / mazāki (2015. gadā: 638 tūkst. EUR lielāki / mazāki).

Naudas plūsmas procentu likmju risks koncernā galvenokārt rodas no aizņēmumiem, kuriem ir noteikta mainīga procentu likme, radot risku, ka finanšu izmaksas koncernā nozīmīgi pieaug situācijās, kad procentu likme palielinās. Koncerna Finanšu riska vadības politika nosaka vairāk nekā 35 % aizņēmumu nodrošināt fiksētās procentu likmes (ņemot vērā atvasināto finanšu instrumentu efektu) un uzturēt vidējo fiksētās likmes periodu robežās no 2 līdz 4 gadiem.

Koncernā regulāri tiek analizētas procentu likmju pozīcijas. Dažādi scenāriji tiek modelēti, ņemot vērā iespējamo aizņēmumu refinansēšanu, esošo pozīciju atjaunošanu un risku ierobežošanas aktivitātes. Balstoties uz šiem scenārijiem, koncernā tiek aprēķināta procentu likmju izmaiņu ietekme uz konsolidētā peļņas vai zaudējumu aprēķina pozīcijām, kā arī uz naudas plūsmu.

Ņemot vērā, ka koncerna politika pārsvarā ir orientēta uz ilgtermiņa finansējuma piesaisti ar mainīgajām procentu likmēm, koncernā tiek vadīts naudas plūsmas procentu likmju risks, slēdzot procentu likmju mijmaiņas darījumus, ar kuriem mainīgās procentu likmes tiek mainītas pret fiksētajām procentu likmēm. Šādi atvasinātie finanšu instrumenti padara attiecīgos aizņēmumus ar mainīgajām procentu likmēm par aizņēmumiem ar fiksētām procentu likmēm. Tādējādi tiek iegūtas fiksētās likmes, kuras kopumā ir zemākas nekā tādas, kuras tiktu saņemtas, ja koncerns aizņemtos ar fiksētajām procentu likmēm. Atbilstoši procentu likmju mijmaiņas darījumiem koncerna darījuma puses piekrist apmainīties ar summām noteiktos laika intervālos (parasti ik pēc pusgada), kas atspoguļo starpību starp fiksētajām un mainīgajām procentu likmēm un ir aprēķinātas, pamatojoties uz darījumu nosacītajām pamatsummām.

Lai mazinātu naudas plūsmas risku, koncerns ir noslēdzis procentu likmju mijmaiņas līgumus par kopējo nosacīto apjomu 174,2 milj. EUR (2015. gadā: 221,5 milj. EUR) (21. c, II pielikums). 2016. gada 31. decembrī 62 % (31/12/2015: 55 %) no kopējiem koncerna aizņēmumiem bija fiksēta procentu likme, ņemot vērā procentu likmju mijmaiņas līgumu efektu, un vidējais fiksētās procentu likmes periods bija 2,1 gads (2015. gadā: 2,4 gadi).

2016. gada laikā, ja eiro aizņēmumu procentu likmes pie mainīgajām bāzes procentu likmēm (ņemot vērā riska ierobežošanas ietekmi) būtu bijušas par 50 bāzes punktiem augstākas, pieņemot, ka pārējie mainīgie saglabātos konstanti, tad koncerna pārskata gada peļņa pēc nodokļiem būtu par 1 465 tūkstošiem EUR mazāka (2015. gadā: 1 929 tūkst. EUR mazāka), savukārt, ja bāzes likmes būtu bijušas par 50 bāzes punktiem zemākas – pārskata gada peļņa pēc nodokļiem būtu par 974 tūkstošiem EUR lielāka (2015. gadā: 1 894 tūkst. EUR lielāka).

Koncerna aizņēmumi ar fiksētām procentu likmēm nerada patiesās vērtības procentu likmju risku. Vienīgais patiesās vērtības procentu likmju riska avots ir atvasinātie finanšu instrumenti.

Ja 2016. gada 31. decembrī īstermiņa un ilgtermiņa eiro procentu likmes būtu par 50 bāzes punktiem augstākas, pārējiem nosacījumiem paliekot nemainīgiem, tad koncerna procentu likmju mijmaiņas darījumu patiesā vērtība, kas būtu jāattiecinā uz konsolidēto vispārējo ieņēmumu pārskatu atbilstoši riska ierobežošanas uzskaitē, būtu par 3 238 tūkstošiem EUR lielāka (31/12/2015: par 4 126 tūkst. EUR lielāka), savukārt, ja eiro procentu likmes būtu par 50 bāzes punktiem zemākas, tad koncerna procentu likmju mijmaiņas darījumu patiesā vērtība, kas būtu jāattiecinā uz konsolidēto vispārējo ieņēmumu pārskatu atbilstoši riska ierobežošanas uzskaitē, būtu par 3 346 tūkstošiem EUR mazāka (31/12/2015: par 4 269 tūkst. EUR mazāka).

III) cenu risks

Cenu risks ir risks, kā ietekmē finanšu instrumentu patiesās vērtības un naudas plūsmas nākotnē svārstīsies citu iemeslu dēļ nekā procentu likmju riska vai valūtas riska radīto izmaiņu dēļ. Koncernā saražoto preču un sniegto pakalpojumu pirkšanu un pārdošanu brīvā tirgus apstākļos, kā arī ražošanā izmantoto resursu pirkšanu ietekmē cenu risks.

Nozīmīgākais cenu risks ir saistīts ar elektroenerģijas iegādi. Lai ierobežotu cenu risku, 2016. gada laikā mātessabiedrība ir noslēgusi elektroenerģijas cenu nākotnes darījumus (21. c, III pielikums).

b) Kredītrisks

Kredītrisks tiek vadīts koncerna līmenī. To galvenokārt rada nauda un naudas ekvivalenti, atvasinātie finanšu instrumenti un noguldījumi bankās, būtiski pircēju un pasūtītāju parādi. Kredītrisks saistībā ar pircēju un pasūtītāju parādiem ir ierobežots plašā koncerna klientu skaita dēļ. Koncernam nav nozīmīgas kredītriska koncentrācijas attiecībā uz kādu vienu darījumu partneri vai līdzīgu darījumu partneru grupu. Debitoru apjoms ir samazināts par to bruto vērtības samazinājuma zaudējumiem (17. pielikums).

Attiecībā uz finanšu aktīviem maksimālo atklāto kredītriska pozīciju veido naudas un naudas ekvivalentu bilances vērtība (skat. tabulu zemāk un 18. pielikumu), pircēju un pasūtītāju parādi un citi debitori (17. pielikums), atvasinātie finanšu instrumenti (21. c pielikums) un līdz termiņa beigām turētie finanšu aktīvi (21. a pielikums).

Maksimālā kredītriska aplēse

	Pielikums	31/12/2016	31/12/2015
		EUR'000	EUR'000
Pircēju un pasūtītāju parādi	17a	122 832	112 163
Uzkrātie ieņēmumi	17b	1 024	1 148
Citi ilgtermiņa finanšu debitori		986	1 712
Citi īstermiņa finanšu debitori	17b	2 797	1 974
Nauda un naudas ekvivalenti	18	183 980	104 543
Atvasinātie finanšu instrumenti	21c	6 134	–
Līdz termiņa beigām turēti finanšu aktīvi	21a	20 554	28 468
		338 307	250 008

Saistībā ar bankām un finanšu institūcijām tiek akceptēti darījumu partneri ar pašu vai mātesbanku starptautiskas kredītreitinga aģentūras noteikto minimālo kredītreitingu vismaz investīciju pakāpes līmenī. Ja darījumu partnerim nav šāda kredītreitinga, tad tiek veikta riska kontrole un novērtēta darījuma partnera kredītkvalitāte, ņemot vērā darījumu partnera finansiālo stāvokli, iepriekšējo pieredzi un citus faktorus. Tiek noteikti individuāli riska limiti atbilstoši Finanšu risku vadības politikas principiem. Finanšu aktīvu kredītkvalitātes izvērtēšanai, kam nav pienācis izpildes termiņš un kam netiek veidoti uzkrājumi, tiek izmantoti finanšu reitingu aģentūru piešķirtie kredītreitingi, bet ja tādu nav, tad par pamatu tiek ņemta līdzšinējā klientu maksājumu vēsture.

Lai noteiktu kredītkvalitāti debitoru parādiem, kam nav iestājies maksājumu termiņš, tiek izmantotas šādas kredītvērtējuma kategorijas:

- klienti, kuri nav kavējuši maksājumu termiņus,
- klienti, kuri ir kavējuši maksājumu termiņus.

Noteiktā kredītkvalitāte tiek regulāri uzraudzīta un pārskatīta.

Kredītrisks saistībā ar naudu un īstermiņa noguldījumiem bankās tiek pārvaldīts, sabalansējot finanšu aktīvu un instrumentu izvietojumu, lai vienlaikus saglabātu iespēju izvēlēties izdevīgākos piedāvājumus un samazinātu iespējamību zaudēt finanšu līdzekļus.

Naudas un īstermiņa depozītu sadalījums pēc finanšu darījumu partneriem pēc stāvokļa uz pārskata gada beigām atspoguļots šajā tabulā:

	31/12/2016	31/12/2015
	EUR'000	EUR'000
Ar investīciju līmeņa kredītreitingu*	175 911	99 069
Bez investīciju līmeņa vai bez kredītreitinga	8 069	5 474
	183 980	104 543

* Baltijas banku mātessabiedrībām noteiktais investīciju līmeņa kredītreitings

Pārskata periodā noteiktie kredītlīmi nav pārsniegti, un koncerna vadība nesagaida zaudējumus kredītriska iestāšanās rezultātā.

c) Likviditātes risks

Koncerna likviditātes riska ierobežošanas politikas mērķis ir uzturēt atbilstošu naudas un naudas ekvivalentu daudzumu vai nodrošināt atbilstošu finansējumu, izmantojot banku piešķirtās kredītlīnijas, lai pildītu savas saistības atbilstoši koncerna stratēģiskajiem plāniem, kā arī lai kompensētu naudas plūsmas svārstības, kas radušās dažādu finanšu risku ietekmē.

Koncerna uzņēmumu vadība uztur nepārtrauktas koncerna naudas plūsmas un likviditātes rezervju prognozes, kas sastāv no pieejamo aizņēmumu (21. b pielikums) un naudas un naudas ekvivalentu (18. pielikums) kopējā apjoma izvērtējuma.

Nākamajā tabulā tiek analizētas koncerna finanšu saistības, kas sagrupētas vecuma grupās atbilstoši to izpildes termiņiem. Summas veidojas no nediskontētām naudas plūsmām atbilstoši noslēgtiem līgumiem. Aizņēmumu naudas plūsmas noteiktas, ņemot vērā spēkā esošās procentu likmes pārskata perioda beigās.

Likviditātes analīze (līgumiskas nediskontētas naudas plūsmas)

	Mazāk par 1 gadu	No 1 līdz 2 gadiem	No 3 līdz 5 gadiem	Vairāk par 5 gadiem	KOPĀ
	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000
2016. gada 31. decembrī					
Aizņēmumi no bankām	88 142	109 663	279 637	135 335	612 777
Emitētie parāda vērtspapīri (obligācijas)	74 915	2 880	42 389	102 577	222 761
Atvasinātie finanšu instrumenti	3 737	2 894	4 594	779	12 004
Finanšu saistības* (24. pielikums)	88 555	–	–	–	88 555
	255 349	115 437	326 620	238 691	936 097
2015. gada 31. decembrī					
Aizņēmumi no bankām	88 727	81 556	307 390	175 820	653 493
Emitētie parāda vērtspapīri (obligācijas)	4 365	74 519	41 864	77 751	198 499
Atvasinātie finanšu instrumenti	17 320	4 950	5 727	1 683	29 680
Finanšu saistības* (24. pielikums)	80 948	–	–	–	80 948
	191 360	161 025	354 981	255 254	962 620

* Izmēģot saņemtos avansus, nodokļu saistības un pārējās ilgtermiņa un īstermiņa nefinanšu saistības

3.2. Kapitāla riska vadība

Koncerna mērķi kapitāla riska vadībā ir nodrošināt koncerna ilgtspējīgu darbību, investīciju programmai nepieciešamo finansējumu, kā arī izvairīties no aizņēmumu līgumos noteikto un ar kapitāla struktūru saistīto ierobežojošo nosacījumu pārkāpšanas.

Lai uzturētu noteiktu kapitāla struktūru vai to mainītu nepieciešamā veidā, koncerns izvērtē jaunu investīciju programmu finansēšanai nepieciešamo aizņēmumu apjomu un saņemšanas periodu vai nepieciešamību

iniciēt akcionāru ieguldījumu pamatkapitālā. Arī aktīvu pārvērtēšana tieši iespaido kapitāla struktūru. Lai jebkurā laika brīdī uzturētu kapitāla struktūru atbilstošu aizņēmumu līgumu ierobežojošajiem nosacījumiem, koncerns veic regulārus pašu kapitāla rādītāja aprēķinus un analīzi.

Pašu kapitāla rādītājs tiek aprēķināts, dalot pašu kapitāla summu ar kopējo aktīvu un spēkā esošo izsniegto finanšu garantiju nominālo kopsummu. Atbilstoši koncerna stratēģijai un aizņēmumu līgumiem pašu kapitāla rādītājs jātur vismaz 30 % līmenī.

Pašu kapitāla rādītāji ir šādi:

	31/12/2016	31/12/2015
	EUR'000	EUR'000
Pašu kapitāls, kopā	2 418 713	2 096 702
Aktīvi, kopā	3 901 231	3 517 372
Pašu kapitāla rādītājs	62 %	60 %

4. Būtiskas grāmatvedības aplēses un novērtējumi

Aplēses un novērtējumi tiek regulāri pārvērtēti un balstīti uz iepriekšējās pieredzes un citu faktoru, ieskaitot nākotnes notikumus, kas uzskatāmi par ticamiem attiecīgajos apstākļos, novērtējumu. Koncerns aplēš un izdara pieņēmumus attiecībā uz nākotni. Grāmatvedības aplēses var atšķirties no faktiskajiem rezultātiem. Aplēses un pieņēmumi, kuriem piemīt palielināts risks radīt būtiskus labojumus finanšu pārskatos uzrādīto aktīvu un saistību uzskaites vērtībā nākamā finanšu gada laikā, ir aprakstīti zemāk:

a) Aplēses attiecībā uz pamatlīdzekļiem

I) pamatlīdzekļu lietderīgās izmantošanas laiks

Koncerns veic aplēses attiecībā uz pamatlīdzekļu lietderīgo izmantošanas laiku un atlikušo vērtību. Šīs aplēses izriet no iepriekšējās pieredzes, kā arī no nozares prakses un tiek izvērtētas katra pārskata gada beigās. Iepriekšējā pieredze liecina, ka faktiskais pamatlīdzekļu lietderīgās izmantošanas laiks dažreiz ir bijis ilgāks nekā aplēsts. 2016. gada 31. decembrī koncerna pamatlīdzekļu atlikusī vērtība ir 3 356 miljoni EUR (31/12/2015: 3 076 milj. EUR), un uz pamatdarbību attiecināmais pārskata gada nolietojums 183,5 miljoni EUR (2015. gadā: 179,1 milj. EUR) (14. a pielikums). Ja nolietojuma likmes mainītos par 10 %, pamatlīdzekļu gada nolietojums izmainītos par 18,4 miljoniem EUR (2015. gadā: par 17,9 milj. EUR).

II) pamatlīdzekļu atgūstamā vērtība

Koncerns veic pamatlīdzekļu vērtības samazināšanās testu ikreiz, kad notikumi un apstākļi liecina par iespējamu to bilances vērtības neatgūstamību. Atbilstoši izvērtējumam, ja nepieciešams, aktīvu vērtība tiek norakstīta līdz to atgūstamajai vērtībai. Vērtības samazināšanās izvērtēšanā vadība izmanto dažādas aplēses naudas plūsmām, kas rodas no aktīvu izmantošanas, pārdošanas, uzturēšanas un pamatlīdzekļu remontiem, kā arī inflācijas un procentu likmju pieauguma. Aplēses izriet no vispārējās ekonomiskās vides, patēriņa un elektroenerģijas pārdošanas cenu prognozēm. Ja nākotnē reālā situācija mainītos, tiktu atzīts papildu vērtības samazinājums vai arī atzītais vērtības samazinājums varētu tikt daļēji vai pilnīgi apvērsts. Atgūstamās vērtības samazinājumu ietekmē tādi faktori kā

augstas remontu un rekonstrukcijas izmaksas, atsevišķu palīgiekārtu zema noslodze, relatīvi lielas uzturēšanas izmaksas, ierobežotas iespējas pārdot pamatlīdzekļus tirgū un citi būtiski faktori. Ja vērtības samazināšanās aplēses mērķiem izmantoto diskonta likmi samazinātu vai palielinātu par vienu procenta punktu, tad pārskata gada zaudējumi no tehnoloģisko iekārtu vērtības samazināšanās būtu par 23,2 miljoniem EUR lielāki vai mazāki (2015. gadā: par 29,0 milj. EUR). Vērtības samazinājuma izmaksas tiek atzītas attiecīgajā pārskata periodā un ir aprakstītas 14. d pielikumā.

III) pārvērtēšana

Atsevišķu koncerna pamatlīdzekļu pārvērtēšanu veic ārēji, sertificēti vērtētāji, izmantojot pamatlīdzekļu amortizēto aizstāšanas izmaksu metodi. Vērtējums tiek veikts pēc starptautiskajiem īpašuma vērtēšanas standartiem un saskaņā ar SGS Nr. 36 „Aktīvu vērtības samazināšanās”, pamatojoties uz pamatlīdzekļu esošo izmantošanu, kas tiek uzskatīta par iespējami labāko un efektīvāko. Pārvērtēšanas rezultātā tiek noteikta katra pamatlīdzekļa atlikusī aizstāšanas vērtība. Atlikušo aizstāšanas vērtību veido šā brīža pamatlīdzekļu tirgus vērtība, ņemot vērā tā pašreizējo izmantošanu, kam pieskaitīta ar tiem saistīto ēku, inženierbūvju un iekārtu uzlabojumu aizstāšanas vērtība un atņemts nolietojums un vērtības samazinājums. Pārvērtējot sadales elektrolīnijas, 2016. gadā koncerns pabeidza 2015. gadā ar sadales sistēmas tehnoloģisko iekārtu un ierīču pārvērtēšanu uzsāktu sadales sistēmas aktīvu pārvērtēšanas procesu. Pārvērtēto elektrolīniju vērtības tika noteiktas uz 2016. gada 1. aprīli (pārvērtēto sadales sistēmas tehnoloģisko iekārtu un ierīču kategoriju vērtības – uz 2015. gada 1. janvāri). 2016. gadā koncernā tika pārvērtēti arī pārvades sistēmas aktīvi un šo pārvērtēto aktīvu vērtības tika noteiktas uz 2016. gada 1. aprīli. Daugavas hidroelektrostaciju pamatdarbības aktīvi pēdējo reizi tika pārvērtēti pēc stāvokļa uz 2012. gada 1. janvāri, un nākamā pārvērtēšana ir paredzēta 2017. gadā. Detalizētāk pārvērtēšanas rezultāti ir atklāti 14 c. pielikumā.

b) Pircēju un pasūtītāju parādu atgūstamā vērtība

Aplēstā debitoru parādu atgūstamā vērtība tiek izvērtēta, pamatojoties uz debitoru parāda vecuma analīzi un uz koncerna uzņēmumu un mātessabiedrības vadības noteiktajām aplēsēm. Gadījumā, ja nav iespējams izvērtēt katru klientu atsevišķi to lielā skaita dēļ, debitori tiek klasificēti debitoru grupās ar līdzīgām kredītriska pazīmēm un katrai debitoru grupai vērtības samazinājums tiek izvērtēts atsevišķi, ņemot vērā vēsturisko zaudējumu pieredzi. Vēsturiskā pieredze par zaudējumu rašanos tiek koriģēta, pamatojoties uz šobrīd pieejamiem datiem, lai atspoguļotu esošo apstākļu, kas neietekmēja vēsturisko periodu, ietekmi un lai izslēgtu tos apstākļus, kuri pastāvēja vēsturiskajā periodā, bet nepastāv šobrīd. Apstākļi, kas parāda, ka ir iespējami vērtības samazināšanās zaudējumi, var rasties, iestājoties debitora maksātnespējai un nespējai veikt maksājumus noteiktajos termiņos (2.12. pielikums). Metodoloģija un aplēses, ko izmanto, lai novērtētu nākotnes naudas plūsmu, tiek regulāri pārskatītas, lai samazinātu starpību starp zaudējumu aplēsēm un faktiskajiem zaudējumu apjomiem (17. pielikums).

c) Finanšu instrumentu novērtēšana patiesajā vērtībā

Nākamajā tabulā atspoguļoti koncerna finanšu aktīvi un saistības, kas novērtētas to patiesajā vērtībā, izmantojot noteiktu vērtēšanas metodi. Ir noteikti trīs atšķirīgi izvērtēšanas līmeņi:

- identisku aktīvu vai saistību tirgus cenas (nekoriģētas) – 1. līmenis,
- cita veida cenu kotācijas kā aktīviem vai saistībām atspoguļotiem pirmajā līmenī, tiešā veidā (cenas vai netiešā (atvasinātā) – 2. līmenis,
- tādi cenu kotāciju pieņēmumi aktīviem vai saistībām, kas nav bāzēti uz novērojamiem tirgus datiem – 3. līmenis.

2016. gada 31. decembrī	Pielikums	1. līmenis	2. līmenis	3. līmenis	KOPĀ
		EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000

Aktīvi

Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā:

– ar elektroenerģijas tirdzniecību saistītie atvasinātie finanšu instrumenti	21c, III	–	3 980	–	3 980
Ar elektroenerģijas tirdzniecību saistītie atvasinātie finanšu instrumenti atbilstoši riska ierobežošanas uzskaitē	21c, III	–	2 154	–	2 154
KOPĀ aktīvi		–	6 134	–	6 134

Saistības

Finanšu saistības patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā:

– ar elektroenerģijas tirdzniecību saistītie atvasinātie finanšu instrumenti	21c, III	–	23	–	23
Procentu likmju mijmaiņas darījumi atbilstoši riska ierobežošanas uzskaitē	21c, II	–	11 563	–	11 563
KOPĀ saistības		–	11 586	–	11 586

2015. gada 31. decembrī	Pielikums	1. līmenis	2. līmenis	3. līmenis	KOPĀ
		EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000

Saistības

Finanšu saistības patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā:

– ar elektroenerģijas tirdzniecību saistītie atvasinātie finanšu instrumenti	21 c, III	–	2 558	–	2 558
– procentu likmju mijmaiņas darījumi	21 c, II	–	760	–	760
Procentu likmju mijmaiņas darījumi atbilstoši riska ierobežošanas uzskaitē	21 c, II	–	12 256	–	12 256
KOPĀ saistības		–	15 574	–	15 574

d) Pieslēgumu pakalpojumu maksas atzīšana

Pieslēgumu un citu pakalpojumu maksas tiek atzītas kā ieņēmumi visā paredzamajā komerciālo attiecību ar klientu perioda laikā, kas ir 20 gadi (skatīt 23. pielikumu). Ieņēmumi no pieslēgumu un citu pakalpojumu maksas tiek atzīti nākamajos periodos, jo nepārtrauktās darbības pakalpojums ir identificēts kā klientu līguma daļa. Tādējādi periods, kurā ieņēmumi tiek atzīti, ir noteikts pamatojoties uz Sabiedrības vadības aplēsi un ir 20 gadi. 2016. gadā koncerna saņemto pieslēgumu pakalpojumu maksu kopsumma ir 13,6 miljoni EUR (2015. gadā: 16,2 milj. EUR), no kuras uz pārskata gada ieņēmumiem konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā attiecināti 12,3 miljoni EUR (2015. gadā: 11,6 milj. EUR), skatīt 23. pielikumu.

Ja komerciālo attiecību ar klientu periods būtu par 25 % īsāks / garāks, pārskata gada ieņēmumi no pieslēgumu pakalpojumu maksām būtu par 3,1 miljonu EUR lielāki / mazāki (2015. gadā: par 2,9 milj. EUR lielāki / mazāki).

e) Uzkrājumu atzīšana un novērtēšana

2016. gada 31. decembrī koncerns ir izveidojis uzkrājumus apkārtējās vides aizsardzībai un pēcnodarbinātības pabalstiem 18,6 miljonu EUR apmērā (31/12/2015: 16,0 milj. EUR) (22. pielikums). Šo saistību izpildes apmērs un laiks ir nenoteikts. Lai noteiktu šo uzkrājumu pašreizējo vērtību, tiek izmantoti noteikti pieņēmumi un aplēses, tai skaitā paredzamās nākotnes izmaksas, inflācijas tempi un izmaksu laika grafiki. Faktiskās izmaksas var atšķirties no izveidotajiem uzkrājumiem sakarā ar izmaiņām likumdošanas normās, nākotnes tehnoloģiskajām iespējām novērst dabai radīto kaitējumu, kā arī trešo pušu segtajām izmaksām. Lai novērtētu uzkrājumus pēcnodarbinātības pabalstiem, tiek aplēsta darba attiecību izbeigšanas iespējamība dažādās darbinieku vecuma grupās, par pamatu izmantojot iepriekšējo pieredzi, kā arī dažādus pieņēmumus par mainīgajiem demogrāfiskajiem un finanšu faktoriem (ieskaitot paredzamo darba atlīdzības pieaugumu un noteiktas izmaiņas pabalstu apmēros). Varbūtība un citi faktori tiek noteikti uz iepriekšējās pieredzes pamata.

f) Risku ierobežošanas instrumentu efektivitātes novērtēšana

Koncerns ir noslēdzis ievērojamu daudzumu mijmaiņas un nākotnes darījumu, lai ierobežotu elektroenerģijas cenu izmaiņu un procentu likmju svārstību riskus, uz kuriem attiecas naudas plūsmas riska ierobežošanas uzskaitē, un ieņēmumi vai zaudējumi no spēkā esošo risku ierobežošanas instrumentu un pret risku nodrošināto posteņu patiesās vērtības izmaiņām ir iekļauti atbilstošajās rezervēs pašu kapitālā. Risku ierobežošanas efektivitātes novērtēšana pamatojas uz vadības aplēsēm, ņemot vērā nākotnes elektroenerģijas iepirkuma darījumus un parakstītos mainīgo procentu likmju aizdevumu līgumus. Kad risku ierobežošanas instrumenti kļūst neefektīvi, ieņēmumi vai zaudējumi no patiesās vērtības izmaiņām ir jāatzīst konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā (21. c pielikums).

g) Ieguldījumi līdz termiņa beigām turētos finanšu aktīvos

Koncerna vadība izmanto novērtējumus, lai noteiktu, vai pie sākotnējās atzīšanas finanšu aktīvus var atzīt kā ieguldījumus līdz termiņa beigām turētos finanšu aktīvos, it īpaši, ja (a) tam ir nolūks un iespējas turēt šos aktīvus līdz termiņa beigām un (b) šos aktīvus var kotēt aktīvu tirgū. Ja koncerns nespēj turēt šos ieguldījumus līdz termiņa beigām, izņemot īpašos apstākļus – piemēram, pārdodot nenozīmīga apjoma aktīvus vai atbrīvojoties no tiem tuvu pirms termiņa beigām – tad ir nepieciešams pār kvalificēt visu šo ieguldījumu kategoriju kā pārdošanai turētos ieguldījumus. Tādējādi šie ieguldījumi turpmāk būtu jānovērtē patiesajā vērtībā nevis amortizētajā vērtībā. Aplēstās patiesās vērtības ieguldījumiem līdz termiņa beigām turētos finanšu aktīvos pēc stāvokļa uz 2016. gada 31. decembri ir atklātas 21. a pielikumā.

Pierādījumi tam, ka tirgus ir aktīvs, eksistē, ja kotētās cenas ir viegli un regulāri pieejamas biržās, dīleru, brokeru vai cenu aģentūrās vai kādās citās regulējošās aģentūrās, un šīs cenas ir attiecināmas uz faktiskiem un regulāri notiekošiem tirgus darījumiem godīgas konkurences apstākļos.

h) Finanšu ieguldījumi

Koncerns ir novērtējis finanšu ieguldījumu AS „Pirmais Slēgtais Pensiju Fonds”, kas nodarbojas ar pensiju plāna pārvaldīšanu Latvijā, pamatkapitālā ar 48,15 % kapitāla līdzdalības daļu iegādes vērtībā, nevis izmantojot pašu kapitāla metodi. Koncerns ir tikai nominālais akcionārs, jo visus riskus vai labumus, kas rodas no pensiju plāna pārvaldīšanas, uzņemas vai iegūst koncerna darbinieki – pensiju fonda dalībnieki, un koncernam nav spēkā esošu tiesību, kas dod iespēju ar ieguldījumu noteikt kontroli pār šo sabiedrību. Tādējādi šis ieguldījums tiek uzskatīts kā parasts finanšu ieguldījums AS „Pirmais Slēgtais Pensiju Fonds”, nevis kā ieguldījums asociētā sabiedrībā.

i) Aģenta uzskaites principa piemērošana

Koncerns izmanto svarīgus novērtējumus, piemērojot aģenta uzskaites principu, lai atzītu obligātā iepirkuma komponentes neto ieņēmumus (starpību starp ienākumiem no elektroenerģijas pārdošanas *Nord Pool* elektroenerģijas biržā par tirgus cenu, saņemtajām obligātā iepirkuma komponentēm, saņemto valsts budžeta dotāciju, kas paredzēta obligātā iepirkuma komponentu izmaksu pieauguma kompensēšanai, un starp maksājumiem elektroenerģijas ražotājiem par obligātā iepirkuma ietvaros iepirkto elektroenerģiju un garantētās jaudas maksājumiem par elektrostacijās uzstādīto elektrisko jaudu). Sākot ar 2014. gada 1. aprīli, neto obligātā iepirkuma komponentes ieņēmumi netiek atzīti konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā, bet kā aktīvi vai saistības konsolidētajā pārskatā par finansiālo stāvokli, piemērojot aģenta uzskaites principu, jo meitassabiedrība – AS „Enerģijas publiskais tirgotājs”, pildot obligātā iepirkuma administrēšanas funkcijas, darbojas kā aģents, un tā atbilstoši SGS. Nr.18 nav pakļauta būtiskam debitoru riskam un tiešā veidā nesaņem atlīdzību no obligātā iepirkuma komponentu maksājumiem. Obligātā iepirkuma komponentes ieņēmumi pēc savas būtības ir uzskatāmi par daļu no pakalpojuma, ko obligātā iepirkuma procesa administrētajam kompensē elektroenerģijas tirgotāji un sadales sistēmas operatori.

5. Darbības segmentu informācija

Darbības segmenti

Segmentu ziņojuma vajadzībām darbības segmentu sadalījums izriet no koncerna iekšējās pārvaldes struktūras, tas ir pamats ziņojumu sistēmai, darbības novērtēšanai un resursu sadalei, ievērojot galvenā darbības lēmumu pieņēmēja viedokli.

Koncerns iedala tā darbības trijos galvenajos segmentos – ražošana un tirdzniecība, sadale un pārvades aktīvu noma. Papildus tiek izdalītas korporatīvās funkcijas, kas nodrošina un sniedz atbalsta pakalpojumus.

Ražošanas un tirdzniecības segments ietver elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošanu, ko nodrošina koncerna sabiedrības AS „Latvenergo” un SIA „Liepājas enerģija”, elektroenerģijas tirdzniecību, ieskaitot vairumtirdzniecību, ko veic AS „Latvenergo”, *Elektrum Eesti*, *OÜ* un *Elektrum Lietuva*, UAB Baltijas reģionā, kā arī elektroenerģijas obligātā iepirkuma administrēšanu, ko nodrošina AS „Enerģijas publiskais tirgotājs”.

Sadales segmenta darbību raksturo elektroenerģijas sadales pakalpojumu nodrošināšana Latvijā, ko realizē meitassabiedrība AS „Sadales tīkls”, lielākais sadales sistēmas operators Latvijā, un AS „Latvenergo” kā ar sadales sistēmas aktīviem saistīto nekustamo īpašumu īpašnieks.

Pārvades aktīvu nomas segmenta darbību raksturo elektroenerģijas pārvades sistēmas aktīvu (330 kV un 110 kV elektropārvades līniju, apakšstaciju un sadales punktu) un ar tiem saistīto nekustamo īpašumu noma pārvades sistēmas operatoram – AS „Augstsprieguma tīkls”, ko veic AS „Latvijas elektriskie tīkli”, kas ir elektroenerģijas pārvades sistēmas aktīvu īpašnieks un, kas nodrošina finansēšanu ieguldījumiem šajos aktīvos, un AS „Latvenergo” kā ar elektroenerģijas pārvades sistēmas aktīviem saistīto nekustamo īpašumu īpašnieks.

Turpmāk tabulās atklāti koncerna segmentu darbības ieņēmumi, peļņas informācija un segmentu aktīvi un saistības. Starpsegmentu ieņēmumi tiek izslēgti konsolidācijas ietvaros.

	Ražošana un tirdzniecība	Sadale	Pārvades aktīvu noma	Korporatīvās funkcijas	Segmenti KOPĀ	Korekcijas un izslēgšana	Koncerns
	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000
2016. gads							
Ieņēmumi							
Ārējie klienti	570 828	306 700	45 879	8 212	931 619	–	931 619
Starpsegmentu	13 310	1 712	2 538	46 330	63 890	(63 890)	–
KOPĀ ieņēmumi	584 138	308 412	48 417	54 542	995 509	(63 890)	931 619
Rezultāts							
Amortizācija, nolietojums un nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu vērtības samazinājums	(86 308)	(98 317)	(36 416)	(11 585)	(232 626)	–	(232 626)
Segmentu peļņa	138 185	7 154	10 642	4 792	160 773	(11 828)	148 945
Segmentu aktīvi pārskata gada beigās	1 557 032	1 629 107	448 707	88 431	3 723 277	177 954	3 901 231
Segmentu saistības pārskata gada beigās	63 404	190 371	46 218	7 380	307 373	1 175 145	1 482 518
Kapitālieguldījumi	59 964	106 436	25 513	12 664	204 577	(3 900)	200 677
2015. gads							
Ieņēmumi							
Ārējie klienti	593 937	282 752	44 151	8 288	929 128	–	929 128
Starpsegmentu	16 173	1 599	2 459	46 198	66 429	(66 429)	–
KOPĀ ieņēmumi	610 110	284 351	46 610	54 486	995 557	(66 429)	929 128
Rezultāts							
Amortizācija, nolietojums un nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu vērtības samazinājums	(76 709)	(85 865)	(24 206)	(12 047)	(198 827)	–	(198 827)
Segmentu peļņa / (zaudējumi)	87 221	(4 177)	20 750	4 394	108 188	(15 653)	92 535
Segmentu aktīvi pārskata gada beigās	1 555 399	1 336 611	432 030	89 350	3 413 390	103 982	3 517 372
Segmentu saistības pārskata gada beigās	63 880	179 257	45 818	6 685	295 640	1 125 030	1 420 670
Kapitālieguldījumi	57 305	101 997	17 453	14 423	191 178	(717)	190 461

Korekcijas un izslēgšana

Finance income and expenses, fair value gains and losses on financial assets are not allocated to individual Finanšu ieņēmumi un izmaksas, ieņēmumi vai zaudējumi no finanšu aktīvu pārvērtēšanas patiesajā vērtībā nav iedalīti atsevišķos segmentos, jo attiecīgie instrumenti tiek pārvaldīti koncerna līmenī. Nodokļi un noteikti finanšu aktīvi un saistības nav iedalītas šajos segmentos, jo arī tiek pārvaldītas koncerna līmenī.

Kapitālieguldījumus veido iegādātie pamatlīdzekļi, nemateriālie ieguldījumi un ieguldījuma īpašumi, iekļaujot aktīvus no meitassabiedrību iegādes.

Peļņas saskaņošana

	Pielikums	2016	2015
		EUR'000	EUR'000
Segmentu peļņa		160 773	108 188
Finanšu ieņēmumi	11 a	2 328	2 926
Finanšu izmaksas	11 b	(14 156)	(18 579)
Peļņa pirms nodokļa		148 945	92 535

Aktīvu saskaņošana

	Pielikums	31/12/2016	31/12/2015
		EUR'000	EUR'000
Segmentu aktīvi		3 723 277	3 413 390
Pieslēgumu lietošanas tiesības		(32 791)	(30 852)
Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi	15	41	41
Līdz termiņa beigām turēti finanšu aktīvi	21 a	20 554	28 468
Atvasinātie finanšu instrumenti	21 c	6 134	–
Citi aktīvi un pārdošanai turētie aktīvi		36	1 782
Nauda un naudas ekvivalenti	18	183 980	104 543
Koncerna aktīvi		3 901 231	3 517 372

Saistību saskaņošana

	Pielikums	31/12/2016	31/12/2015
		EUR'000	EUR'000
Segmentu saistības		307 373	295 640
Atliktā nodokļa saistības	12	315 759	273 987
Uzņēmumu ienākuma nodokļa īstermiņa saistības		17 718	4 007
Aizņēmumi	21 b	791 566	797 483
Atvasinātie finanšu instrumenti	21 c	11 586	15 574
Parādi piegādātājiem un pārējiem kreditoriem		38 516	33 979
Koncerna saistības		1 482 518	1 420 670

Segmentu ģeogrāfiskā informācija

	2016	2015
	EUR'000	EUR'000
Ieņēmumi no ārējiem klientiem		
Baltija	897 449	914 927
Skandināvijas valstis	34 170	14 201
KOPĀ ieņēmumi	931 619	929 128

Ilgtermiņa aktīvi, kurus veido nemateriālie ieguldījumi, pamatlīdzekļi un ieguldījuma īpašumi, ir izvietoti koncerna mītnes valstī – Latvijā, kā arī Igaunijā un Lietuvā.

Ieņēmumi no lielākā klienta 2016. gadā bija 79 467 tūkstoši EUR (2015: 83 137 tūkst. EUR), un tie ir attiecināmi uz ražošanas un tirdzniecības segmenta ieņēmumiem.

6. Ieņēmumi

	2016	2015
	EUR'000	EUR'000
Elektroenerģija un elektroenerģijas pakalpojumi	483 960	495 010
Sadales sistēmas pakalpojumi	290 084	267 189
Siltumenerģijas pārdošana	82 709	92 525
Pārvades sistēmas aktīvu noma	45 371	43 630
Pārējie ieņēmumi	29 495	30 774
KOPĀ ieņēmumi	931 619	929 128

7. Pārējie ieņēmumi

	2016	2015
	EUR'000	EUR'000
Neto peļņa no pārdošanai turēto aktīvu un pamatlīdzekļu pārdošanas	635	291
Neto peļņa no apgrozāmo līdzekļu pārdošanas un citi ieņēmumi	6 021	4 589
KOPĀ pārējie ieņēmumi	6 656	4 880

8. Izlietotās izejvielas un materiāli

	2016	2015
	EUR'000	EUR'000
Elektroenerģija:		
Iepirkta elektroenerģija	148 448	196 602
(Ieņēmumi) / zaudējumi no elektroenerģijas cenu nākotnes darījumu patiesās vērtības izmaiņām (21. c. III pielikums)	(6 515)	446
Elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojuma izmaksas	72 584	73 849
	214 517	270 897
Energoresursu izmaksas	137 720	164 397
Izejvielas, remontu un uzturēšanas izmaksas	33 571	35 150
KOPĀ izlietotās izejvielas un materiāli	385 808	470 444

Izmaksu samazinājumu noteica vidēji zemākas dabasgāzes un elektroenerģijas iepirkuma tirgus cenas Baltijā (skat. Vadības ziņojumu).

9. Personāla izmaksas

	2016	2015
	EUR'000	EUR'000
Atlīdzība par darbu	71 848	70 437
Darba attiecību izbeigšanas izmaksas	1 522	2 031
Iemaksas pensiju plānā	2 301	2 599
Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas un citi Darba koplīgumā noteiktie pabalsti	17 887	17 374
Dzīvības apdrošināšanas izmaksas	2 670	2 286
Kapitalizētās personāla izmaksas	(209)	(118)
KOPĀ personāla izmaksas, ieskaitot vadības atalgojumu	96 019	94 609

Tajā skaitā vadības atalgojums:

Atlīdzība par darbu	1 531	1 509
Darba attiecību izbeigšanas izmaksas	22	171
Iemaksas pensiju plānā	36	45
Dzīvības apdrošināšanas izmaksas	22	34
Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas un citi Darba koplīgumā noteiktie pabalsti	367	235
KOPĀ vadības atalgojums*	1 978	1 994

	2016	2015
Darbinieku skaits pārskata gada beigās	4 131	4 177
Vidējais darbinieku skaits pārskata gadā	4 176	4 162

* koncerna vadības atlīdzībā iekļauta koncerna sabiedrību valdes locekļu, mātessabiedrības padomes locekļu un uzraudzības institūcijas - Revīzijas komitejas locekļu atlīdzība

10. Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas

	2016	2015
	EUR'000	EUR'000
Pārdošanas un klientu apkalpošanas izmaksas	7 524	7 873
Informācijas tehnoloģiju sistēmu uzturēšana	4 974	4 428
Transporta izmaksas	6 125	6 120
Dabas aizsardzības un darba drošības izmaksas	4 507	4 431
Īre, telpu un teritorijas uzturēšana	6 226	5 760
Telekomunikāciju un sakaru pakalpojumi	1 974	2 009
Elektroenerģijas tranzīta un jaudas uzturēšana	294	272
Nekustamā īpašuma nodoklis	1 091	1 064
Nodeva par sabiedrisko pakalpojumu regulēšanu	1 486	1 172
Subsidētās elektroenerģijas nodoklis (SEN)*	14 847	15 284
Revīzijas izmaksas	89	88
Citas izmaksas	13 912	13 439
KOPĀ pārējās saimnieciskās darbības izmaksas	63 049	61 940

* subsidētās elektroenerģijas nodoklis atbilstoši „Subsidētās elektroenerģijas nodokļa likumam” ir ieviests no 2014. gada 1. janvāra uz turpmākajiem četriem gadiem, un ar to tiek aplūkts valsts sniegtais atbalsts subsidētās elektroenerģijas ražotājiem (2.17. pielikums)

11. Finanšu ieņēmumi un izmaksas

a) Finanšu ieņēmumi

	2016	2015
	EUR'000	EUR'000
Procentu ieņēmumi no kontu atlikumiem un termiņdepozītiem	45	33
Līdz termiņa beigām turēto finanšu aktīvu kupona procentu ieņēmumi	1 414	1 545
Ieņēmumi no procentu likmju mijmaiņas darījumu patiesās vērtības izmaiņām (21. c, II pielikums)	760	1 348
Neto ieņēmumi no emitēto parāda vērtspapīru (obligāciju) vērtības izmaiņām	83	-
Neto ieņēmumi no ārvalstu valūtas kursu svārstībām	26	-
KOPĀ finanšu ieņēmumi	2 328	2 926

b) Finanšu izmaksas

	2016	2015
	EUR'000	EUR'000
Aizņēmumu procentu izmaksas	5 185	8 013
Emitēto parāda vērtspapīru (obligāciju) kupona procentu izmaksas	4 701	3 748
Procentu izmaksas no procentu likmju mijmaiņas darījumiem	4 922	6 932
Neto zaudējumi no līdz termiņa beigām turēto finanšu aktīvu atsavināšanas	58	60
Neto zaudējumi no emitēto parāda vērtspapīru (obligāciju) vērtības izmaiņām	-	9
Kapitalizētās aizņēmumu procentu izmaksas (14. a pielikums)	(780)	(268)
Neto zaudējumi no ārvalstu valūtas kursu svārstībām	-	27
Citas finanšu izmaksas	70	58
KOPĀ finanšu izmaksas	14 156	18 579

12. Uzņēmumu ienākuma nodoklis

	2016	2015
	EUR'000	EUR'000
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	23 498	5 011
Atliktais nodoklis	(5 146)	2 485
KOPĀ uzņēmumu ienākuma nodoklis	18 352	7 496

Nodoklis, kas piemērots koncerna peļņai pirms nodokļiem, atšķiras no teorētiskās nodokļu summas, kas rastas, ja tiktu izmantota koncerna peļņai piemērojamā nodokļa likme:

	2016	2015
	EUR'000	EUR'000
Peļņa pirms nodokļa	148 945	92 535
Uzņēmumu ienākuma nodoklis, piemērojot noteikto 15 % likmi	22 342	13 880
Ar nodokli apliekamās izmaksas	266	253
Uzkrājumi debitoru parādiem	417	640
Segti no pārskata gada peļņas iepriekšējo gadu zaudējumi, kas samazina ar nodokli apliekamo bāzi	(1 059)	1 276
Atliktais uzņēmumu ienākuma nodoklis no pēcnodarbinātības pabalstu novērtējuma meitassabiedrībās	(285)	(174)
Atliktais uzņēmumu ienākuma nodoklis no norakstītās pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerves	(857)	–
Nekustamā īpašuma nodoklis	–	(160)
Nodokļu atlaides par ziedojumiem	(27)	(141)
Citas izmaksas	(53)	(76)
Nodokļa atvieglojumi jaunām tehnoloģiskajām iekārtām*	(2 392)	(8 002)
KOPĀ uzņēmumu ienākuma nodoklis	18 352	7 496

* pamatlīdzekļu nolietojuma summas palielinājums, piemērojot Latvijas Republikas likumā „Par uzņēmuma ienākuma nodokli” 13. pantā noteiktos koeficientus pamatlīdzekļu iegādei un nolietojumam nodokļu vajadzībām aprēķinā

Koncerns veic atliktā nodokļa aktīvu un atliktā nodokļa saistību ieskaitu tikai tad, ja tas ir juridiski tiesīgs veikt pārskata perioda nodokļa aktīvu ieskaitu pret pārskata perioda nodokļa saistībām un atliktais nodoklis attiecas uz vienu un to pašu nodokļu administrāciju.

Atliktā nodokļa kustība

	2016	2015
	EUR'000	EUR'000
Pārskata gada sākumā	273 987	268 026
(Ieņēmumi) / izmaksas konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā	(5 146)	2 485
Attiecināts pret pēcnodarbinātības pabalstu novērtēšanu (22. a pielikums)	(638)	–
Attiecināts pret ilgtermiņa ieguldījumu pārvērtēšanas rezervi pašu kapitālā (20. a pielikums)	47 556	3 476
Atliktā nodokļa saistības pārskata gada beigās	315 759	273 987

Atliktais nodoklis aprēķināts no šādām pagaidu atšķirībām starp aktīvu un saistību bilances vērtībām un to vērtībām uzņēmumu ienākuma nodokļa aprēķina mērķiem:

	2016	2015
	EUR'000	EUR'000
ATLIKTĀ NODOKĻA SAISTĪBAS		
Pamatlīdzekļu nolietojums		
Pārskata gada sākumā	279 126	278 453
Ieņēmumi konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā	(2 773)	(2 803)
Attiecināts pret pēcnodarbinātības pabalstu novērtēšanu (22. a pielikums)	(638)	–
Attiecināts pret ilgtermiņa ieguldījumu pārvērtēšanas rezervi pašu kapitālā (20. a pielikums)	47 556	3 476
Pārskata gada beigās	323 271	279 126
ATLIKTĀ NODOKĻA AKTĪVI		
Uzkrājumi / uzkrātās saistības		
Pārskata gada sākumā	(5 139)	(10 427)
(Ieņēmumi) / izmaksas konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā	(2 373)	5 288
Pārskata gada beigās	(7 512)	(5 139)

13. Nemateriālie ieguldījumi

a) Nemateriālie ieguldījumi

	Lieto- šanas tiesības, licences	Dator- program- mas	Izveido- šanas izmaksas	KOPĀ
	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000
2014. gada 31. decembrī				
Sākotnējā vērtība	2 490	38 992	328	41 810
Uzkrātā amortizācija	(1 648)	(27 151)	–	(28 799)
Atlikusī vērtība	842	11 841	328	13 011
2015. gads				
legādāts	17	720	4 350	5 087
Pārgrupēts	–	4 335	(4 335)	–
Norakstīts	(211)	–	–	(211)
Aprēķinātā amortizācija	–	(3 482)	–	(3 482)
Atlikusī vērtība 2015. gada 31. decembrī	648	13 414	343	14 405
2015. gada 31. decembrī				
Sākotnējā vērtība	2 507	44 038	343	46 888
Uzkrātā amortizācija	(1 859)	(30 624)	–	(32 483)
Atlikusī vērtība	648	13 414	343	14 405
2016. gads				
legādāts	–	966	2 737	3 703
Pārgrupēts	–	1 568	(1 568)	–
Norakstīts	(211)	–	–	(211)
Aprēķinātā amortizācija	–	(3 363)	–	(3 363)
Atlikusī vērtība 2016. gada 31. decembrī	437	12 585	1 512	14 534
2016. gada 31. decembrī				
Sākotnējā vērtība	2 507	45 631	1 512	49 650
Uzkrātā amortizācija	(2 070)	(33 046)	–	(35 116)
Atlikusī vērtība	437	12 585	1 512	14 534

b) CO₂ emisijas kvotas:

	2016	2015
	Kvotu skaits	Kvotu skaits
Pārskata gada sākumā	1 516 203	2 021 259
Bez atlīdzības saņemtās kvotas	364 488	427 669
legādātās kvotas	117 400	18 000
Izmantotās kvotas	(1 129 538)	(932 725)
Pārdotās kvotas	(73 400)	(18 000)
Pārskata gada beigās	795 153	1 516 203

Kvotas saņemtas bez atlīdzības atbilstoši likumam „Par piesārņojumu” un pamatojoties uz Latvijas Republikas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas rīkojumiem un atzītas nulles vērtībā kā ārpusbilances aktīvi.

2016. gada 31. decembrī emisijas kvotu skaits, ko koncerns 2016. gadā ir saņēmis no valdības bez maksas, ir 364 488 (31/12/2015: 427 669). Tādēļ to uzskaites vērtība 2016. gada 31. decembrī noteikta nulles vērtībā (31/12/2015: nulle).

CO₂ emisijas kvotu patiesā vērtība 2016. gada 31. decembrī bija 5 208 tūkstoši EUR (31/12/2015: 12 509 tūkst. EUR). CO₂ emisijas kvotu patiesās vērtības noteikšanai ir izmantotas fiksētās tirgus darījumu dienas cenas NASDAQ OMX izejvielu un preču biržas pēdējā 2016. gada tirdzniecības dienā (2016. gada 30. decembrī) – 6,55 EUR/t (30/12/2015: 8,25 EUR/t).

Piešķirtās Eiropas kvotas (EUA) ir izmantojamas līdz 2020. gada beigām.

73,4 tūkstoši no 2016. gada laikā iegādātām kvotām tika pārdotas (31/12/2015: visas iegādātās kvotas pārdotas).

14. Pamatlīdzekļi

a) Pamatlīdzekļi

	Zeme, ēkas un inženier- būves	Tehno- loģiskās iekārtas un ierīces	Pārējie pamat līdzekļi	Nepa- beigtā celtniecība un avansa maksājumi	KOPĀ pamat līdzekļi
	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000
2014. gada 31. decembrī					
Sākotnējā vērtība	4 458 341	2 091 623	158 262	60 709	6 768 935
Uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājums	(2 445 607)	(1 134 781)	(116 184)	(6 047)	(3 702 619)
Atlikusī vērtība	2 012 734	956 842	42 078	54 662	3 066 316
2015. gads					
Pārvērtēšanas rezultātā radies vērtības pieaugums (20. a pielikums)	–	23 782	179	–	23 961
Pārvērtēšanas rezultātā radies aktīvu vērtības samazinājums	–	(30 657)	(137)	–	(30 794)
legādāts	53	1 483	15 652	168 076	185 264
ieguldīts pamatkapitālā (19. pielikums)*	85	–	–	–	85
Pārgrupēts	84 132	43 897	6 874	(134 903)	–
Pārklasificēts uz ieguldījuma īpašumiem	(12)	–	–	–	(12)
Norakstīts	(2 202)	(1 645)	(141)	(25)	(4 013)
Aktīvu vērtības samazinājums	–	14 564	–	(58)	14 506
Nolietojums	(80 562)	(85 624)	(12 871)	–	(179 057)
Atlikusī vērtība 2015. gada 31. decembrī	2 014 228	922 642	51 634	87 752	3 076 256
2015. gada 31. decembrī					
Sākotnējā vērtība	4 469 448	2 072 520	173 118	93 858	6 808 944
Uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājums	(2 455 220)	(1 149 878)	(121 484)	(6 106)	(3 732 688)
Atlikusī vērtība	2 014 228	922 642	51 634	87 752	3 076 256

	Zeme, ēkas un inženier- būves	Tehno- loģiskās iekārtas un ierīces	Pārējie pamat līdzekļi	Nepa- beigtā celtniecība un avansa maksājumi	KOPĀ pamat līdzekļi
	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000
2016. gads					
Pārvērtēšanas rezultātā radies vērtības pieaugums (20. a pielikums)	303 933	12 954	154	–	317 041
Pārvērtēšanas rezultātā radies aktīvu vērtības samazinājums	(25 816)	(9 909)	(49)	–	(35 774)
legādāts	135	1 644	18 507	176 552	196 838
ieguldīts pamatkapitālā (19. pielikums)*	177	7	–	–	184
Pārgrupēts	72 164	38 036	6 277	(116 477)	–
Pārklasificēts uz ieguldījuma īpašumiem	(214)	–	–	–	(214)
Norakstīts	(2 819)	(1 987)	(199)	(40)	(5 045)
Aktīvu vērtības samazinājums	–	(10 140)	–	116	(10 024)
Nolietojums	(89 432)	(79 609)	(14 424)	–	(183 465)
Atlikusī vērtība 2016. gada 31. decembrī	2 272 356	873 638	61 900	147 903	3 355 797
2016. gada 31. decembrī					
Sākotnējā vērtība	4 615 210	2 059 129	186 442	153 893	7 014 674
Uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājums	(2 342 854)	(1 185 491)	(124 542)	(5 990)	(3 658 877)
Atlikusī vērtība	2 272 356	873 638	61 900	147 903	3 355 797

* 2016. gada decembrī, pamatojoties uz 2016. gada 22. novembra Latvijas Republikas Ministru kabineta rīkojumu Nr. 693 „Par valsts nekustamo īpašumu ieguldīšanu akciju sabiedrības „Latvenergo” pamatkapitālā”, tika veikts mantisks ieguldījums AS „Latvenergo” akciju kapitālā ar nekustamo īpašumu 184 tūkstošu EUR apmērā (2015. gada decembrī: nekustamais īpašums 85 tūkstošu EUR apmērā)

Aktīvu vērtības samazinājums ir iekļauts konsolidētā peļņas vai zaudējumu aprēķina pozīcijā „Nolietojums, amortizācija un nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu vērtības samazinājums”.

2016. gada 31. decembrī pilnībā nolietoto, bet joprojām izmantoto pamatlīdzekļu sākotnējā vērtība ir 266 463 tūkstoši EUR (31/12/2015: 801 427 tūkstoši EUR).

2016. gadā koncernā ir kapitalizētas aizņēmumu procentu izmaksas 780 tūkstošu EUR apmērā (2015. gadā: 268 tūkstoši EUR) (skat. 11. b pielikumu). Aizņēmumu procentu izmaksu kapitalizācijas likme bija 1,29 % (2015. gadā: 1,50 %).

Informācija par koncernā iekļātiem pamatlīdzekļiem atklāta 21. b, I pielikumā.

b) Ieguldījuma īpašumi

Zeme vai ēkas vai ēku daļas, kuras ir koncerna īpašumā un drīzāk tiek izmantotas, lai iegūtu ieņēmumus no to iznomāšanas vai vērtības pieauguma, nekā lai izmantotu tās piegādājamo preču vai pakalpojumu ražošanai vai administratīviem mērķiem, vai arī pārdošanai komercdarbībā pieņemtajā kārtībā, atbilstoši koncerna vadības pieņemtajiem lēmumiem sākotnēji tiek atzīti kā ieguldījuma īpašumi un pēc tam uzskaitīti iegādes vērtībā, no kuras atskaitīts uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājuma zaudējumi (2.7. pielikums).

	Zeme		Ēkas		Ieguldījuma īpašumi KOPĀ	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015
	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000
Atlikusī vērtība gada sākumā	425	430	271	913	696	1 343
Pārklasificēts no pamatlīdzekļiem	30	7	184	5	214	12
Pārdots	(101)	(12)	(403)	(373)	(504)	(385)
Norakstīts	–	–	(1)	(5)	(1)	(5)
Aktīvu vērtības samazinājums	–	–	187	(235)	187	(235)
Aprēķinātā amortizācija	–	–	(29)	(34)	(29)	(34)
Atlikusī vērtība gada beigās	354	425	209	271	563	696

c) Pamatlīdzekļu pārvērtēšana

2015. gadā koncerns uzsāka sadales sistēmas pamatlīdzekļu pārvērtēšanas procesu, pārvērtējot atsevišķas tehnoloģisko iekārtu un ierīču kategorijas, un 2016. gadā pabeidza pārvērtēšanas procesu, pārvērtējot sadales sistēmas ēku un inženierbūvju kategorijas (ieskaitot elektrolīnijas) un visas pārvades sistēmas pamatlīdzekļu grupas, ņemot vērā, ka atsevišķām pamatlīdzekļu kategorijām bija būtiski mainījusies vērtība. Pārvērtēšanu veica neatkarīgs, licencēts eksperts, izmantojot amortizēto aizstāšanas izmaksu metodi, kas paredz, ka aktīvu vērtība ir starpība starp analoga objekta aizstāšanas vai atjaunošanas izmaksām vērtēšanas brīdī un uzkrāto kopējo funkcionālo, ekonomisko vērtības zudumu. Vērtības zudums sevi ietver fizisku novecošanos, funkcionālo (tehnoloģisko) novecošanos un ekonomisko (ārējo) faktoru ietekmē radušos novecošanos. Lai noteiktu vērtējamo pamatlīdzekļu sākotnējās izmaksu aizstāšanas vērtības, izmantotas šobrīd esošās konkrēto pamatlīdzekļu izveidošanas vai iegādes izmaksas. Lai noteiktu sākotnējās aizstāšanas vērtības izmaiņas pārvades sistēmas aktīviem, tika ņemtas vērā darbaspēka un materiālu izmaksu izmaiņas kopš aktīvu iepriekšējās pārvērtēšanas 2011. gadā, attiecīgi nosakot arī katras pamatlīdzekļu grupas darbaspēka izmaksu īpatsvaru. Sadales elektrolīniju aizstāšanas izmaksas balstās uz AS „Sadales tīkls” apkopotajām izbūves izmaksām 2015. gadā pa elektrolīniju veidiem un pa reģioniem. Fiziskais nolietojums tika noteikts proporcionāli pamatlīdzekļa vecumam. Pamatlīdzekļiem, kurus tuvākajā laikā plānots rekonstruēt, vērtējumā papildus tika aprēķināts funkcionālais nolietojums. Pamatlīdzekļu atlikušais lietderīgās lietošanas laiks pēc pārvērtēšanas tika novērtēts atbilstoši novērtētajam kopējam nolietojumam. Pārvērtēto pārvades un sadales sistēmu pamatlīdzekļu grupu vērtības tika noteiktas uz 2016. gada 1. aprīli. AS „Latvenergo” pēc stāvokļa uz 2012. gada 1. janvāri pārvērtēja Daugavas hidroelektrostaciju aktīvus, un nākamā pārvērtēšana ir paredzēta 2017. gadā.

Pārvērtēšanas rezultātā 2016. gadā pārvērtēto sadales sistēmas pamatlīdzekļu uzskaites vērtība palielinājās par 262 541 tūkstošiem EUR, savukārt pārvērtēto pārvades sistēmas pamatlīdzekļu uzskaites vērtība palielinājās par 18 726 tūkst. EUR. Pamatlīdzekļu vērtības palielinājums 317 041 tūkstošu EUR apmērā, atskaitot atlikto uzņēmumu ienākuma nodokli, atzīts ilgtermiņa aktīvu pārvērtēšanas rezervē pašu kapitāla sastāvā (2015. gadā: 23 961 tūkst. EUR) (skatīt 20. a pielikumu), savukārt pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezultātā radies vērtības samazinājums 35 774 tūkstošu EUR apmērā iekļauts peļņas vai zaudējumu aprēķina pozīcijā „Nolietojums, amortizācija un nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu vērtības samazinājums” (2015. gadā: 30 794 tūkst. EUR) (skatīt 14. a pielikumu). 2015. gadā tika apvērsti 2014. gadā izveidotie uzkrājumi 14 564 EUR tūkstošu apmērā aktīvu vērtības samazinājumam pamatlīdzekļu kategorijas „Tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas” apakškategorijai „Transformatori maiņsprieguma pazemināšanai”.

Pārvērtēto pamatlīdzekļu kategoriju grupu (skatīt 2.8. pielikumu) uzskaites vērtības salīdzinājumā, ja tos uzskaitītu iegādes vērtībā, ir šādas:

	Pārvērtēto pamatlīdzekļu grupas*			
	Pārvērtētās ēkas un inženierbūves	Pārvērtētās tehnoloģiskās iekārtas un ierīces	Pārvērtētās pārējās iekārtas	KOPĀ pārvērtētie pamatlīdzekļi
	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000
PĀRVĒRTĒTĀ VĒRTĪBĀ				
2015. gada 31. decembrī				
Sākotnējā vērtība	4 011 849	1 447 771	29 821	5 489 441
Uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājums	(2 330 972)	(827 097)	(18 633)	(3 176 702)
Atlikusī vērtība	1 680 877	620 674	11 188	2 312 739
2016. gada 31. decembrī				
Sākotnējā vērtība	4 150 707	1 433 417	30 406	5 614 530
Uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājums	(2 205 076)	(815 208)	(18 084)	(3 038 368)
Atlikusī vērtība	1 945 631	618 209	12 322	2 576 162
IEGĀDES VĒRTĪBĀ				
2015. gada 31. decembrī				
Sākotnējā vērtība	1 088 555	725 157	25 286	1 838 998
Uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājums	(323 428)	(350 822)	(17 626)	(691 876)
Atlikusī vērtība	765 127	374 335	7 660	1 147 122
2016. gada 31. decembrī				
Sākotnējā vērtība	1 151 577	755 462	26 403	1 933 442
Uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājums	(324 536)	(347 718)	(16 092)	(688 346)
Atlikusī vērtība	827 041	407 744	10 311	1 245 096

* pārvērtēto pamatlīdzekļu grupas skatīt 2.8. pielikumā

d) Vērtības samazinājums

2016. gadā koncernā ir veikts pamatlīdzekļu vērtības samazinājuma izvērtējums, tādejādi ir atzīts papildus vērtības samazinājums 10 140 tūkstošu EUR apmērā Rīgas TEC kombinētai siltuma un elektrības ražotnei (2015. gadā vērtības samazinājums netika atzīts). 2015. gadā tika reversēts daļējs vērtības samazinājums 14 564 tūkstošu EUR apmērā pamatlīdzekļu kategorijas „Iekārtas un mašīnas” apakškategorijai „Transformatori maiņsprieguma pazemināšanai” (uzskaita pie pārvērtētām sadales sistēmas tehnoloģiskajām iekārtām un mašīnām). Papildu uzkrājumu izveidošana vērtības samazinājumam ir saistīta ar plānoto konkurences saasināšanos Rīgas siltumenerģijas tirgū, kas savukārt negatīvi ietekmēs Rīgas TEC elektroenerģijas izstrādi koģenerācijas režīmā. Prognozēs ir iekļauts periods no 2017. līdz 2028. gadam un galīgās vērtības novērtējums. Ienākošās naudas prognoze atbilst 2009. gada 10. marta Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumos Nr. 221

ietvertajam atbalsta periodam un koģenerācijas staciju noslodzei. Izmaksu prognoze pamatojas uz vēsturiskajiem datiem, koncerna vadības apstiprināto 2017. gada budžetu, noslēgtajiem uzturēšanas un iekārtu apkalpošanas līgumiem un ikgadējo 2,5 % pieauguma tempu. Kopējais vērtības samazinājums 2016. gada 31. decembrī ir 103 910 tūkstoši EUR, un to veido tehnoloģisko iekārtu un ierīču vērtības samazinājums Rīgas TEC kombinētajā siltuma un elektrības ražotnē (uzskaita pie nepārvērtētajām tehnoloģiskajām iekārtām un mašīnām) (31/12/2015: tehnoloģisko iekārtu un ierīču vērtības samazinājums 93 770 tūkstošu EUR apmērā Rīgas TEC kombinētajā siltuma un elektrības ražotnē).

Vērtības samazinājuma izvērtēšana veikta saskaņā ar SGS Nr. 36 „Aktīvu vērtības samazināšanās”, ņemot vērā lietošanas vērtības aprēķinu. Vērtības samazinājuma izvērtējuma rezultātā ir noteikta Rīgas TEC kombinētās siltuma un elektrības ražotnes tehnoloģisko iekārtu un ierīču atgūstamā vērtība. Atzītais aktīvu vērtības samazinājums iekļauts peļņas vai zaudējumu aprēķina pozīcijā „Nolietojums, amortizācija un nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu vērtības samazinājums”. Naudas plūsmu ģenerējošā vienība sastāv no Rīgas TEC ražotnes aktīviem. Lai noteiktu lietošanas vērtību naudas plūsmu ģenerējošajai vienībai, diskontējot naudas plūsmu, 2016. gadā izmantotā nominālā pirmsnodokļu diskonta likme ir 7,8 % (2015. gadā: 7,5 %). Ja vērtības samazināšanās izvērtējumam izmantoto diskonta likmi samazinātu vai palielinātu par vienu procenta punktu, tad pārskata gadā atzīstamais tehnoloģisko iekārtu un ierīču vērtības samazinājums būtu par 23,2 miljoniem EUR lielāks vai attiecīgi par 25,3 miljoniem EUR mazāks.

Vērtības samazinājuma izvērtēšana tika veikta arī elektroenerģijas sadales sistēmas aktīviem un elektroenerģijas pārvades sistēmas aktīviem, un tādejādi papildus vērtības samazinājums netika atzīts. Naudas plūsmu ģenerējošās vienības sastāv no sadales sistēmas aktīviem un pārvades sistēmas aktīviem. Lai noteiktu lietošanas vērtību naudas plūsmu ģenerējošajai vienībai, diskontējot naudas plūsmu, izmantotā nominālā pirmsnodokļu diskonta likme ir 4,43 % (2015. gadā: 4,43 %), kas ir noteikta elektroenerģijas sadales sistēmas pakalpojumu un elektroenerģijas pārvades sistēmas tarifu aprēķināšanas metodikās. Vērtības samazinājuma izvērtēšanā ņemtas vērā arī cenu prognozes galvenajām ieņēmumu plūsmām atkarībā no regulatora sniegtā apstiprinājuma un pieņēmumi saistībā ar kapitālieguldījumu plāniem.

Citas būtiskākās grāmatvedības aplēses un novērtējumi, kā arī jūtīguma analīze ir ietverta 4. a lī pielikumā.

e) Noma

	2016	2015
	EUR'000	EUR'000
Nomas maksas ieņēmumi (koncerns ir iznomātājs)	47 233	45 208
tajā skaitā:		
Pārvades sistēmas aktīvu noma	45 371	43 630
Nomas maksas izmaksas (koncerns ir nomnieks)	1 274	1 310

Nākotnes minimālie nomas maksas parādi atbilstoši neatceļamiem operatīvās nomas līgumiem to izpildes datumos (koncerns ir iznomātājs):

	2016	2015
	EUR'000	EUR'000
– 1 gads vai mazāk	48 206	46 471
– 1–5 gadi	195 914	185 885
– virs 5 gadiem	240 732	232 356
KOPĀ ieņēmumi no nomas	484 852	464 712

Pārvades sistēmas aktīvus koncerns iznomā AS „Augstsprieguma tīkls” atbilstoši neatceļamam operatīvās nomas līgumam.

Nākotnes minimālās nomas maksājumu saistības atbilstoši neatceļamiem operatīvās nomas līgumiem to izpildes datumos (koncerns ir nomnieks):

	2016	2015
	EUR'000	EUR'000
– 1 gads vai mazāk	1 420	1 417
– 1–5 gadi	6 018	5 913
– virs 5 gadiem	9 038	8 129
KOPĀ nomas izmaksas	16 476	15 459

15. Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi

	2016	2015
	EUR'000	EUR'000
Pārskata gada sākumā	41	41
Pārskata gada beigās	41	41

Līdzdalības daļas meitassabiedrībās un pārējie ilgtermiņa finanšu ieguldījumi:

SABIEDRĪBAS	Atrašanās vieta	Uzņēmējdarbības veids	Līdzdalības daļa, %	
			31/12/2016	31/12/2015
Meitassabiedrības:				
AS „Latvijas elektriskie tīkli”	Latvija	Pārvades aktīvu noma	100 %	100 %
AS „Sadales tīkls”	Latvija	Elektroenerģijas sadale	100 %	100 %
AS „Enerģijas publiskais tirgotājs”*	Latvija	Elektroenerģijas obligātā iepirkuma administrēšana	100 %	100 %
<i>Elektrum Eesti, OÜ</i>	Igaunija	Elektroenerģijas pārdošana	100 %	100 %
SIA „Elektrum Latvija”	Latvija	Elektroenerģijas pārdošana	100 %	100 %
<i>Elektrum Lietuva, UAB</i>	Lietuva	Elektroenerģijas pārdošana	100 %	100 %
SIA „Liepājas enerģija”	Latvija	Siltumenerģijas ražošana un pārdošana Liepājā, elektroenerģijas ražošana	51 %	51 %
Pārējie ilgtermiņa finanšu ieguldījumi:				
AS „Pirmais Slēgtais Pensiju Fonds”	Latvija	Pensiju plānu pārvaldīšana	48,15 %	48,15 %
AS „Rīgas siltums”	Latvija	Siltumenerģijas ražošana un pārdošana Rīgā, elektroenerģijas ražošana	0,0051 %	0,0051 %

* lai pilnveidotu elektroenerģijas obligātā iepirkuma administrēšanas caurskatāmību, 2014. gada 25. februārī tika nodibināta jauna meitassabiedrība – AS „Enerģijas publiskais tirgotājs”, kas 2014. gada 1. aprīlī pārņēma no AS „Latvenergo” obligātā iepirkuma administrēšanas funkcijas

Koncernam pieder 48,15 % no AS „Pirmais Slēgtais Pensiju Fonds” kapitāla daļām. Tomēr koncerns ir tikai nominālais akcionārs, jo visus riskus vai labumus, kas rodas sabiedrības darbības rezultātā, uzņemas vai iegūst koncerna darbinieki – pensiju fonda dalībnieki. Šā iemesla dēļ ieguldījums AS „Pirmais Slēgtais Pensiju Fonds” ir novērtēts iegādes vērtībā un netiek izmantota pašu kapitāla metode.

16. Krājumi

	31/12/2016	31/12/2015
	EUR'000	EUR'000
Izejvielas un materiāli	17 438	17 983
Dabaszāģe	17 506	–
Pārējie krājumi	8 173	8 422
Uzkrājumi izejvielām, materiāliem un pārējiem krājumiem	(1 659)	(1 614)
KOPĀ krājumi	41 458	24 791

Uzkrājumu izmaiņas izejvielām un materiāliem ir iekļautas konsolidētā peļņas vai zaudējumu aprēķina pozīcijā „Izlietotās izejvielas un materiāli”.

Uzkrājumu izmaiņas

	2016	2015
	EUR'000	EUR'000
Pārskata gada sākumā	1 614	1 387
Norakstītie krājumi	(87)	(106)
Izmaksas iekļautas konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā	132	333
Pārskata gada beigās	1 659	1 614

17. Pircēju un pasūtītāju parādi un pārējie debitori

a) Pircēju un pasūtītāju parādi, neto

	31/12/2016	31/12/2015
	EUR'000	EUR'000
Debitori:		
– par elektronenerģiju un elektroenerģijas pakalpojumiem	147 808	130 531
– par siltumenerģiju	11 629	11 735
– citi pircēji un pasūtītāji	11 027	15 986
	170 464	158 252
Uzkrājumi pircēju un pasūtītāju parādu vērtības samazinājumi:		
– par elektronenerģiju un elektroenerģijas pakalpojumiem	(44 801)	(43 710)
– par siltumenerģiju	(391)	(423)
– citi pircēji un pasūtītāji	(2 440)	(1 956)
	(47 632)	(46 089)
Neto debitori:		
– par elektronenerģiju un elektroenerģijas pakalpojumiem	103 007	86 821
– par siltumenerģiju	11 238	11 312
– citi pircēji un pasūtītāji	8 587	14 030
	122 832	112 163

Koncerns nav pakļauts ievērojamai kredītriska koncentrācijas pakāpei, jo koncernam ir liels pircēju un pasūtītāju skaits, izņemot lielāko siltumenerģijas debitoru, kura neto parāds 2016. gada 31. decembrī bija 9 040 tūkstoši EUR (31/12/2015: 9 683 tūkstoši EUR).

Elektroenerģijas un elektroenerģijas pakalpojumu debitoru sadalījums pa kavētām dienām un uzkrājumu aprēķins:

	31/12/2016	31/12/2015
	EUR'000	EUR'000
Elektroenerģijas un elektroenerģijas pakalpojumu debitori:		
– nav kavējuši un nav izveidoti uzkrājumi	92 450	75 942
Kavēts samaksas termiņš, bet uzkrājumi nav veidoti:		
– samaksas termiņš kavēts 1–45 dienas	7 277	8 210
Debitori, kam veidoti uzkrājumi:		
– samaksas termiņš kavēts 46–90 dienas	1 608	2 102
– samaksas termiņš kavēts 91–180 dienas	2 154	2 842
– samaksas termiņš kavēts vairāk par 181 dienu	15 988	12 507
– atsevišķi izvērtētie debitori ar maksājumu grafiku*	28 331	28 928
	147 808	130 531
Uzkrājumi elektroenerģijas un elektroenerģijas pakalpojumu debitoru parādu vērtības samazinājumi:		
– samaksas termiņš kavēts 46–90 dienas	(744)	(1 056)
– samaksas termiņš kavēts 91–180 dienas	(1 480)	(2 133)
– samaksas termiņš kavēts vairāk par 181 dienu	(15 988)	(12 507)
– atsevišķi izvērtētie debitori ar maksājumu grafiku*	(26 589)	(28 014)
	(44 801)	(43 710)
Neto elektroenerģijas un elektroenerģijas pakalpojumu debitori:		
– nav kavējuši un nav izveidoti uzkrājumi	92 450	75 942
Kavēts samaksas termiņš, bet uzkrājumi nav veidoti, neto:		
– samaksas termiņš kavēts 1–45 dienas	7 277	8 210
Neto debitori, kam veidoti uzkrājumi:		
– samaksas termiņš kavēts 46–90 dienas	864	1 046
– samaksas termiņš kavēts 91–180 dienas	674	709
– atsevišķi izvērtētie debitori ar maksājumu grafiku*	1 742	914
	103 007	86 821

* debitori, kuriem izsludināts maksātnespējas process, un pārējie atsevišķi izvērtētie debitori

Siltumenerģijas un citu debitoru sadalījums pa kavētām dienām un uzkrājumu aprēķins:

	31/12/2016	31/12/2015
	EUR'000	EUR'000
Siltumenerģijas un citi debitori:		
– nav kavējuši un nav izveidoti uzkrājumi	19 516	24 952
Kavēts samaksas termiņš, bet uzkrājumi nav veidoti:		
– samaksas termiņš kavēts 1–30 dienas	213	184
Debitori, kam veidoti uzkrājumi:		
– samaksas termiņš kavēts 31–90 dienas	196	165
– samaksas termiņš kavēts vairāk par 91 dienu	2 603	2 135
– atsevišķi izvērtētie debitori ar maksājumu grafiku*	128	285
	22 656	27 721

Uzkrājumi šaubīgiem un bezcerīgiem siltumenerģijas un citu debitoru parādu vērtības samazinājumi:

– samaksas termiņš kavēts 31–90 dienas	(100)	(83)
– samaksas termiņš kavēts vairāk par 91 dienu	(2 603)	(2 135)
– atsevišķi izvērtētie debitori ar maksājumu grafiku*	(128)	(161)
	(2 831)	(2 379)

Neto siltumenerģijas un citi debitori:

– nav kavējuši un nav izveidoti uzkrājumi	19 516	24 952
Kavēts samaksas termiņš, bet uzkrājumi nav veidoti, neto:		
– samaksas termiņš kavēts 1–30 dienas	213	184
Debitori, kam veidoti uzkrājumi:		
– samaksas termiņš kavēts 31–90 dienas	96	82
– atsevišķi izvērtētie debitori ar maksājumu grafiku*	–	124
	19 825	25 342

* debitori, kuriem izsludināts maksātnespējas process, un pārējie atsevišķi izvērtētie debitori

Uzkrājumus koncerna debitoru parādu vērtības samazinājumam koncerna vadība nosaka, pamatojoties uz debitoru parādu vecumu, izvērtējot katra būtiskākā debitora maksātspēju un rēķinu apmaksas vēsturi (skatīt 2.12. punktu). Debitoru posteņu bilances vērtības, kas samazinātas par attiecīgajiem uzkrājumiem, tiek pieņemtas kā aptuveni atbilstošas to patiesajām vērtībām.

Koncerna vadības aplēses un metodoloģija koncerna debitoru parādu atgūstamās vērtības noteikšanai un vērtības samazinājuma riska izvērtēšanai ir aprakstītas 4.b pielikumā.

Debitoru kredīt kvalitātes vērtējums:

	31/12/2016	31/12/2015
	EUR'000	EUR'000
Elektroenerģijas un elektroenerģijas pakalpojumu debitori, kas nav kavējuši un kuriem nav izveidoti uzkrājumi:		
– klienti, kuri nav kavējuši maksājumu termiņus	73 236	61 351
– klienti, kuri ir kavējuši maksājumu termiņus	19 214	14 591
	92 450	75 942
Siltumenerģijas un citi debitori, kas nav kavējuši un kuriem nav izveidoti uzkrājumi		
– klienti, kuri nav kavējuši maksājumu termiņus	18 700	24 647
– klienti, kuri ir kavējuši maksājumu termiņus	816	305
	19 516	24 952

Debitoru, kas nav kavējuši maksājumus un kuriem nav veidoti uzkrājumi, kredīt kvalitātes noteikšanai koncernā izmanto noteiktus iekšējos klientu vērtējumus, par pamatu ņemot līdzšinējo klientu maksājumu vēsturi.

Uzkrājumu kustība pircēju un pasūtītāju parādu vērtības samazinājumam:

	2016	2015
	EUR'000	EUR'000
Pārskata gada sākumā	46 089	44 003
Gada laikā norakstītie neatgūstamie debitoru parādi	(1 511)	(2 143)
Uzkrājumi debitoru parādu vērtības samazinājumam	3 054	4 229
Pārskata gada beigās	47 632	46 089

Izveidotie un norakstītie uzkrājumi pircēju un pasūtītāju parādu vērtības samazinājumam ir iekļauti konsolidētā peļņas vai zaudējumu aprēķina postenī „Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas” kā pārdošanas un klientu apkalpošanas izmaksas (10. pielikums).

b) Pārējie īstermiņa debitori

	31/12/2016	31/12/2015
	EUR'000	EUR'000
Aktīvos atzītie nesaņēmtie obligātā iepirkuma komponentes ieņēmumi*	142 132	141 060
Citi uzkrātie ieņēmumi	1 024	1 148
Priekšnodoklis un pārmaksas tie nodokļi	4 008	4 387
Citi īstermiņa finanšu debitori	2 797	1 974
Citi īstermiņa debitori	1 164	2 720
KOPĀ pārējie debitori	151 125	151 289

* piemērojot aģenta uzskaites principu, aktīvos atzītie nesaņēmtie obligātā iepirkuma komponentes ieņēmumi tiek atzīti neto vērtībā kā starpība starp ienākumiem no elektroenerģijas pārdošanas *Nord Pool* elektroenerģijas biržā par tirgus cenu, saņemtajām obligātā iepirkuma komponentēm, saņemto valsts budžeta dotāciju, kas paredzēta obligātā iepirkuma komponentu izmaksu pieauguma kompensēšanai, un starp maksājumiem elektroenerģijas ražotājiem par obligātā iepirkuma ietvaros iepirkto elektroenerģiju un garantētās jaudas maksājumiem par elektrostacijās uzstādīto elektrisko jaudu (virs 4 MW)

Citu īstermiņa finanšu debitoru pieaugumu ietekmēja akceptētā, bet nesaņemtā Eiropas Savienības finansējuma atzīšana projektam „330 kV *Kurzemes loka* izbūve”.

Neviens no debitoru parādiem nav nodrošināts ar ķīlu vai kā citādi. Pārējo debitoru bilances vērtība aptuveni atbilst to patiesajai vērtībai.

18. Nauda un naudas ekvivalenti

	31/12/2016	31/12/2015
	EUR'000	EUR'000
Nauda bankā	176 626	89 391
Īstermiņa noguldījumi bankā	7 000	10 000
Naudas līdzekļi ar ierobežojumiem*	354	5 152
KOPĀ nauda un naudas ekvivalenti	183 980	104 543

* 2016. gada 31. decembrī naudas līdzekļi ar ierobežojumiem ir finanšu nodrošinājums dalībai *NASDAQ OMX Commodities* biržā. Finanšu nodrošinājums ir pilnībā atgūstams pēc dalības izbeigšanas, nemaksājot soda naudas, tādējādi šie naudas līdzekļi ar ierobežojumiem ir uzskatāmi par naudas ekvivalentiem

Par norēķinu kontu atlikumiem bankās koncernam katru dienu tiek aprēķināti procenti, galvenokārt pamatojoties uz mainīgajām starpbanku noguldījumu likmēm. Īstermiņa noguldījumus koncerns veic dažādu termiņu robežās no vairākām dienām līdz trīs mēnešiem atkarībā no koncerna naudas plūsmas prognozēs paredzētajām tūlītējām naudas vajadzībām. 2016. gadā efektīvā vidējā procentu likme īstermiņa depozītiem bija 0,16 % (2015. gadā: 0,16 %); skatīt arī 3.1.b pielikumu.

Naudas un naudas ekvivalentu bilances vērtība aptuveni atbilst to patiesajai vērtībai

19. Akciju kapitāls

2016. gada 31. decembrī reģistrētais AS „Latvenergo” akciju kapitāls ir 1 288 715 tūkstoši EUR (31/12/2015: 1 288 531 tūkst. EUR), un to veido 1 288 715 tūkstoši parasto akciju (31/12/2015: 1 288 531 tūkst.) ar nominālvērtību EUR 1 katra (31/12/2015: EUR 1). Visas akcijas ir pilnībā apmaksātas.

2016. gada decembrī, pamatojoties uz 2016. gada 22. novembra Latvijas Republikas Ministru kabineta rīkojumu Nr. 693 „Par valsts nekustamo īpašumu ieguldīšanu akciju sabiedrības „Latvenergo” pamatkapitālā”, tika veikts mantisks ieguldījums akciju kapitālā ar nekustamo īpašumu 184 tūkstošu EUR apmērā (2015. gada decembrī: nekustamais īpašums 85 tūkst. EUR apmērā). Nekustamā īpašuma vērtību noteica neatkarīgi un licencēti eksperti, izmantojot amortizēto aizstāšanas izmaksu metodi, par pamatu ņemot analogu aktīvu izveidošanas vai iegādes izmaksas. Akciju kapitāla izmaiņas apstiprinātas AS „Latvenergo” akcionāra pilnsapulcē 2016. gada 28. novembrī un reģistrētas Latvijas Republikas Komercreģistrā 2016. gada 19. decembrī.

20. Rezerves, dividendes un peļņa uz akciju

a) Rezerves

2016. gada 31. decembrī koncerna rezerves 937 074 tūkstošu EUR apmērā (31/12/2015: 669 596 tūkst. EUR) veidojas no pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerves, risku ierobežošanas rezerves, ārvalstu valūtas pārrēķināšanas rezerves un citām rezervēm. Koncernā nevar tikt sadalītas dividendēs rezerves no pamatlīdzekļu pārvērtēšanas, valūtas pārrēķināšanas rezerves un risku ierobežošanas rezerves. Citas rezerves tiek uzkrātas, lai uzturētu drošu koncerna un tā sabiedrību darbību.

	Pielikums	Pamatlīdzekļu	Risku	Valūtas	Citas rezerves	KOPĀ
		pārvērtēšanas rezerve	ierobežošanas rezerve	pārrēķināšana		
		EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000
Atlikums 2014. gada 31. decembrī		662 052	(16 333)	97	13	645 829
Pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerves pieaugums pārvērtēšanas rezultātā	14 a	23 961	–	–	–	23 961
Pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerves norakstīšana, atskaitot atlikto uzņēmumu ienākuma nodokli		(795)	–	–	–	(795)
Ar pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezervi saistītais atliktais nodoklis	12	(3 476)	–	–	–	(3 476)
Ieņēmumi no atvasināto finanšu instrumentu patiesās vērtības izmaiņām	21 c, l	–	4 077	–	–	4 077
Atlikums 2015. gada 31. decembrī		681 742	(12 256)	97	13	669 596
Pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerves pieaugums pārvērtēšanas rezultātā	14 a	317 041	–	–	–	317 041
Pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerves norakstīšana, atskaitot atlikto uzņēmumu ienākuma nodokli		(4 854)	–	–	–	(4 854)
Ar pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezervi saistītais atliktais nodoklis	12	(47 556)	–	–	–	(47 556)
Ieņēmumi no atvasināto finanšu instrumentu patiesās vērtības izmaiņām	21 c, l	–	2 847	–	–	2 847
Atlikums 2016. gada 31. decembrī		946 373	(9 409)	97	13	937 074

b) Dividendes

2015. gadā mātessabiedrības īpašniekiem pasludināto dividendu apjoms bija 77 413 tūkstoši EUR vai 0,06008 EUR par vienu akciju (2014. gadā: 31 479 tūkstoši EUR vai 0,02443 EUR par akciju), bet mazākuma daļai – 1 377 tūkstoši EUR vai 0,403 EUR par vienu akciju (2014. gadā: 1 148 tūkstoši EUR vai 0,336 EUR par akciju).

AS „Latvenergo” valde ierosina izmaksāt dividendēs 90 142 tūkstošus EUR, tai skaitā 73 021 tūkstoti EUR no AS „Latvenergo” 2016. gada peļņas un 17 121 tūkstoti EUR – no AS „Latvenergo” 2015. gada nesadalītās peļņas, bet pārējo AS „Latvenergo” 2016. gada peļņu 64 420 tūkstošu EUR apmērā nesadalīt un ieskaitīt AS „Latvenergo” rezervēs ar mērķi lemt par to izmaksu valstij dividendēs, lēmumu par to izmaksu pieņemot vienlaicīgi ar lēmumu par AS „Latvenergo” 2017. gada peļņas sadalīšanu. Šajos finanšu pārskatos šī dividendu summa netiek atzīta saistībās, jo 2016. gada 31. decembrī dividendes nav apstiprinātas.

Lēmumu par 2016. gada peļņas sadali pieņems mātessabiedrības akcionāra pilnsapulce.

c) Peļņa uz akciju

Pamatpeļņa uz akciju ir aprēķināta, sadalot peļņu, kas attiecināma uz mātessabiedrības akcionāru, ar vidējo svērto esošo parasto akciju skaitu (19. pielikums). Tā kā nepastāv potenciālās parastās akcijas, samazinātā peļņa uz vienu akciju visos salīdzināmos periodos ir vienāda ar pamatpeļņu uz akciju.

	2016	2015
Uz mātessabiedrības akcionāru attiecināmā pārskata gada peļņa (tūkstošos EUR)	129 045	83 509
Vidējais svērtais akciju skaits (tūkstošos)	1 288 623	1 288 489
Pamatpeļņa uz vienu akciju (eiro)	0,100	0,065
Samazinātā peļņa uz vienu akciju (eiro)	0,100	0,065

21. Finanšu aktīvi un saistības

a) Līdz termiņa beigām turētie finanšu aktīvi

2016. gada 31. decembrī visi koncerna līdz termiņa beigām turētie finanšu aktīvi bija valsts ilgtermiņa obligācijas ar 5 gadu un 10 gadu termiņu, kas tika iegādāti, lai izvietotu daļu no likviditātes rezervēm zema riska un augstāka ienesīguma finanšu instrumentos. 2016. gada laikā saistībā ar atbrīvošanos no līdz termiņa beigām turētiem aktīviem atzīti neto zaudējumi 58 tūkstošu EUR apmērā (2015. gadā: 60 tūkst. EUR) (skatīt 11 b. pielikumu). Visi līdz termiņa beigām turētie finanšu

aktīvi ir denominēti eiro. Maksimālā kredītriska pozīcija uz pārskata perioda beigām ir līdz termiņa beigām turēto finanšu aktīvu atlikusī uzskaites vērtība.

2016. gadā līdz termiņa beigām turēto finanšu aktīvu patiesā vērtība pārsniedz to atlikušo uzskaites vērtību par 4 991 tūkstošiem EUR (2015. gadā: 5 959 tūkst. EUR). Finanšu aktīvu patiesā vērtība tiek aprēķināta, diskontējot to naudas plūsmas, kā diskonta faktoru izmantojot vidējos banku kotētos ienesīgumus attiecīgajam finanšu instrumentam finanšu pārskatu beigu datumos.

Līdz termiņa beigām turēto finanšu aktīvu atlikusī uzskaites vērtība:

	31/12/2016	31/12/2015
	EUR'000	EUR'000
Līdz termiņa beigām turēti finanšu aktīvi:		
– īstermiņa daļa	3 520	7 859
– ilgtermiņa daļa	17 034	20 609
KOPĀ līdz termiņa beigām turēti finanšu aktīvi	20 554	28 468

b) Aizņēmumi

	31/12/2016	31/12/2015
	EUR'000	EUR'000
Ilgtermiņa aizņēmumi no kredītiestādēm	500 215	534 586
Emitētie parāda vērtspapīri (obligācijas)	135 405	179 705
KOPĀ ilgtermiņa aizņēmumi	635 620	714 291
Ilgtermiņa aizņēmumu no kredītiestādēm īstermiņa daļa*	82 762	80 842
Emitēto parāda vērtspapīru (obligāciju) īstermiņa daļa	70 075	–
Īstermiņa aizņēmumi no kredītiestādēm	744	–
Uzkrātās procentu saistības ilgtermiņa aizņēmumiem	594	848
Uzkrātās saistības emitēto parāda vērtspapīru (obligāciju) kupona procentu izmaksām	1 771	1 502
KOPĀ īstermiņa aizņēmumi	155 946	83 192
KOPĀ aizņēmumi	791 566	797 483

* 2017. gadā SIA „Liepājas Enerģija” noslēdza līgumu ar AS „Swedbank” par aizņēmuma atmaksas pagarināšanu par galīgo atmaksas termiņu nosakot 2019. gada 31. augustu, tādējādi tas samazina īstermiņa daļu un palielina aizņēmumu ilgtermiņa daļu par 2 529 tūkstošiem EUR

Izmaiņas aizņēmumos:

	2016	2015
	EUR'000	EUR'000
Pārskata gada sākumā	797 483	827 222
Saņemtie aizņēmumi	55 744	30 000
Atmaksātie aizņēmumi	(87 452)	(134 875)
Izmaiņas uzkrātajās procentu saistībās	15	234
Emitētie parāda vērtspapīri (obligācijas)	25 776	74 902
Pārskata gada beigās	791 566	797 483

Aizņēmumu sadalījums pēc aizdevēju kategorijām:

	31/12/2016	31/12/2015
	EUR'000	EUR'000
Ārvalstu investīciju bankas	394 917	432 978
Komercbankas	189 398	183 298
Emitētie parāda vērtspapīri (obligācijas)	207 251	181 207
KOPĀ aizņēmumi	791 566	797 483

Aizņēmumu sadalījums pēc atmaksas termiņiem bez atvasināto finanšu instrumentu efekta:

	31/12/2016	31/12/2015
	EUR'000	EUR'000
Ilgtermiņa un īstermiņa aizņēmumi ar fiksētu procentu likmi:		
– 1 gads vai mazāk (ilgtermiņa aizņēmumu īstermiņa daļa)	71 921	1 703
– 1–5 gadi	152 911	172 985
– virs 5 gadiem	100 676	74 902
KOPĀ aizņēmumi ar fiksētu procentu likmi	325 508	249 590
Ilgtermiņa un īstermiņa aizņēmumi ar mainīgu procentu likmi:		
– 1 gads vai mazāk (īstermiņa aizņēmumi)	744	–
– 1 gads vai mazāk (ilgtermiņa aizņēmumu īstermiņa daļa)	83 281	81 489
– 1–5 gadi	255 126	300 669
– virs 5 gadiem	126 907	165 735
KOPĀ aizņēmumi ar mainīgu procentu likmi	466 058	547 893
KOPĀ aizņēmumi	791 566	797 483

Aizņēmumu sadalījums pēc procentu likmes maiņas un pārcenošanas termiņa (ņemot vērā atvasināto finanšu instrumentu efektu):

	31/12/2016	31/12/2015
	EUR'000	EUR'000
– 1 gads vai mazāk	376 099	360 578
– 1–5 gadi	264 791	282 003
– virs 5 gadiem	150 676	154 902
KOPĀ aizņēmumi	791 566	797 483

2016. gada 31. decembrī un 2015. gada 31. decembrī koncernam visi aizņēmumi bija eiro.

Ilgtermiņa aizņēmumu ar mainīgajām procentu likmēm patiesā vērtība atbilst to atlikušajai bilances vērtībai, jo to mainīgās procentu likmes aptuveni atbilst šādu koncerna finanšu instrumentu tirgus cenai un to pārvērtēšana patiesajā vērtībā nerada būtiskas izmaiņas.

I) Ķīlas

2016. gada 31. decembrī koncerns savus aktīvus aizņēmumu nodrošināšanai nav ieķīlājis, izņemot SIA „Liepājas enerģija” maksimāli nodrošināto aktīvu ķīlu 29 miljonu EUR apmērā (31/12/2015: 31 miljons EUR) kā tās īstermiņa un ilgtermiņa aizņēmumu nodrošinājumu. Pārskata gada beigās ir ieķīlāti pamatlīdzekļi to atlikušajā vērtībā 26,6 miljonu EUR apmērā un debitoru prasījumu tiesības 2,4 miljonu EUR apmērā (31/12/2015: attiecīgi – 28,5 milj. EUR un 2,5 milj. EUR).

II) Neizmantotās aizņēmumu summas

2016. gada 31. decembrī neizmantotā ilgtermiņa aizņēmumu summa bija 235 miljoni EUR (31/12/2015: 290 milj. EUR).

2016. gada 31. decembrī koncerns bija noslēdzis trīs overdrafta līgumus kopsummā par 34,2 miljoniem EUR (31/12/2015: 34,2 milj. EUR), attiecībā uz kuriem ir izpildīti visi noteiktie to saņemšanas nosacījumi. Uz pārskata gada beigām kredītlīnijas nebija izmantotas.

III) Vidējā svērtā efektīvā procentu likme

Pārskata gadā ilgtermiņa aizņēmumu vidējā svērtā efektīvā likme (ņemot vērā procentu mijmaiņas darījumus) bija 1,91 % (2015: 2,40 %), īstermiņa aizņēmumu vidējā svērtā efektīvā likme bija 0,87 % (2015: 0,87 %). 2016. gada 31. decembrī procentu likmes ilgtermiņa aizņēmumiem eiro bija 3, 6 un 12 mēnešu EURIBOR+1,13 % (31/12/2015: +1,06 %). 2016. gada 31. decembrī koncerns bija noslēdzis procentu likmju mijmaiņas darījumus par kopīgo nosacīto pamatsummu 174,2 miljonu EUR apmērā (31/12/2015: 221,5 miljoni EUR). Šajos darījumos tika fiksētas procentu likmes ar sākotnējo fiksēšanas ilgumu uz 6 līdz 10 gadiem.

IV) Emitētie parāda vērtspapīri (obligācijas)

Mātesabiedrība (AS „Latvenergo”) 2012. un 2013. gadā emitēja obligācijas 70 miljonu EUR apmērā ar dzēšanas termiņu 2017. gada 15. decembrī (ISIN kods – LV0000801090) un 35 miljonu EUR apmērā ar dzēšanas termiņu 2020. gada 22. maijā (ISIN kods – LV0000801165), un abām šīm emisijām tika noteikta fiksētā procentu likme (kupons) – 2,8 % gadā. 2015. un 2016. gadā AS „Latvenergo” emitēja zaļās obligācijas 100 miljonu EUR apmērā ar dzēšanas termiņu 2022. gada 10. jūnijā (ISIN kods – LV0000801777) ar noteikto fiksēto procentu likmi (kuponu) – 1,9 % gadā. Kopējais emitēto obligāciju apmērs pēc nominālvērtības ir 205 miljoni EUR. Visas emitētās obligācijas tiek kotētas NASDAQ Baltic vērtspapīru biržā. Pārskata gada beigās emitētie parāda vērtspapīri (obligācijas) ir uzrādīti to amortizētajā vērtībā.

2016. gada 31. decembrī obligāciju patiesā vērtība pārsniedz to atlikušo amortizēto bilances vērtību par 8 293 tūkstošiem EUR (31/12/2015: par 5 040 tūkst. EUR) Obligāciju patiesā vērtība tiek aprēķināta, diskontējot to naudas plūsmas, kā diskonta faktoru izmantojot vidējos banku kotētos ienesīgumus attiecīgajam finanšu instrumentam finanšu pārskatu beigu datumos.

c) Atvasinātie finanšu instrumenti

I) Atvasināto finanšu instrumentu klasifikācija un to patieso vērtību atlikumi

Atvasināto finanšu instrumentu patieso vērtību atlikumi atspoguļoti nākamajās tabulās:

	Pielikums	31/12/2016		31/12/2015	
		EUR'000		EUR'000	
		Aktīvi	Saistības	Aktīvi	Saistības
Procentu likmju mijmaiņas darījumi	21 c, II	–	11 563	–	13 016
Elektroenerģijas cenu nākotnes darījumi	21 c, III	(6 134)	23	–	2 558
KOPĀ atvasināto finanšu instrumentu patiesā vērtība		(6 134)	11 586	–	15 574

	31/12/2016		31/12/2015	
	EUR'000		EUR'000	
	Aktīvi	Saistības	Aktīvi	Saistības
Ilgtermiņa	–	7 946	–	8 291
Īstermiņa	(6 134)	3 640	–	7 283
KOPĀ atvasināto finanšu instrumentu patiesā vērtība	(6 134)	11 586	–	15 574

Riska ierobežošanas darījumu izpildes rezultātā atzītie (ieņēmumi) / zaudējumi no patiesās vērtības izmaiņām:

	Pielikums	2016	2015
		EUR'000	EUR'000
Iekļauts konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā			
Procentu likmju mijmaiņas darījumi	11 a	(760)	(1 348)
Elektroenerģijas cenu nākotnes darījumi	8	(6 515)	446
		(7 275)	(902)
Iekļauts vispārējos ieņēmumos			
Procentu likmju mijmaiņas darījumi	20 a	(693)	(4 077)
Elektroenerģijas cenu nākotnes darījumi	20 a	(2 154)	–
		(2 847)	(4 077)

Atbilstoši SGS Nr. 1 finanšu saistības vai aktīvs, kurš netiek turēts tirdzniecībai, ir jāatspoguļo kā īstermiņa vai ilgtermiņa saistības vai aktīvs atbilstoši tā norēķinu datumiem. Atvasinātie finanšu instrumenti ar norēķinu datumiem vēlāk nekā pēc divpadsmit mēnešiem un kurus tiek plānots nepārdot ilgāk nekā divpadsmit mēnešus pēc pārskata gada beigām, tiek klasificēti kā ilgtermiņa aktīvi vai saistības.

II) Procentu likmju mijmaiņas darījumi

2016. gada 31. decembrī koncernā noslēgto procentu likmju mijmaiņas darījumu apjoms pēc nosacītājam pamatsummām ir 174,2 miljoni EUR (31/12/2015: EUR 221,5 miljoni EUR). Procentu likmju mijmaiņas darījumi ir noslēgti ar sākotnējo fiksēšanas ilgumu uz 6 līdz 10 gadu termiņiem, ierobežojot 6 mēnešu mainīgo eiro procentu likmju kāpuma risku. 2016. gada 31. decembrī noslēgto procentu likmju mijmaiņas darījumu fiksētās likmes ir robežās no 0,7725 % līdz 4,4925 % (31/12/2015: no 0,7725 % līdz 4,4925 %).

Pārskata gada beigās visi koncernā noslēgto procentu likmju mijmaiņas darījumi ar nosacītām pamatsummām 174,2 miljoni EUR apmērā ir tādi procentu likmju mijmaiņas līgumi, kas ir noslēgti kā naudas plūsmas riska ierobežošanas instrumenti atbilstoši risku ierobežošanas uzskaites prasībām, un kuriem veikta atbilstoša novērtēšana un retrospektīva testēšana riska ierobežošanas periodā (31/12/2015: 91 % no visiem darījumiem ar nosacīto pamatsummu 201,5 miljoni EUR apmērā). Visiem darījumiem ir veikti riska ierobežošanas efektivitātes mērījumi un konstatēts, ka tie ir efektīvi visā risku ierobežošanas periodā un līdz ar to tiem nav neefektīvās daļas, kas būtu jāatspoguļo konsolidētā peļņas vai zaudējumu aprēķina posteņos.

Procentu likmju mijmaiņas darījumu patieso vērtību izmaiņas:

	Pielikums	2016		2015	
		EUR'000		EUR'000	
		Aktīvi	Saistības	Aktīvi	Saistības
Patiesās vērtības atlikums pārskata gada sākumā		–	13 016	–	18 441
Iekļauts konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā, neto	11 a	–	(760)	–	(1 348)
Iekļauts vispārējos ieņēmumos	20 a	–	(693)	–	(4 077)
Patiesās vērtības atlikums pārskata gada beigās		–	11 563	–	13 016

Viens no galvenajiem *Finanšu risku vadības politikas* mērķiem, ierobežojot procentu likmju risku, ir nodrošināt aizņēmumu portfeļa vidējo fiksēto procentu likmju periodu robežās no 2 līdz 4 gadiem un fiksētas likmes vairāk nekā 35 % no aizņēmumu portfeļa. 2016. gada 31. decembrī 62 % (31/12/2015: 55 %) no koncerna aizņēmumiem bija ar fiksētu procentu likmi (ņemot vērā procentu likmju mijmaiņas darījumu iespaidu), un vidējais fiksētās likmes periods bija 2,1 gads (2015: 2,4 gadi).

III) Elektroenerģijas cenu nākotnes darījumi

2016. gada 31. decembrī koncernam ir noslēgti elektroenerģijas cenu nākotnes darījumi par kopējo apjomu 2 195 685 MWh (31/12/2015: 2 880 436 MWh) un nosacīto vērtību 36,0 miljoni EUR apmērā (31/12/2015: 64,1 miljoni EUR). Elektroenerģijas cenu nākotnes darījumi ir noslēgti uz viena ceturkšņa līdz viena gada termiņiem periodā no 2017. gada 1. janvāra līdz 2019. gada 31. decembrim.

Mātesabiedrība (AS „Latvenergo”), kļūstot par *NASDAQ Commodities* biržas biedru, uzsāka finanšu darījumu slēgšanu *NASDAQ Commodities* biržā, papildus turpinot darījumus slēgt arī ar citiem darījumu partneriem. Elektroenerģijas cenu nākotnes darījumus mātesabiedrība slēdz elektroenerģijas cenu riska ierobežošanas nolūkos ar mērķi nofiksēt *Nord Pool* elektroenerģijas biržā iegādātās elektroenerģijas cenas.

2016. gada 31. decembrī elektroenerģijas cenu nākotnes darījumi par kopējo apjomu 1 626 285 MWh ir noslēgti kā naudas plūsmas riska ierobežošanas instrumenti atbilstoši risku ierobežošanas uzskaites prasībām, un tiem veikta atbilstoša novērtēšana un retrospektīva testēšana riska ierobežošanas periodā (31/12/2015: neviens darījums). Darījumiem ir konstatēta gan neefektīvā daļa, kas atspoguļota konsolidētā peļņas vai zaudējumu aprēķina posteņos (skatīt 8. pielikumu), gan efektīvā daļa, kuras patiesās vērtības izmaiņu ieņēmumi iekļauti vispārējos ieņēmumos (20 a pielikums).

Elektroenerģijas cenu nākotnes darījumu patieso vērtību izmaiņas:

	2016		2015	
	EUR'000		EUR'000	
	Aktīvi	Saistības	Aktīvi	Saistības
Patiesās vērtības atlikums pārskata gada sākumā	-	2 558	-	2 112
lekļauts konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā (8. pielikums)	(3 980)	(2 535)	-	446
lekļauts vispārējos ieņēmumos (20. a pielikums)	(2 154)	-	-	-
Patiesās vērtības atlikums pārskata gada beigās	(6 134)	23	-	2 558

d) Patiesās vērtības un to novērtēšana

Šajā pielikumā ir atklāta koncerna aktīvu un saistību patieso vērtību novērtēšanas hierarhija.

Koncerna aktīvu patiesās vērtības novērtēšanas hierarhijas kvantitatīvie rādītāji pārskata gada beigās:

	Patiesās vērtības novērtējums				
	Novērtēšanas datums	Kotētās tirgus cenas (1. līmenis)	pieņēmumi (2. līmenis)	Pieņēmumi, kas nav balstīti uz novērojamiem tirgus datiem (3. līmenis)	KOPĀ
	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000

Patiesajā vērtībā novērtētie aktīvi

Pārvērtētie pamatlīdzekļi (14. c pielikums)	31/12/2016	-	-	2 576 162	2 576 162
	31/12/2015	-	-	2 312 739	2 312 739

Atvasinātie finanšu instrumenti, t.sk.:

Elektroenerģijas cenu nākotnes darījumi (21. c, III pielikums)	31/12/2016	-	6 134	-	6 134
	31/12/2015	-	-	-	-

Aktīvi, kuri atklāti patiesajā vērtībā

leguldījuma īpašumi (14. b pielikums)	31/12/2016	-	-	1 660	1 660
	31/12/2015	-	-	1 726	1 726
Līdz termiņa beigām turēti finanšu aktīvi (21. a pielikums)	31/12/2016	-	25 545	-	25 545
	31/12/2015	-	34 427	-	34 427

Pārskatā periodā aktīvi nav pārgrupēti starp 1. līmeni un 2. līmeni.

Koncerna saistību patiesās vērtības novērtēšanas hierarhijas kvantitatīvie rādītāji pārskata gada beigās:

	Patiesās vērtības novērtējums				
	Novērtēšanas datums	Kotētās tirgus cenas (1. līmenis)	pieņēmumi (2. līmenis)	Pieņēmumi, kas nav balstīti uz novērojamiem tirgus datiem (3. līmenis)	KOPĀ
	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000

Patiesajā vērtībā novērtētās saistības

Atvasinātie finanšu instrumenti, t.sk.:

Procentu likmju mijmaiņas darījumi (21. c, II pielikums)	31/12/2016	-	11 563	-	11 563
	31/12/2015	-	13 016	-	13 016
Elektroenerģijas cenu nākotnes darījumi (21. c, III pielikums)	31/12/2016	-	23	-	23
	31/12/2015	-	2 558	-	2 558

Saistības, kuras atklātas patiesajā vērtībā

Emitētie parāda vērtspapīri (obligācijas) (21. b, IV pielikums)	31/12/2016	-	213 774	-	213 774
	31/12/2015	-	184 745	-	184 745
Aizņēmumi ar mainīgām procentu likmēm (21. b pielikums)	31/12/2016	-	584 314	-	584 314
	31/12/2015	-	616 074	-	616 074
Aizņēmumi ar fiksētām procentu likmēm (21. b pielikums)	31/12/2016	-	-	-	-
	31/12/2015	-	206	-	206

Pārskatā periodā saistības nav pārgrupētas starp 1. līmeni un 2. līmeni.

Koncerna finanšu instrumentu, kas novērtēti to patiesajā vērtībā, izmantojot noteiktas vērtēšanas metodes, patieso vērtību hierarhija ir atklāta 4.c pielikumā.

Turpmāk ir atklāts koncerna finanšu instrumentu veidu salīdzinājums pēc to novērtēšanas uzskaites vērtībās un patiesajās vērtībās, izņemot tos instrumentus, kuru uzskaites vērtības aptuveni atbilst to patiesajām vērtībām:

	Uzskaites vērtība		Patiesā vērtība	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000
Finanšu aktīvi				
Līdz termiņa beigām turēti finanšu aktīvi	20 554	28 468	25 545	34 427
<i>Atvasinātie finanšu instrumenti, kas neatbilst risku ierobežošanas prasībām, t.sk.:</i>				
– ar elektroenerģijas tirdzniecību saistītie instrumenti	3 980	–	3 980	–
<i>Atvasinātie finanšu instrumenti atbilstoši risku ierobežošanas prasībām, t.sk.:</i>				
– ar elektroenerģijas tirdzniecību saistītie instrumenti	2 154	–	2 154	–
Finanšu saistības				
<i>Procentu likmju izmaiņām pakļautās saistības, t.sk.:</i>				
– emitētie parāda vērtspapīri (obligācijas)	205 480	179 705	213 774	184 745
– aizņēmumi ar mainīgām procentu likmēm	584 314	616 074	584 314	616 074
– aizņēmumi ar fiksētām procentu likmēm	–	202	–	206
<i>Atvasinātie finanšu instrumenti, kas neatbilst risku ierobežošanas prasībām, t.sk.:</i>				
– ar elektroenerģijas tirdzniecību saistītie instrumenti	23	2 558	23	2 558
– procentu likmju mijmaiņas darījumi	–	760	–	760
<i>Atvasinātie finanšu instrumenti atbilstoši risku ierobežošanas prasībām, t.sk.:</i>				
– procentu likmju mijmaiņas darījumi	11 563	12 256	11 563	12 256

Koncerna vadība ir novērtējusi, ka naudas un īstermiņa noguldījumu, debitoru, kreditoru, banku overdraftu un citu īstermiņa saistību patiesās vērtības ir tuvas to uzskaites vērtībai, ņemot vērā šo finanšu instrumentu īso termiņu. Finanšu aktīvu un finanšu saistību patiesā vērtība ir cena, par kādu ir iespējams pārdot aktīvu vai kuru var samaksāt par saistību nodošanu, pamatojoties uz noteiktu darījumu starp tirgus dalībniekiem to novērtēšanas datumā.

Šādas metodes un pieņēmumi tiek izmantoti, lai novērtētu finanšu aktīvu un finanšu saistību patieso vērtību:

- a) aizņēmumu ar mainīgām procentu likmēm patiesā vērtība atbilst to atlikušajai bilances vērtībai, jo to mainīgās procentu likmes aptuveni atbilst šādu koncerna finanšu instrumentu tirgus cenai,
- b) aizņēmumi ar fiksētām procentu likmēm ir ar fiksētu vai noteiktu atmaksas laiku, un tie netiek kotēti aktīvu tirgū; finanšu instrumentu, kas nav kotēti aktīvā tirgū, patiesās vērtības tiek noteiktas, izmantojot novērtēšanas metodes; koncerns lieto dažādas metodes un modeļus, kā arī izdara pieņēmumus, kas balstīti uz tirgus nosacījumiem par procentu likmēm un citiem pieņēmumiem, kādi ir spēkā katra pārskata perioda beigu datumā; aizņēmumu patiesā vērtība tiek aprēķināta, diskontējot to naudas plūsmas, kā diskonta faktoru izmantojot atbilstošas eiro procentu likmju mijmaiņas darījumu likmes, kas palielinātas par koncerna kredītriskam atbilstošu riska uzcenojumu,
- c) koncerns slēdz atvasinātos finanšu darījumus ar dažādiem darījumu partneriem, galvenokārt ar finanšu institūcijām ar investīciju pakāpes kredītreitingu; atvasinātie finanšu darījumi tiek novērtēti, izmantojot dažādas novērtēšanas metodes un modeļus ar tirgū pieejamām vērtībām; novērtēšanas modeļi ietver darījuma puses kredītriska novērtējumu, valūtas nākotnes un tagadnes maiņas darījumus; procentu likmju mijmaiņas darījumu patiesās vērtības tiek aprēķinātas kā to nākotnes naudas plūsmu tagadnes vērtības, diskontējot to līgumiskās nākotnes naudas plūsmas pēc līdzīgu finanšu instrumentu tirgus procentu likmēm; elektroenerģijas cenu nākotnes darījumu patiesā vērtība tiek noteikta kā diskontētā starpība starp aktuālo attiecīgo finanšu instrumentu tirgus cenu un noslēgto nākotnes darījumu cenu nākotnes līgumos noteiktajam darījumu apjomam. Ja darījumu partneris ir banka, tad aprēķinātās finanšu instrumentu patiesās vērtības tiek salīdzinātas ar attiecīgo banku finanšu instrumentu pārvērtēšanas paziņojumiem, finanšu pārskatos izmantojot banku norādītās finanšu instrumentu patiesās vērtības,
- d) emitēto obligāciju un līdz termiņa beigām turēto finanšu aktīvu patiesās vērtības tiek aprēķinātas, ņemot vērā vai izmantojot banku kotētās finanšu instrumentu tirgus cenas finanšu pārskatu beigu datumos.

22. Uzkrājumi

a) Uzkrājumi pēcnodarbinātības pabalstiem

	2016	2015
	EUR'000	EUR'000
Pārskata gada sākumā	13 619	12 650
Nodoti uzkrājumi pārvades sistēmas operatoram*	–	(1 254)
Kārtējās darba izmaksas	1 649	1 604
Procentu izmaksas	204	195
Izmaksātie pēcnodarbinātības pabalsti	(1 352)	(734)
Zaudējumi aktuāra pieņemumu izmaiņu rezultātā	2 946	1 158
Atliktais uzņēmumu ienākuma nodoklis no pēcnodarbinātības pabalstu novērtējuma	(638)	–
Pārskata gada beigās	16 428	13 619

* uzkrājumi nodoti atbilstoši pārvades sistēmas aktīvu atjaunošanas un uzturēšanas funkciju nodošanai no 2015. gada 1. janvāra un 430 darbinieku pārejai no koncerna uz pārvades sistēmas operatoru

Kopējie izveidotie un norakstītie uzkrājumi ir iekļauti konsolidētā peļņas vai zaudējumu aprēķina pozīcijā „Personāla izmaksas” kā valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas un citi Darba koplīgumā noteiktie pabalsti (9. pielikums), savukārt aktuāra pieņemumu izmaiņu rezultātā radušies zaudējumi, atskaitot uzņēmumu ienākuma nodokli, ir iekļauti konsolidētajā vispārējo ieņēmumu pārskatā, pamatojoties uz SGS Nr. 19 „Darbinieku pabalsti”:

	2016	2015
	EUR'000	EUR'000
Pārskata gada sākumā	13 619	12 650
Iekļauts konsolidētajā vispārējo ieņēmumu pārskatā, atskaitot uzņēmumu ienākuma nodokli	2 308	1 158
Iekļauts konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā	501	(189)
Pārskata gada beigās	16 428	13 619

Diskonta likme, ar kuru diskontēti pēcnodarbinātības pabalstu pienākumi, noteikta 1,50 % apmērā (2015: 1,71 %), ņemot vērā valsts obligāciju tirgus ienesīgumu pārskata gada beigās. Koncerna Darba koplīgums paredz darbinieku darba samaksas indeksāciju vismaz inflācijas apmērā, kas, aprēķinot ilgtermiņa pēcnodarbinātības pabalstu uzkrājumus, noteikta 3,0 % apmērā (2015: 3,5 %). Aprēķinot šos uzkrājumus, ņemta vērā arī darba attiecību izbeigšanas varbūtība dažādās darbinieku vecuma grupās, pamatojoties uz iepriekšējo gadu pieredzi.

Zemāk ir atspoguļoti nozīmīgāko uzkrājuma apjomu ietekmējošo pieņemumu jūtīguma analīzes rādītāji pārskata gada beigās:

Pieņēmumi	Novērtēšanas datums	Diskonta likme		Darba samaksas nākotnes izmaiņas		Darba attiecību izbeigšanas varbūtība		
		pieaugums par 1 %	samazinājums par 1 %	pieaugums par 1 %	samazinājums par 1 %	pieaugums par 1 %	samazinājums par 1 %	
Uzkrājumu pēcnodarbinātības pabalstiem izmaiņas	EUR'000	31/12/2016	1 945	(1 590)	1 886	(1 577)	2 071	(1 709)
	EUR'000	31/12/2015	1 464	(1 199)	1 426	(1 194)	1 581	(1 305)

Augstāk atklāto jūtīguma analīzes rādītāju aprēķins pamatojas uz metodi, kura ekstrapolē pārskata perioda beigās notikušo pamatpieņemumu samērojamo izmaiņu ietekmi uz noteiktajām pabalstu saistībām.

b) Uzkrājumi apkārtējās vides aizsardzībai

	2016	2015
	EUR'000	EUR'000
Pārskata gada sākumā	2 365	2 938
Iekļauts konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā	(150)	(573)
Pārskata gada beigās	2 215	2 365

Uzkrājumu summa apkārtējās vides aizsardzībai 2 215 tūkstošu EUR apmērā (31/12/2015: 2 365 tūkst. EUR) ietver aplēstās izmaksas 1 191 tūkstošu EUR apmērā saistībā ar Rīgas TEC-1 pelnu lauku sakopšanu atbilstoši ar Lielrīgas Reģionālās vides pārvaldes pieprasījumam un šī projekta tehniski ekonomiskās izpētes rezultātiem (31/12/2015: 1 160 tūkst. EUR) un SIA „Liepājas enerģija” izveidotos uzkrājumus 1 024 tūkstošu EUR apmērā apkārtējās vides sanācijai (31/12/2015: 1 205 tūkst. EUR). Uzkrājumu apjomi ir aprēķināti, ņemot vērā būvniecības izmaksu izmaiņas (dati iegūti no Centrālās statistikas pārvaldes).

23. Pārējie kreditori un nākamo periodu ieņēmumi

	31/12/2016	31/12/2015
	EUR'000	EUR'000
Nākamo periodu ieņēmumi no pieslēgumu maksas	150 086	149 378
Nākamo periodu ieņēmumi no Eiropas Savienības finansējuma	45 013	46 681
Nākamo periodu ieņēmumi no bez atlīdzības saņemtajiem pamatlīdzekļiem	308	327
KOPĀ pārējie kreditori un nākamo periodu ieņēmumi	195 407	196 386

Nākamo periodu ieņēmumu no pieslēguma maksas kustība (ilgtermiņa un īstermiņa daļa):

	2016	2015
	EUR'000	EUR'000
Pārskata gada sākumā	160 933	156 382
Saņemtie maksājumi	13 587	16 172
Iekļauts konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā (6. pielikuma pozīcijā „Pārējie ieņēmumi”)	(12 324)	(11 621)
Pārskata gada beigās	162 196	160 933

24. Parādi piegādātājiem un pārējiem kreditoriem

	31/12/2016	31/12/2015
	EUR'000	EUR'000
Finanšu saistības:		
Parādi par materiāliem un pakalpojumiem	54 366	44 499
Parādi par elektroenerģiju	20 275	22 518
Uzkrātās saistības	7 315	7 514
Pārējās īstermiņa finanšu saistības	6 599	6 417
KOPĀ finanšu saistības	88 555	80 948
Nefinanšu saistības:		
Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas un pārējie nodokļi	12 536	10 318
Saņemtie avansa maksājumi	12 845	8 612
Pārējās īstermiņa saistības	3 881	3 896
KOPĀ nefinanšu saistības	29 262	22 826
KOPĀ parādi piegādātājiem un pārējiem kreditoriem	117 817	103 774

Parādu piegādātājiem un pārējiem kreditoriem bilances vērtība aptuveni atbilst to patiesajai vērtībai.

25. Darījumi ar saistītajām pusēm

Mātesabiedrība un netieši arī citas koncerna sabiedrības ir Latvijas valsts kontrolē. Saistītās puses ir mātesabiedrības akcionārs, kurš kontrolē koncernu vai kuram ir būtiska ietekme uz koncernu, pieņemot ar pamatdarbību saistītus lēmumus, koncerna sabiedrību valdes locekļi, padomes locekļi, kā arī koncerna uzraudzības institūcijas – Revīzijas komitejas amatpersonas, kā arī jebkurai no iepriekš minētajām privātpersonām tuvs ģimenes loceklis, kā arī sabiedrības, kuras šīs personas kontrolē vai kurām ir būtiska ietekme uz tām.

Parastie tirdzniecības darījumi ar Latvijas valdību, ieskaitot ministrijas un valsts aģentūras, kā arī darījumi ar valsts kontrolētām kapitālsabiedrībām, sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem, uz kuriem attiecas 24. Starptautiskā grāmatvedības standarta noteikumi un nosacījumi un kuri neveido būtisku attiecīgā darījuma veida daļu, nav uzskatāmi par darījumiem ar saistītām pusēm. Darījumu kvantificēšana ar šīm saistītajām pusēm nav iespējama plašā koncerna klientu skaita dēļ.

Gada beigu bilances atlikumi, kas izriet no pārdotām/iepirktām precēm un sniegtajiem/saņemtajiem pakalpojumiem:

	31/12/2016	31/12/2015
	EUR'000	EUR'000
Parādi saistītām pusēm:		
– citi saistītie uzņēmumi*	236	252
	236	252

* AS „Pirmais Slēgtais Pensiju Fonds”

Koncernā pārskata gadā nav veikta to saistību vai parādu norakstīšana, kas radušies no darījumiem starp saistītajām pusēm, pamatojoties uz to, ka visi parādi ir atgūstami.

Debitoru un kreditoru parādi pret saistītajām pusēm ietver atlikumus par sniegtajiem vai saņemtajiem pakalpojumiem un precēm. Pārskata gada beigās par šiem atlikumiem nav saņemts vai sniegts nodrošinājums.

Atlīdzība koncerna sabiedrību valdes locekļiem, padomes locekļiem un uzraudzības institūcijai ir atspoguļota 9. pielikumā.

Mātesabiedrības akcionāram izmaksāto dividenžu apjoms un ieguldījumi pamatkapitālā ir atspoguļoti attiecīgi 20. b un 19. pielikumā.

26. Nākotnes saistības un iespējamās saistības

2016. gada 31. decembrī koncernam ir nākotnes saistības 264,7 miljonu EUR apmērā (31/12/2015: 235,8 miljoni EUR) attiecībā uz kapitālieguldījumiem, par kuriem bilances datumā ir noslēgti līgumi, bet saistības vēl nav iestājušās.

2017. gadā AS „Latvenergo” ir izsniegusi atbalsta vēstules savām meitassabiedrībām AS „Energijas Publiskais tirgotājs”, AS „Sadales tīkls” un AS „Latvijas elektriskie tīkli”, ar ko apliecina, ka AS „Latvenergo” kā meitassabiedrību kapitāla daļu īpašnieka nostāja ir nodrošināt, lai meitassabiedrības tiktu vadītas tā, lai tām būtu pietiekami finanšu līdzekļi un lai tās spētu veikt komercdarbību un izpildīt savas saistības.

27. Notikumi pēc pārskata gada beigām

AS „Energijas publiskais tirgotājs” 2017. gada 7. februārī saņēma daļu no valsts budžeta dotācijas 19,7 milj. EUR apmērā.

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (SPRK) 2017. gada 16. februārī apstiprināja obligātā iepirkuma komponentes, un no 2017. gada 1. aprīļa obligātā iepirkuma komponente nemainās un ir 2,679 EUR centi/kWh apmērā.

2017. gada 16. februārī starptautiskā kredītreitinga aģentūra *Moody's Investors Service* atkārtoti pārapstiprināja AS „Latvenergo” kredītreitingu Baa2 līmenī ar stabilu nākotnes vērtējumu.

Atbilstoši Enerģētikas likumā noteiktajam 2017. gada 3. aprīlī dabasgāzes tirgus ir pilnībā atvērts visiem lietotājiem Latvijā.

Laika periodā kopš pārskata gada pēdējās dienas nav bijuši citi notikumi, kas būtiski ietekmētu koncerna konsolidētos finanšu pārskatus par gadu, kurš beidzas 2016. gada 31. decembrī.

Ernst & Young Baltic SIA
Muitas iela 1A
LV-1010 Rīga
Latvija
Tālrunis: 67 04 3801
Fakss: 67 04 3802
Rīga@lv.ey.com
www.ey.com/lv
Vienotais reģistrācijas Nr. 40003593454
PVN maksātāja Nr. LV40003593454

Ernst & Young Baltic SIA
Muitas St. 1A
LV-1010 Rīga
Latvija
Phone: +371 67 04 3801
Fax: +371 67 04 3802
Rīga@lv.ey.com
www.ey.com/lv
Code of legal entity 40003593454
VAT payer code LV40003593454

NEATKARĪGU REVIDENTU ZIŅOJUMS

AS „Latvenergo” akcionāram

Atzinums

Mēs esam veikuši AS „Latvenergo” un tās meitas sabiedrību („Koncerns”) pievienotajā gada pārskatā ietvertā konsolidētā finanšu pārskata, kas atspoguļots no 9. līdž 52. lappusei, revīziju. Pievienotais konsolidētais finanšu pārskats ietver 2016. gada 31. decembra konsolidēto finanšu stāvokļa pārskatu un konsolidēto peļņas vai zaudējumu aprēķinu, konsolidēto vispārējo ieņēmumu pārskatu, konsolidēto pašu kapitāla izmaiņu pārskatu un konsolidēto naudas plūsmas pārskatu par gadu, kas noslēdzās 2016. gada 31. decembrī, kā arī finanšu pārskata pielikumu, kas ietver nozīmīgu grāmatvedības uzskaites principu kopsavilkumu un citu paskaidrojošu informāciju.

Mūsaprāt, pievienotais konsolidētais finanšu pārskats sniedz patiesu un skaidru priekšstatu par Koncerna finanšu stāvokli 2016. gada 31. decembrī un par tā darbības finanšu rezultātiem un tā naudas plūsmu gadā, kas noslēdzās 2016. gada 31. decembrī, saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem.

Atzinuma pamatojums

Mēs veicām revīziju saskaņā ar Latvijas Republikā atzītiem Starptautiskajiem revīzijas standartiem (SRS). Mūsu pienākumi, kas noteikti šajos standartos, tālāk izklāstīti mūsu ziņojuma sadaļā “Revidenta atbildība par konsolidētā finanšu pārskata revīziju”. Mēs esam neatkarīgi no Koncerna saskaņā ar Starptautiskās Grāmatvežu ētikas standartu padomes izstrādātā Profesionālu grāmatvežu ētikas kodeksa (SGĒSP kodekss) prasībām un Latvijas Republikas Revīzijas pakalpojumu likumā iekļautajām neatkarības prasībām, kas ir piemērojamas mūsu veiktajai konsolidētā finanšu pārskata revīzijai Latvijas Republikā. Mēs esam ievērojuši pārējos Revīzijas pakalpojumu likumā un SGĒSP kodeksā noteiktos ētikas principus. Mēs uzskatām, ka mūsu iegūtie revīzijas pierādījumi dod pietiekamu un atbilstošu pamatojumu mūsu atzinumam.

Galvenie revīzijas jautājumi

Galvenie revīzijas jautājumi ir tie, kas mūsu veiktās konsolidētā finanšu pārskata revīzijas gaitā pēc mūsu profesionālā vērtējuma bijuši vissvarīgākie. Šos jautājumus mēs aplūkojam gan veicot konsolidētā finanšu pārskata revīziju kopumā, gan sagatavojot mūsu atzinumu par šo konsolidēto finanšu pārskatu. Atsevišķu atzinumu par šiem jautājumiem mēs nesniedzam. Par katru tālāk ziņojumā minēto jautājumu mēs esam snieguši informāciju par to, kā attiecīgais jautājums ticis aplūkots un risināts mūsu veiktās revīzijas gaitā.

Mēs esam izpildījuši šī ziņojuma sadaļā “Revidenta atbildība par konsolidēto finanšu pārskata revīziju” minētos pienākumus, tajā skaitā arī attiecībā uz šiem jautājumiem. Līdz ar to mūsu revīzijas ietvaros tika veiktas procedūras, kas piemērojamas atbilstoši mūsu veiktajam risku novērtējumam saistībā ar būtiskām neatbilstībām, kas varētu būt radušās konsolidētā finanšu pārskatā. Mūsu revīzijas procedūru rezultāti, tajā skaitā to procedūru rezultāti, kas tika piemērotas tālāk minētajiem jautājumiem, sniedz pietiekamu pamatu mūsu revīzijas atzinumam par pievienoto konsolidēto finanšu pārskatu.

Galvenie revīzijas jautājumi ieņēmumu atzīšana

Kā minēts konsolidētā finanšu pārskata pielikuma 6. piezīmē “Ieņēmumi”, peļņas vai zaudējumu aprēķinā pārskata gadā Koncerns atzinis ieņēmumus 931 619 tūkst. EUR apmērā. Precīza ieņēmumu atzīšana enerģētikas nozarē ir daudz sarežģītāka nekā dažās citās nozarēs, ņemot vērā lielo skaitu Koncerna klientu, gan privāto, gan korporatīvo, un dažādām grupām sniegto produktu un pakalpojumu klāstu.

Ņemot vērā dažādos ar Koncerna klientiem noslēgto līgumu nosacījumus, kā arī atšķirīgās ieņēmumu plūsmas un katrā plūsmā iekļauto produktu veidus, tiek uzskatīts, ka ieņēmumu atzīšana ir salīdzinoši sarežģīts process un cita starpā prasa nodrošināt pastāvīgu kontroļu darbības efektivitāti attiecībā uz dažādajām ieņēmumu plūsmu kategorijām.

Ieņēmumu atzīšana mūsu revīzijai bija ļoti svarīga, ņemot vērā ieņēmumu būtiskumu attiecībā uz finanšu pārskatu un ieņēmumu noteikšanu izmantotās produktu un cenu komponentes.

Elektroenerģijas sadales sistēmas ēku un inženierbūvju un pārvades sistēmas pamatlīdzekļu pārvērtēšana

2016. gada 31. decembrī Koncerna pamatlīdzekļu uzskaites vērtība bija 3 355 797 tūkst. EUR, kas atbilst 86% no finanšu stāvokļa pārskatā atzīto Koncerna aktīvu kopsummas. Kā norādīts konsolidētā finanšu pārskata pielikuma 2.6. piezīmē “Pamatlīdzekļi”, tie ir uzskaitīti to sākotnējā vērtībā vai pārvērtētajā vērtībā, atskaitot uzkrāto nolietojumu un uzkrātos zaudējumus no vērtības samazināšanās. Saskaņā ar Koncerna finanšu pārskata pielikuma 2.8. piezīmē “Pamatlīdzekļu pārvērtēšana” minētajiem grāmatvedības uzskaites principiem atsevišķas pamatlīdzekļu grupas tiek regulāri pārvērtētas, taču ne retāk kā ik pēc pieciem gadiem.

Pārskata gadā atsevišķas pamatlīdzekļu grupas – elektroenerģijas sadales sistēmas ēkas un inženierbūves un pārvades sistēmas pamatlīdzekļi – tika pārvērtētas, izmantojot amortizēto aizstāšanas izmaksu metodi (konsolidētā finanšu pārskata pielikuma 14. piezīmes c) punkts “Pamatlīdzekļu pārvērtēšana”). Minēto pamatlīdzekļu grupu pārvērtēšanai Koncerna vadība pieaicināja ārējo vērtētāju, kurš pārvērtēšanu veica 2016. gada 1. aprīlī.

Galvenajiem revīzijas jautājumiem piemērotās procedūras

Cita starpā mēs piemērojām šādas revīzijas procedūras:

- mēs veicām uz informācijas tehnoloģijām balstīto manuālo kontroļu testēšanu, kas iesaistītas no elektroenerģijas un elektroenerģijas pakalpojumiem gūto ieņēmumu atzīšanas un novērtēšanas procesā;
- mēs veicām IT sistēmas kontroļu testēšanu, kas iesaistītas ieņēmumu grāmatošanā, Koncerna klientiem izrakstīto rēķinu summu aprēķināšanā un naudas ieņēmumu salīdzināšanā ar Koncerna klientu kontiem;
- mēs ieguvām ārējo klientu apliecinājumus par Koncerna atzītajiem ieņēmumiem no siltumenerģijas pārdošanas un pārvades sistēmas aktīvu nomas un pārvaldīšanas;
- mēs veicām analītiskās pārbaudes procedūras, izstrādājot ieņēmumu prognozi, pamatojoties uz galvenajiem darbības rādītājiem, tajā skaitā, ņemot vērā Koncerna klientu skaitu un sastāvu, elektroenerģijas piegādes apjomus, elektroenerģijas cenu izmaiņas un salīdzinot mūsu analīzes rezultātus ar iepriekšējā perioda rezultātiem; un
- mēs pārbaudījām neilgi pirms pārskata gada beigām veiktu ieņēmumu darījumu attiecināšanu uz atbilstošu uzskaites periodu.

Mēs arī izvērtējām, vai informācija par ieņēmumiem, kas sniegta konsolidētā finanšu pārskata pielikuma 2.24. piezīmē “Ieņēmumu atzīšana”, 5. piezīmē “Darbības segmentu informācija” un 6. piezīmē “Ieņēmumi”, ir pietiekama un atbilstoša.

Lai izvērtētu pārvērtēšanas pieejas, pieņēmumus un metodes, ko vadības tika izmantojusi pamatlīdzekļu pārvērtēšanā, mēs iesaistījām mūsu vērtēšanas ekspertus. Mēs kopā ar vadību un ārējo vērtētāju apspriedām izmantoto pārvērtēšanas metodi. Mēs izvērtējām arī izmantoto informāciju un pieņēmumus, kā arī pārbaudījām pārvērtēšanā izmantotos datus, izlases kārtā tos salīdzinot ar primārajiem datu avotiem.

Mēs izskatījām konsolidētā finanšu pārskata pielikuma 14. piezīmes a) punktā “Pamatlīdzekļi” atspoguļoto pārvērtēšanas rezultātu atzīšanu un novērtēšanu un salīdzinājām piemērotos uzskaites principus ar Eiropas Savienībā pieņemtajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem. Mūsu izvēlētais pamatlīdzekļu izlases kopas ietvaros mēs pārbaudījām atsevišķu darījumu uzskaiti Koncerna grāmatvedības sistēmā.

Pārvērtēšanas datumā elektroenerģijas sadales sistēmas ēku un inženierbūvju pārvērtēšanas rezultātā radies pieaugums iekļauts pašu kapitālā kā bruto pārvērtēšanas rezerve 286 528 tūkst. EUR apmērā (izņemot atliktā ienākuma nodokļa ietekmi) un pārvērtēšanas rezultātā radies vērtības samazinājums 23 988 tūkst. EUR apmērā tika uzrādīts 2016. gada peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Elektroenerģijas pārvades sistēmas pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezultātā šīs summas bija attiecīgi 30 513 tūkst. EUR un 11 786 tūkst. EUR.

Šo pamatlīdzekļu pārvērtēšanā izmantotas būtiskas aplēses un pieņēmumi, piemēram, atbilstošas vērtēšanas metodes izvēle, pamatlīdzekļu atlikušā lietderīgās lietošanas laika noteikšana un fiziskā stāvokļa novērtēšana, tirgus zināšanas un vadības sniegtā informācija ārējiem ekspertiem par iepriekš veiktajiem darījumiem.

Šis jautājums mūsu revīzijai ir viens no vissvarīgākajiem, ņemot vērā elektroenerģijas sadales un pārvades sistēmas pamatlīdzekļu pārvērtēšanas apjomu un sarežģītību, kā arī informācijas par pārvērtēšanā izmantotajiem pieņēmumiem atklāšanas svarīgumu.

Pamatlīdzekļu vērtības samazināšanās pārbaude

2016. gada 31. decembrī Koncerna finanšu stāvokļa pārskatā atzīti pamatlīdzekļi 3 355 797 tūkst. EUR apmērā. Informācija par šiem pamatlīdzekļiem sniegta konsolidētā finanšu pārskata pielikuma 14. piezīmes a) punktā "Pamatlīdzekļi". Koncerns veicis aktīvu vērtības samazināšanās pārbaudi, pamatojoties uz elektroenerģijas sadales sistēmas aktīvu, elektroenerģijas pārvades sistēmas aktīvu un Rīgas kombinētās siltuma un elektrības ražotnes aktīvu lietošanas vērtības aplēsēm. Minētās sistēmas un ražotne katra ir atsevišķa naudu ienesoša vienība (NIV). Peļņas vai zaudējumu aprēķinā par 2016. gadu papildus tika atzīts Rīgas kombinētās siltuma un elektrības ražotnes NIV aktīvu vērtības samazinājums 10 140 tūkst. EUR apmērā, kamēr pārējām NIV nekāds vērtības samazinājums šīs pārbaudes rezultātā atzīts netika (konsolidētā finanšu pārskata pielikuma 14. piezīmes d) punkts "Vērtības samazinājums").

Elektroenerģijas sadales un pārvades sistēmas aktīvu vērtības samazināšanās pārbaudē izmantotie vadības pieņēmumi ietver diskonta likmes izvēli, cenu prognozes galvenajām ieņēmumu plūsmām, kas ir atkarīgas no regulatora sniegta apstiprinājuma, un pieņēmumus saistībā ar kapitālieguldījumu plāniem.

Mēs arī izvērtējam, vai informācija par pamatlīdzekļu pārvērtēšanas metodi, pārvērtēšanas rezultātu un izmantotajiem pieņēmumiem, kas sniegta konsolidētā finanšu pārskata pielikuma 4. piezīmes "Būtiskas grāmatvedības aplēses un novērtējumi" a) punkta III) apakšpunktā "Pārvērtēšana" un 14. piezīmes c) punktā "Pamatlīdzekļu pārvērtēšana", ir pietiekama un atbilstoša.

Visu trīs NIV aktīvu vērtības samazināšanās pārbaudēs mēs iesaistījām arī mūsu vērtēšanas ekspertus, kuri palīdzēja mums novērtēt aktīvu vērtības samazināšanās pārbaudes metodes, piemērotās diskonta likmes un citus būtiskus vadības pieņēmumus, kā minēts iepriekš.

Kopā ar vadību mēs apspriedām aktīvu vērtības samazināšanās pārbaudēs izmantotās informācijas un datu piemērotību. Mēs salīdzinājām vissvarīgākos izmantotos datus ar primārajiem datu avotiem. Mēs salīdzinājām arī summas, kuras vadība izmantojusi naudas plūsmas prognozēs, ar iepriekšējo gadu rezultātiem, kā arī salīdzinājām prognozētās naudas plūsmas ar vadības apstiprinātajiem ilgtermiņa budžetiem.

Mēs arī izvērtējam, vai informācija par aktīvu vērtības samazināšanās pārbaudēm un to rezultātiem, kas sniegta finanšu pārskata pielikuma 4. piezīmes "Būtiskas grāmatvedības aplēses un novērtējumi" a) punkta II) apakšpunktā "Pamatlīdzekļu atgūstamā vērtība" un 14. piezīmes b) punktā "Aktīvu vērtības samazināšanās", ir pietiekama un atbilstoša.

Rīgas kombinētās siltuma un elektrības ražotnes NIV aktīvu vērtības samazināšanās pārbaudē izmantoti būtiski pieņēmumi saistībā ar diskonta likmes izvēli, mainīgo ieņēmumu plūsmas prognozi, ņemot vērā tiesību aktos noteikto koģenerācijas vienības jaudas komponentes maksājumus, un galīgās vērtības aprēķinu.

Aktīvu vērtības samazināšanās pārbaude mūsu revīzijai bija svarīga, jo tā ietver būtiskus vadības vērtējumus, kas izmantoti naudas plūsmu prognožu sagatavošanā.

Cita informācija, kas iekļauta Koncerna 2016. gada pārskatā

Vadība ir atbildīga par citu informāciju. Cita informācija ietver:

- vadības ziņojumu, kas sniegts pievienotajā konsolidētajā gada pārskatā no 4. līdz 8. lappusei un
- paziņojumu par korporatīvo pārvaldību par 2016. gadu, kas sniegts atsevišķā AS „Latvenergo” vadības sagatavotā ziņojumā un pieejams AS „Latvenergo” mājas lapā <http://www.latvenergo.lv> sadaļā „Investoriem”,

bet tā neietver konsolidēto finanšu pārskatu un mūsu revidentu ziņojumu par to.

Mūsu atzinums par konsolidēto finanšu pārskatu neattiecas uz šo citu informāciju, un mēs nesniedzam par to nekāda veida apliecinājumu, izņemot to, kā norādīts mūsu ziņojuma sadaļā “Citas ziņošanas prasības saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktu prasībām”.

Saistībā ar konsolidēto finanšu pārskata revīziju mūsu pienākums ir iepazīties ar citu informāciju un, to darot, izvērtēt, vai šī cita informācija būtiski neatšķiras no konsolidētā finanšu pārskata vai no mūsu revīzijas gaitā iegūtajām zināšanām un vai tā nesatur cita veida būtiskas neatbilstības.

Ja, pamatojoties uz veikto darbu un ņemot vērā revīzijas laikā gūtās zināšanas un izpratni par Koncernu un tā darbības vidi, mēs secinām, ka citā informācijā ir būtiskas neatbilstības, mūsu pienākums ir par to ziņot. Mūsu uzmanības lokā šajā ziņā nav nonākuši nekādi apstākļi, par kuriem būtu jāziņo.

Citas ziņošanas prasības saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktu prasībām

Latvijas Republikas Revīzijas pakalpojumu likumā noteiktas vēl citas ziņošanas prasības attiecībā uz vadības ziņojumu. Šīs papildu prasības nav ietvertas SRS.

Mūsu pienākums ir izvērtēt, vai vadības ziņojums ir sagatavots saskaņā ar Latvijas Republikas Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma prasībām.

Pamatojoties vienīgi uz mūsu revīzijas ietvaros veiktajām procedūrām, mūsaprāt:

- vadības ziņojumā par finanšu gadu, par kuru ir sagatavots konsolidētais finanšu pārskats, sniegtā informācija atbilst konsolidētajam finanšu pārskatam, un
- vadības ziņojums ir sagatavots saskaņā ar Latvijas Republikas Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma prasībām.

Papildus, saskaņā ar Latvijas Republikas Revīzijas pakalpojumu likumu mūsu pienākums ir sniegt viedokli, vai paziņojumā par korporatīvo atbildību ir sniegta informācija Latvijas Republikas Finanšu instrumentu tirgus likuma 56.¹ panta pirmās daļas 3., 4., 6., 8. un 9. punkta un 56.² panta otrās daļas 5. punkta prasībām.

Mūsaprāt, paziņojumā par korporatīvo pārvaldību par 2016. gadu ir sniegta informācija saskaņā ar Latvijas Republikas Finanšu instrumentu tirgus likuma 56.¹ panta pirmās daļas 3., 4., 6., 8. un 9. punkta un 56.² panta otrās daļas 5. punkta prasībām.

Vadības un personu, kurām uzticēta Koncerna pārvalde, atbildība par konsolidēto finanšu pārskatu

Vadība ir atbildīga par konsolidētā finanšu pārskata, kas sniedz patiesu un skaidru priekšstatu, sagatavošanu saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem un par tādu iekšējo kontroli, kādu vadība uzskata par nepieciešamu, lai būtu iespējams sagatavot konsolidēto finanšu pārskatu, kas nesatur ne krāpšanas, ne kļūdu izraisītas būtiskas neatbilstības.

Sagatavojot konsolidēto finanšu pārskatu, vadības pienākums ir izvērtēt Koncerna spēju turpināt darbību, pēc nepieciešamības sniedzot informāciju par apstākļiem, kas saistīti ar Koncerna spēju turpināt darbību un darbības turpināšanas principa piemērošanu, ja vien vadība neplāno likvidēt Koncernu vai pārtraukt tā darbību, vai arī tai nav citas reālas alternatīvas kā Koncerna likvidēšana vai darbības pārtraukšana.

Personas, kurām uzticēta Koncerna pārvalde, ir atbildīgas par Koncerna finanšu pārskata sagatavošanas pārraudzību.

Revidenta atbildība par konsolidētā finanšu pārskata revīziju

Mūsu mērķis ir iegūt pietiekamu pārliecību par to, ka konsolidētais finanšu pārskats kopumā nesatur kļūdu vai krāpšanas izraisītas būtiskas neatbilstības, un sniegt revidentu ziņojumu, kurā izteikts atzinums. Pietiekama pārliecība ir augsta līmeņa pārliecība, bet tā negarantē, ka revīzijā, kas veikta saskaņā ar SRS, vienmēr tiks atklāta būtiska neatbilstība, ja tāda pastāv. Neatbilstības var rasties krāpšanas vai kļūdu rezultātā, un tās ir uzskatāmas par būtiskām, ja var pamatoti uzskatīt, ka tās katra atsevišķi vai visas kopā varētu ietekmēt saimnieciskos lēmumus, ko lietotāji pieņem, pamatojoties uz šo konsolidēto finanšu pārskatu.

Veicot revīziju saskaņā ar SRS, mēs visā revīzijas gaitā izdarām profesionālus spriedumus un ievērojam profesionālo skepsi. Mēs arī:

- identificējam un izvērtējam riskus, ka konsolidētajā finanšu pārskatā varētu būt krāpšanas vai kļūdu dēļ radušās būtiskas neatbilstības, izstrādājam un veicam revīzijas procedūras šo risku mazināšanai, kā arī iegūstam revīzijas pierādījumus, kas sniedz pietiekamu un atbilstošu pamatojumu mūsu atzinumam. Risks, ka netiks atklātas būtiskas krāpšanas radītas neatbilstības, ir augstāks nekā kļūdu izraisītu neatbilstību risks, jo krāpšana var ietvert slepenas norunas, dokumentu viltošanu, ar nodomu neuzrādītu informāciju, maldinošas informācijas sniegšanu vai iekšējās kontroles pārkāpumus;
- iegūstam izpratni par iekšējo kontroli, kas ir būtiska revīzijas veikšanai, lai izstrādātu konkrētajiem apstākļiem atbilstošas revīzijas procedūras, nevis lai sniegtu atzinumu par Koncerna iekšējās kontroles efektivitāti;
- izvērtējam pielietoto grāmatvedības uzskaites politiku piemērotību un grāmatvedības aplēšu un attiecīgās vadības uzrādītās informācijas pamatotību;
- izdarām secinājumu par vadības piemērotā darbības turpināšanas principa atbilstību un, pamatojoties uz iegūtajiem revīzijas pierādījumiem, par to, vai pastāv būtiska nenoteiktība attiecībā uz notikumiem vai apstākļiem, kas var radīt nozīmīgas šaubas par Koncerna spēju turpināt darbību. Ja mēs secinām, ka būtiska nenoteiktība pastāv, revidentu ziņojumā tiek vērsta uzmanība uz konsolidētajā finanšu pārskatā sniegto informāciju par šiem apstākļiem. Ja šāda informācija konsolidētajā finanšu pārskatā nav sniegta, mēs sniedzam modificētu atzinumu. Mūsu secinājumi ir pamatoti ar revīzijas pierādījumiem, kas iegūti līdz revidentu ziņojuma datumam. Tomēr nākotnes notikumu vai apstākļu ietekmē Koncerns savu darbību var pārtraukt;

- izvērtējam vispārējo konsolidētā finanšu pārskata izklāstu, struktūru un saturu, tajā skaitā pielikumā atklāto informāciju un to, vai konsolidētais finanšu pārskats patiesi atspoguļo tā pamatā esošos darījumus un notikumus;
- iegūstam pietiekamus un atbilstošus revīzijas pierādījumus par Koncerna sabiedrību finanšu informāciju ar mērķi sniegt atzinumu par konsolidēto finanšu pārskatu. Mēs esam atbildīgi par Koncerna revīzijas vadību, pārraudzību un veikšanu. Mēs paliekam pilnībā atbildīgi par mūsu revidentu atzinumu.

Personām, kurām uzticēta Koncerna pārvalde, mēs cita starpā sniedzam informāciju par plānoto revīzijas apjomu un laiku, kā arī par svarīgiem revīzijas novērojumiem, tajā skaitā par būtiskiem iekšējās kontroles trūkumiem, kurus mēs identificējam revīzijas laikā.

Personām, kurām uzticēta pārraudzība, mēs sniedzam paziņojumu par to, ka mēs esam izpildījuši saistošās ētikas prasības attiecībā uz neatkarību un objektivitāti, un lai sniegtu informāciju par visām attiecībām un citiem apstākļiem, kurus varētu pamatot uzskatīt par tādiem, kas varētu ietekmēt mūsu neatkarību, un, ja nepieciešams – par drošības pasākumiem šādas ietekmes ierobežošanai.

No visiem jautājumiem, par kuriem esam ziņojuši personām, kurām uzticēta pārraudzība, esam noteikuši tos jautājumus, kurus uzskatām par visbūtiskākajiem pārskata perioda konsolidētā finanšu pārskata revīzijai un kas tādēļ uzskatāmi par galvenajiem revīzijas jautājumiem. Mēs izklāstam šos jautājumus revidentu ziņojumā, izņemot, ja tiesību aktos liegts publiskot šādu informāciju, kā arī izņemot tos ļoti retos gadījumus, kad uzskatām, ka attiecīgais jautājums nav uzrādāms mūsu ziņojumā, jo ir pamatoti paredzams, ka sabiedrības interešu ieguvums no šādas informācijas publiskošanas neatsvērtu tās izpaušanas dēļ radušās negatīvās sekas.

Revīzijas projekta, kura rezultātā tiek sniegts šis neatkarīgu revidentu ziņojums, atbildīgais zvērināts revidents ir Diāna Krišjāne.

SIA „Ernst & Young Baltic”
Licence Nr. 17

Diāna Krišjāne
Valdes priekšsēdētāja
LR zvērināta revidente
Sertifikāts Nr. 124

Rīgā, 2017. gada 18. aprīlī